

SZEGEDI TANKERÜLET.

1916—17. ISK. ÉV.

A KEGYES-TANÍTÓRENDIEK VEZETÉSE
ALATT ÁLLÓ

SZEGEDI VÁROSI FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE.

KÖZZÉTESZI:

PRELOGG JÓZSEF,
IGAZGATÓ.

SZEGED,
1917.

ENGEL LAJOS
KÖNYVSZAJTÓJA.

SZEGEDI TANKERÜLET.

1916—17. ISK. ÉV.

A KEGYES-TANÍTÓRENDIEK VEZETÉSE
ALATT ÁLLÓ

SZEGEDI VÁROSI FŐGIMNÁZIUM

ÉRTESÍTŐJE.

KÖZZÉTESZI:

PRELOGG JÓZSEF,
IGAZGATÓ.

SZEGED,
1917.

ENGEL LAJOS
KÖNYVSZAJTÓJA.

I. Ferenc József emlékezete.

Temetni jöttem Caesart, nem dicsérni.
Shakspeare.

A bécsi kapucínusok templomában van egy síremlék, amelyet koronás koponyák díszítenek. Korona és koponya! Igazi barokstíllű, bizarr, különös gondolat. Egyúttal megrázó allegória, mert ezek a kiszáradt, összeaszott, csupasz koponyák, a fénytelen, üres szemgödörök, a hústól megfosztott arcsontok, a fakó, hamuszínű fogak gúnyos, kaján nevetése, torz vigyorgása megdöbbentő némasággal hirdetik az emberi élet sivárságát, hiábavalóságát és semmiségét. Hirdetik: „Légy gazdag vagy koldús, szolga vagy király, egy csapással elejt s a rideg sirba ejt a kemény halál.“ Ez a kemény halál, ez a kegyetlen végzet ragadta ki sorainkból Ferenc Józsefet, a magyar királyt, Ausztria császáriját és Európa legidősebb uralkodóját. Emlékezzünk meg életéről, hosszú uralkodásáról, jelleméről és életének nagy tanulságáról.

* * *

A reformkorszak kezdetén, 1830-ban született. Átélt a gyermekkor vidám, öntudatlan boldogságát. Mint ifjú gondos nevelésben részesült s már 17 éves korában hazánkba jött, hol magyar beszéde örömet, nagy reményeket keltett a könnyen hevülő, optimista lelkekben. Kossuth benne látta a Habsburg-ház regenerátorát, újjáteremtőjét, aki a népszabadságból fogja meríteni erejét. Pedig az ő fölfogása éles ellentétben állott a kor szellemével, mert őt a származás, a családi hagyományok, a nevelés, az udvari környezet, tanácsosai, hadvezérei az abszolút rendszer hívévé tették.

De a korszellem kivívta a nemzeti jogok diadalát, a 48-as törvények szentesítését, amelyeknek visszavonására, megsemmisítésére törekedett az udvari és katonai párt. Ezért lemondatták a gyöngé V. Ferdinándot, Károly főherceget s fiát, Ferenc Józsefet emelték a trónra 1848 december 2-án. Ekkor 18 éves volt, az ifjúkor rózsás ál-

mai közt élt s midőn a trónt elfoglalta, fősóhajtott: Isten veled gondtalan ifjúság! A szép ábrándok eltűntek, az élet komoly, véres küzdelme kezdődött, mert a magyar nemzet nem ismerte el őt törvényes urának, hanem folytatta a harcot a szentesített törvények, a nemzeti önállóság és becsület érdekében. Folytatta oly vitézséggel, oly sikerrel, hogy megingatta magát a trónt is! Csak az orosz hadak hoztak változást, akik előtt ment végbe a fegyverletétel. A fegyverletételt követte Haynau rémuralma, az aradi gyásznapi, legjobbaink üldözése, bebörtönzése és kivégzése. Valóban teljesült a költő komor, sötét jóslata: „Eljött a nagyszerű halál s a temetkezés fölött egy ország vérben állt.“ A nemzetre pedig másfél évtizeden át az abszolút rendszer nyomása nehezedett. De ezt elsöpörte az olaszországi kudarc, a pénzügyi válság, az általános elégedetlenség, még inkább a königrázi csatavesztés. Az uralkodó belátta az abszolút rendszer veszedelmes következményeit és ezért kereste hazánkkal a kiegyezést, amit Deák Ferenc politikai bölcsesége, Andrássy Gyula gr. kiváló tehetsége s a kölesönös engedékenység meg is valósított 1867-ben. A kiegyezés megerősítette a nagy reformokat, biztosította az alkotmányt az örökös tartományok számára is és szabályozta hazánk viszonyát Ausztriához a törvény, jog és méltányosság alapján. A kiegyezést, követte a koronázás, mely után a királyi pár a nemzet koronázási ajándékát, 100 ezer aranyat a 48-as honvédek özvegyei, árvái javára szentelte. Így a király és nemzet közelebb jutottak egymáshoz, a két állam belsőleg haladt, fejlődött, külsőleg pedig tekintélyes, hatalmas lett. Még inkább emelkedett a berlini kongresszus, a hármasszövetség megerősítése után, mert innen kezdve a monarchia kelet vezérállama, az európai béke őre és főtartója volt negyven éven át.

Ezt a nagy kort sivar évek követték. Az államférfiakat fölváltották a hataloméhes politikusok, a jogot a megalkuvás, a közérdeket az önzés, a reformmunkát a meddő viták, parlamenti botrányok és tüntetések. De 1896-ra elnémultak a zavarok, hogy a király és nemzet együtt ülhessék meg hazánk ezeréves főnállását. A millenáris év fényes ünnepségei nem szüntették meg, csak eltakarták országainak belső bajait, vérző sebeit, mert nemsokára kockára került mindaz, ami neki és nekünk kedves, féltett és értékes volt. A magyar nemzeti követelések megtámadták a hadseregnek, a gazdasági és pénzügyi életnek hagyományos, elavult rendjét, a pártok küzdelmei, a politikai kalandorok, a honvédség alkalmazása az országgyűlés ellen a népképviselési alkotmányt, a nemzetiségi törekvések a magyar állam egységét, Ausztriában az osztrákok vezérszerepét, a balkáni mozgalmak a békét, a külső tekintélyt, a világháború pedig megtámadta trónját, Magyarországnak és Ausztriának, az egész monarchiának létét, életét és fennmaradását!

Ebben a világháborúban neki, a lovagias uralkodónak meg kellett érnie két szövetségesének hitszegését és a pártfogolt balkáni államok sötét erkölcsű hálátlanságát. Neki a legfőbb hadúrnak, minden ízében, tetőtől talpig „katonacsászárnak“ meg kellett érnie a hadjárat válságait, kétségeit, a dicső győzelmek mellett a fájdalmas, nagy vereségeket, lesújtó kudarcokat. A csapások között csak az vigasztalta, hogy alattvalói kevés kivétellel „viribus unitis,“ egyesült erővel folytatták a harcot. Vigasztalta, hogy a magyarok koronázási jelszavához „bizalmam az ősi erényben“ híven, vitézül, bátran, lelkesedéssel küzdöttek északon, keleten, délen és a doberdói fennsíkon, mint a szegedi 46-osok! Ezért reménnyel, bizalommal nézett a jövőbe. Tovább végezte megszokott munkáját és tudomást szerzett mindenről. Napi munkája után üdülést talált bizalmasai, rokonai, kis unokái társaságában, a schönbrunni fák lombjai alatt, gyönyörködött kedves virágaiban, a lilium, a rezedá, a gyöngyvirág illatában, amelyek őt szép, hamar elsuhant ifjúságára emlékeztették. Egyszerre beteg lett, súlyos beteg. Fáradtnak érezte magát. Pihenni, aludni kívánt. Szempillái lecsukódtak és elaludt, elaludt örökre Nyugalmának helyét már életében elkészítette. A sír megnyílt, a sír bezárult. Halandó teste a földbe jutott, halhatatlan lelke Istenhez sietett, uralkodói működése a történelemé!

*
*
*

Mint uralkodó az Isten kegyelméből való királyságnak, a személyében megfestesült monarchikus elvnek, a patrimonialis fölfogásnak híve, amely szerint a népek, országok „Házának“ családi birtokát, örökös tulajdonát alkotják. Együttal konzervatív, a múlthoz ragaszkodó, katonás szellemű, igazságszerető, békés, fáradhatatlan, aki kötelességét élte utolsó percéig híven teljesítette. Még halála előtti napon is fogadta a hivatalos tisztviselőket, mert országainak, „Házának“ ügyét nyugalmánál, egészségénél, mindennél többre becsülte. Valóban az állam első szolgája volt.

Mint családfő szigorú, erélyes, rendszerető, kimért, gondos, kegyes, elnéző és boldogtalan, kit csapás csapás után ért, köztük a három legnagyobb: fiának, a népszerű Rudolfnak, hitvesének, az áldott emlékü Erzsébetnek és a trónörökös párnak megrendítő halála.

Mint ember vallásos és türelmes, méltóságos és egyszerű, közvetlen gyöngéd, nagylelkű és nemesszívű. Bárki fordult hozzá az osztrák főhercegektől kezdve a szegény magyar diáktól, mindenkit pártfogolt és segített. Mi szegediek is tapasztaltuk az ő jóságát. Midőn az árvíz hullámsírba temette városunkat, első volt, aki közöttünk megjelent. Könnyes szemekkel, megindult hangon fejezte ki fájdalmát és ujjászületésünk reményét. Résztvett pusztulásunk gyászában, nagylelkű adományaival gyámolított minket és később résztvett ujjászületésünk örömeiben.

Így ment át az életem. Életének nagy tanulsága, hogy az államnak erőt ad nemcsak a királyi hatalom, a szilárd kormány, a múlt hagyományai, a katonai erények, a rend, de ezek mellett és fölött a nemzeti akarat érvényesülése, a nép ragaszkodása, lelkesülése, a politikai erkölcös tisztasága, a polgári erények, a haladás és a szabadság! Ezek a legbiztosabb támaszai a trónnak, az államnak, a monarchia tekintélyének, hatalmának, dicsőségének és a jobb jövőnek!

Íme Ferenc József élete, uralkodása, jelleme és uralkodásának nagy tanulsága. Ő már elnyerte az égi örök békét, nekünk, az ő volt alattvalóinak tovább kell küzdenünk a földi, az ideiglenes békéért, „mely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán.“

Kontraszty Desső.

Dr. SZELE RÓBERT
TANK. KIR. FŐGAZGATÓ

Dr. Szele Róbert.

Abban a rettenetes mérkőzésben, mely felettünk és körülöttünk dúl, mely minden érdeklődésünket leköti és szinte kizárólagosan foglalkoztatja: a nagy eseményekhez mérten kicsinynek tetsző, de közoktatásunk, főleg tankerületünk életében jelentős dátum állított meg egy pillanatra bennünket és vonta magára érdeklődésünket.

Meleg, bensőséges, mondhatni családias ünnep keretében ültük meg főigazgatónk, dr. Szele Róbert tízéves főigazgatói jubileumát. Ez volt az a jelentős dátum, mely tanévünk történetében kimagasló mozzanattá vált még olyan időben is, amilyenben most élünk, amely mellett hallgatással el nem haladhattunk.

Dr. Szele Róbert a tanári pályán a polgári tiszteletnek igen diszes, igen magas fokára emelkedett. Mint tanár, igazgató és főigazgató a középfokú oktatás minden fázisán szolgálta a magyar közoktatás ügyét. Azokat a tapasztalatokat, melyeket a gyermeki lélek közvetlen megfigyelésével, a tanítás és nevelés mindennapos munkájában szerzett, előbb egy tanári kar, utóbb egy tekintélyes tankerület élén értékesíthette és értékesítette.

Jubileumán szeretettel köszöntöttük benne a sorainkból kiemelkedett vezért, a velünk folyton érzelmi közösségben maradt atyai érzületű útmutatót. A közoktatás egyszerű, nevetlen közkatonái tisztelegve hajtották meg zászlóikat a bástya fokán álló vezér előtt. A szegedi tankerület a magyar kultúra egyik fontos végvára és védőbástyája. Emberyi embert kíván vezetése és irányítása, mert keményen kell e bástyának magát tartania, hogy benne a magyar kultúra szilárdul, idegen befolyásoktól menten, egyéni karakterét híven megőrizve álljon és fejlődjék. Ilyen keménykezü, megalkuvást nem ismerő, határozott irányú és meggyőződéses vezért ünnepeltünk jubileumán főigazgatónkban.

De láttuk őt más formában is. Láttuk a mosolygó szemű pedagógust, kinek könny szökik a szemébe, ha a fiúkról egy-egy melegebben

ejtett szót hall. Hangjának kemény akcentusa mögött is látjuk a szeretetet, jóindulatot, a segíteni akarást. Ez a pedagógus szívesen vegyül el a közoktatás virágos kertjének palántái, fejlődésnek indult és idestova bimbóba szökkenő ültetvényei közé. Szívesen, örömmel és szeretettel figyeli fejlődésüket és avatott kézzel vezeti, látja el — helyes és akadálytalan fejlődésük érdekében — irányítással, útmutatással kertészeiket.

Ezt a megértő, a gyermekek szeretetétől áthatott pedagógust is ünnepeltük jubileumán főigazgatónkban.

Végül köszöntöttük benne azt a férfiút, ki emelkedett helyén is folyton megőrizte a tanári renchez való tartózkodásának érzetét. Előkelő állása ellenére is folyton éreztük, hogy e rend tagjának érzi magát, hogy közülünk kiemelkedett ugyan, de a velünk való kapcsolatot nemcsak állásának természeténél, hanem főleg munkánk, pályánk, hivatásunk becsülésénél és szereteténél fogva sohasem vesztette el. Ennek tudata és látása jól esett mindnyájunknak.

A kerület tanári karai és növendékei jubileuma alkalmával nevére, működése megőrkítésére jutalomdíj-alapítványt tettek. Tudjuk, mily jól esett lelkének, hogy neve elmúlása után is állandó kapcsolatban marad a magyar oktatás- és nevelésügygel, melynek becsületes szolgálatában töltött el egy emberéletet.

Azon reményben és szívbéli óhajtással nyújtottuk át neki meghitt ünnepségünk keretében az alapítvány alapítólevelét, hogy a Mindenható kegyelméből még sokáig folytathassa a magyar közoktatás érdekében áldásos munkáját és élvezhesse azt a nagybecsülést, tiszteletet és szeretetet, mely iránta a tanári karok részéről jubileuma alkalmával megnyilatkozott.

Biró Imre.

Mozikultusz és iskola.

Ez a néhány sor írás abban a reményben indul el, hogy megtalálja az utat azokhoz, akik a gyermek sorsának intézői. Aki írta, nem tett egyebet, mint megfordult egy párszor a moziban, megfigyeléseket tett ott és az iskolában, elolvasott egy-két könyvet, hogy összehasonlításokkal egyengesse és támogassa egyéni nézeteit. Ezeknek eredményével áll most elő, mely saját és mások gondolataiból alakult össze. Gyermekéről beszél, mert elsősorban ezeket érinti a kérdés, bár a nagyok is sok tekintetben érdekelve vannak. Talán sötét színekkel fest ott, ahol magasztalást vagy legalább óvatos tartózkodást lehetne várni, de ki csodálkozik azon, ha az aggodás tusba márttatta tollát? Ha egy család boldog nyugalomát azzal zavarná fel egy jóakaró ismeretlen, hogy a család szemefénye halálos veszélyben van, barátjánál égő házban szorult s még mindig nem sikerült kihozni a lángok közül, senki sem vizsgálná a vészhiromék rémülettől eltorzult arcát és töredezett előadását, hanem mindenki a mentésre gondolna.

Ilyen vészhiromék hirdetője e kis tanulmány is. Ezért senki sem fogja aggodalmait visszautasítani, sőt talán mentséget is talál írója számára, amiért ilyen apróságokon bibelődik, mikor népek vérzenek, trónok meg-
inognak s a világ egy nagy temető.

Ennyit pro domo. S most mindjárt azzal kezdem, hogy tulajdonképpen mozikultúrát kellett volna írnom, mert erről beszélnek azok, akik a modern technika fejlettségétől elbűvölve a moziban egy új, ígérkező s már részben beteljesült világ csodáját köszöntik¹ vagy, akik az üzleti élelmesség felületetes és felelősségtelen dicsérgetéseivel igyekeznek összeretelni a mozi közönségét. A kultúra azonban sokkal szentebb és sokkal inkább más, mint amit a mozi mai alakjában el akar

¹ Keleti Adolf, A mozgósínház, mint a népműveltség eszköze. Bp. 1913.
— Scherer Lajos, A losonci áll. főgimn. Uránia színháza és a képvetítés (losonci áll. főgimn. 1912—1913. ért.) c. dolgozatában egyenesen az életnevelést várja a mozitól.

érni s bár ma mindenkinek ajkán kopik a kultura szó s mint valami varázsigével el lehet hallgattatni vele a legtürelmetlenebb gáncsoskodókat is, mégis kevesen tudják, hogy a kultura (ne gondoljunk a háborúra) az emberi szellem minden irányú kifejtözését és erőfeszítését jelenti, a szellem örökös harcát a lenyügözö anyaggal és diadalait, melyek az embernek biztosabb, könnyebb, emberibb életet vívnak ki a földön.

A mai moziról ezt nem lehet állítani. Kulturális hivatása pedig meglett volna neki, ha nem tér le a pályáról, melyet a fejlődés menete kijelölt számára. Lemke,¹ a legvérmesebb mozibarát, kissé túlzott elismeréssel, de érdekesen fejtegeti a mozi jelentőségét az emberi szellemre. A mozi szerinte azon törekvés fejlődésének legtökéletesebb stádiuma, mellyel az ember szellemi erő kifejtésének munkáját át akarja adni másoknak. A léleknek három legfőbb képessége van: gondolat, érzelem és akarat. Az ember akkor tette meg a legelső lépést arra, hogy szellemi életének eredményeit közölje, mikor jeleket keresett és talált, melyekkel gondolatait át tudja származtatni kortársaira és a jövő nemzedékre, mikor papírlapokra tudta bízni gondolatait. Így lettek a papírlapok az emberi gondolatok könyve. Azonban nemesak azt akarjuk tudni, hogy mit gondolt az ember, hanem azt is, hogy mit érzett, vajjon gyűlölet vagy öröm dobogtatta-e meg szívét? Mindezt könyvben is le lehet írni, de itt az érzelmek elszíntelenednek, elvesztik természetes elevenségüket, mert az írott szó nem tudja pótolni azt a dinamikus nyelvet, melyen az érzelem legtöbbször megszólal. Sikerült a hang erejét is megrögzíteni s a fonográf viaszlapjaiból előtermelt az emberi érzelmek könyve.

Az ember lelki életének legfelsőbb foka az akarat; ezt is át akarja adni másoknak. Ezért írja le a történetíró művében, a festő festményében az emberi tetteket. De az írás nem tökéletes, a festmény csak egy momentumot jelenít meg a cselekvésből s az író is, a művész is egyéni felfogása szerint jár el. Nagy haladást mutat tehát a fényképezés felfedezése, mert itt már a maga megmásíthatatlan tárgyilagosságában örökítődik meg, ami a sötét kamra előtt áll; innen van, hogy a fotografiának óriási jelentősége van a tudományban. Az emberi akarat azonban cselekvésekben mutatja meg magát. Hogyan lehet közvetíteni, hogyan lehet megismételni ezeket? Ekkor jöttek rá, hogy a cselekvés nem alkot szigorúan zárt egységet, hanem egyes mozgások egymásra következéséből áll elő. Ha tehát az ember ezeket a mozgásokat egyenkint felvette s egymásután sorakoztatni tudja, akkor teljes pontossággal elő tudja adni az emberi cselekvéseket.

¹ Lemke, *Der Kinematograph und seine Stellung in der Welt* (Kinopraktikus, Düsseldorf 1908. 48. s. kk. II.)

Amint a betűket szavakká és mondatokká lehet összekötni, úgy lehet az egyes képeket képszavakká és képmondatokká egyesíteni s így a celluloid-papirlapok az emberi cselekvések könyvét adják. A kinematográfia pedig nem más, mint alkalmas apparátus, mely az emberi cselekvések könyvét felnyitja nekünk.

Lemke tehát a mozi nagy jelentőségét abban látja, hogy az ember magát és munkáját változatlan frissességben át tudja menteni embertársainak s a jövőnek, vele a jelen minden eseményét konzerválni tudja, úgy, hogy bárhol és bármikor életre lehet támasztani. Hogy az élet milyen eseményeit érdemes így halhatatlanítani, arról nem szól, de minthogy eszményi magaslatról tekinti a mozi ügyét, abból következik, hogy csakis olyanokat akar másokkal közölni, melyek az emberi tevékenység dicsőségét hirdetik, tehát okulásra szolgálnak. S kétségtelen, hogy a mozi változatos tartalmával a népművelődés munkájának nagy segítséget nyújthatna s az emberek nagy moziszeretetét kihasználhatná (amint most kihasználja kevésbé nemes célokra) a magasabb műveltség és a szellemi élvezetek megkedveltetésére és a durvább élvezetektől (alkohol) való elvonására, ha megfelelő megfontolások állítanák össze programját s rendeznék a mozilátogatást. A jelen körülmények között azonban, mikor csak szeszély s az üzlet érdekei irányítják az előadásokat, ha nem is néprontásról, de a nép megtévesztéséről kell beszélnünk. A mai mozi legnagyobb hibája éppen az, hogy csak szórakozást keresnek benne az emberek, élvezetet a napi robot közepette, valami inycsiklandó, különös, még nem látott ujságot. S így a mozinál is bekövetkezett az a szomorú állapot, hogy a közönség ízlése vezeti a gyárak termelését. A közönség mulatni akar, a vállalkozók pénzt akarnak s ha e kettő egymás mellé kerül, akkor világos, hogy mindakettő érvényesül, de az erkölcs és jóízlés szenved. Jelenleg tehát úgy áll a dolog, hogy a mozi technikai része az emberi szellem feltaláló képességének diadalát jelenti ugyan s ezzel együtt kulturát is, de amit a mozi most produkál, amivel a kulturától elmaradottakat s a kultura ismeretlen vagy hallomásból és olvasásból ismert területei iránt érdeklődőket ki akarja elégíteni, az gyakran nem kultura, hanem az emberek gyöngeségeit kihasználó leleményesség, mely e gyöngeségeket csak erősíti a helyett, hogy megszüntetné. Így inkább csak mozikultuszról lehet beszélni.

Mindez nem akar halálos ítéletet mondani a mozira, csak azt akarja kiemelni, hogy a mozi nagy látogatottsága nem áll arányban a szellemi javakkal, melyeket a mozi folyósít, sőt legtöbb esetben nem is akar értékeket közvetíteni, hanem megelégszik a tömeg szórakozásvágyának egyáltalában meg nem nyugtató s a művelődéssel homlokegyenest ellenkező kielégítésével. A mozikultusznak oka a közönség részéről az, hogy a „mai társadalmi élet két ellentétes sarkot

mutat : az élvezetet és a munkát, mely körül minden forog ; egyiknek légkörében sem tanyázik a műélvezet, de az igazi művészet sem.¹ A modern emberek dolgoznak és élveznek. „A művészet csak úgy férközhetik lelkükhöz, ha élvezetüket szolgálja, ha fásult idegeiket izgatja, ha megtudja lepni, döbbsenteni őket,² szóval zsongító narkotikumot keresnek a munka s az élet fáradalmaitól felajzott idegeikre. Ezért szeretik az erős kontrasztokat s a heves kedélymozgalmakat, szívesen dözsölnek vizenyős szentimentalizmusban, fantasztikumokban s borzalmakban, alacsony komikumban és érzéki történetekben. S van-e erre a célra olcsóbb és kényelmesebb a mozinál ? A másik ok inkább pszichologiai. A külvilág felfogása ugyanis a szemmel nem oly fáradtságos, mint pl. a füllel ; a látás könnyebb, mint a hallás. A fáradt fej még el tud szemlélődni egy képeskönyvben, de képtelen egy szöveget megérteni, vagy egy elbeszélésre figyelni. Mindaz, ami nyelv vagy írás útján jut hozzánk, több közreműködést kíván, hogy megértsük, mint ami optikai látás útján mint kép közvetlenül lép szemünk elé. Színház és koncert, előadások és beszédek sokkal inkább igénybe veszik a lelket, mint a képek s a képekben lejátszott történetek. Ehhez járul, hogy ami az élő test erejében tűnik elénk, kedélyileg sokkal mélyebben megragad, mint amit olvasunk s a fantázia közvetítésével testesítünk meg. A mozifilmek szemünk elé vetik az életet, anélkül, hogy kénytelenek lennénk a képzelet megfeszítésével a tartalomba aktíve belesodróni. Azután a mozi egyszerű, könnyen érthető eseményeket ad s minthogy hiányzik a lélek festésére a beszéd, csak elementárisan egyszerű érzelmekre szorítkozik, hogy pedig ezeket is megértesse, kénytelen az érzelmeket s a lélek hangulatait megdűrvítani, a gesztusokkal és a mimikával szinte a karrikaturúg hangsúlyozni.³ Így a primitív lelkeket is magához vonzza. S a mozi igyekszik is kizsákmányolni előnyeit. Gondoljunk a moziprogrammok könnyelmű összeválogatására, a gyárak kiméretlen versenyére, az ujságok ríktó színű dícséreteire, melyek a komoly kritika álarca mögött ízetlenkednek, a reklám szinte fenyegető szemtelenségére.

A mozinak valóban meg is van a maga közönsége, megvannak a törzsvendégei, még pedig a társadalom minden rétegéből. A mozi általános szórakozási hely, nagyon is demokratikus intézmény. Általánosak tehát hatásai is : mindenütt lehet hallani hivatkozásokat a mozira, megtárgyalják a látottakat, beleszívódik gondolkodásukba, életük hiányozhatlan részévé hatalmasodik s ebből következik azután, hogy so-

¹ Alexander Bernát, Művészet, (Bp. 1908.) 26. l.

² U. o.

³ Gaupp, Der Kinematograph von medizinischen und psychologischen Standpunkt (Dürer Bund 100. Flugschrift zur Ausdruckskultur) 3. l.

kak lelki tápláléka kimerül az újságolvasásban s a mozilátogatásban, innen magyarázható egyes moziszinészek beteges bálványozása. Annak megállapítása, hogy milyen következménye van a mozinak az emberek társadalmi életére, lelki szervezetének felforgatására, világnézetének átalakulására, nem könnyű feladat, bár mindazok látják és érzik, akik a kérdéssel foglalkoznak. Törvényszékek aktacsomóit kellene áttanulmányozni, egyes bűntények, családi katasztrófák történetét kellene ismerni a legapróbb részletekben s amellett pszichológiai vizsgálattal kellene utánakatni a látott moziképeknek s a hatásuk alatt bekövetkezett lelki átváltozásoknak, hogy megközelíthetőleg is felderíthető legyen a mozi romboló munkája. Sőt nemcsak ilyen kihágásokat kellene bevonnai a vizsgálódásba, hanem azokat a kisebb, alig észrevehető, egyes mozdulatokban, egyes szokások megszerzésében megnyilvánuló átváltozásokat is, melyek az élet más felfogásának külső jelei s amelyeket a mozivászonon élő kinoplutokrácia és kintársadalom levegője terjesztett. A németeknél jogászok, orvosok, pedagógusok, szociológusok foglalkoznak a mozihatások kitapogatásával s meglepő eredményeket mutatnak fel. Ezek állítják, hogy mindazok az előnyök, melyekkel a mozi nagy üzeme és produkciója dicsekedhetik: ipari fellendülés, óriási pénzösszegek forgalombahozatala, számos egzisztenciának foglalkoztatása s megélhetésének biztosítása, nem ellensúlyozhatják azokat a veszedelmeket, melyeket a mozi mostani alakjában magában rejt.

Ezeknek a veszedelmeknek legnagyobb mértékben az iskola van kitéve, mert a mozikultusz, mely a felnőtteknél oly döböntő arányokat öltött, nem kerülte el a gyermekvilágot sem s megteremtette ott is a maga híveit és fanatikusait. A szülők magukkal viszik a gyermekeket a moziba, sőt bizonyos kitüntetés vagy jutalmazás fejében egyedül is elengedik őket. Felesleges statisztikai adatokkal igazolni azt a tényt, hogy a moziközönség 60 százaléka a 20 éven alul lévőkől kerül ki s a tanulók nagy vágyódását a mozielőadások után mindenki észreveheti, akinek kötelessége ellenőrizni őket. A pedagógusok nem győznek eleget panaszkodni munkájuk sikertelensége miatt s a gyermekbíróságok előtt is sok olyan ügy fordul meg, melynek sötét szálai a mozik vigasztalan homályába vezetnek vissza. A tanulók elakadásának vagy elzúllásának is gyakran okai a mozik s bár legtöbbször nem lehet erre vonatkozólag kétségbevonhatatlan bizonyítékokat kimutatni (titkos lelkifolyamat eredménye az átalakulás), mégis bizonyos, hogy a mozik a nevelés munkáját hátráltatják vagy meg is akasztják, mert a neveléssel nagyon is ellentétes folyamatot indítanak meg a gyermekben. A mozi is a nevelés titkos erői közé tartozik, melyek láthatatlanul működnek s csak bizonyos kórtünetekben jelentik pusztító hatalmukat.

A közvélemény a mozi káros befolyását általában a külsőségekben látja: a szemek rontása a képek rezgése miatt, a romlott levegőn való huzamosabb tartózkodás s a látottak miatt bekövetkező főfájás és idegkimerültség; ezek jobbára higiénikus szempontok s a modern fényes mozisinházaknál úgyszólván teljesen eltűnnek.¹ A kifogások másik része pedig bizonyos mellékkörülményekre esik, melyek a gyakori és túlhajtott mozilátogatásnál sok gyermeknél bekövetkeznek: kötelességmulasztás, a szükséges pénz erőszakos és bűnös megszerzése, csavargás. Ezek az esetek fontosak ugyan, de nem általánosak és oly szembeszökők, hogy radikális eszközökkel könnyen el lehet háritani őket. Hellwig² e veszedelmeket csak kísérő árnyékoknak tekinti; a legnagyobb bajt ő az előadások tartalmában látja és három pontban foglalja össze a mozifilmek káros hatását: 1. durvító hatású filmek; ezek lefűjják a lélek finomságát, nyerssé és kiméletlenné érzéketlenítik (pl. állatkinzás); 2. szexuális hatású filmek, melyeknek célja az érzékiség felkeltése; sok bűnös élet a moziból indult el, sok perverzításra hajlamos egyénben ébredtek és erősödtek meg a bűnös ösztönök; 3. a kriminális hatású filmek, melyek a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedeteket váltanak ki. E csoportosítás azonban csak arra való, hogy számos megfigyelést és saját vagy idegen tapasztalatokat össze lehessen gyűjteni. A mozihatás azonban leggyakrabban nem mutatkozik ilyen kézzelfogható s könnyen elkülöníthető alakban, hanem bonyolult lelki hatás, melyet egyes esetekben külön kell elbírálás alá venni, úgy hogy minden filmről külön kellene pedagógiai szempontból szólni. Legalkalmasabb, ha megvizsgáljuk magukat a filmeket. Milyen világba vezet a mozi?

A filmek világa rendkívül változatos. Az egész életet felöleli, a világ minden részét s a történelem minden korát megeleveníti. Az élet azonban nem mindig tiszta s néha-néha olyan eseményeket vet felszínre, melyek, minthogy a rendestől eltérőek, izgatók s különösségüknél fogva érdekesek. A mozi szívesen kap az élet rendkívüliségei után, melyeket kiszínezve, újabb és újabb esiklandozó vonásokkal fűszerezve vetít a vászonra: az érdekességet, a szenzációt hajhássza. Nem hamisítja meg az életet, hanem kiszemeli, kiválogatja belőle, ami az izgalmak keltésére a legalkalmasabb s ebben hasonlít a napilapok riportjaihoz, melyek mindig újságok után szimatolnak s a kapott tényeket a fantázia bőséges levével felelresztik. Az a megkülönböztetés, mely a filmeket tanulságos, szórakoztató, komikus és aktuális filmekre

¹ Gaupp 1. m. 5. l.

² Hellwig a németeknél a „Kinoproblem“-nek legszakavatottabb ismerője; számos cikkben foglalkozik a mozival minden vonatkozásában. Két nagyobb munkája állott rendelkezésünkre: Schundfilms, Halle 1911. és Kind und Kino, Langensalza 1914.

osztja fel, nem változtat azon a megállapításon, hogy a mozi szenzációkra törekszik. Ezért gyakran kerül összeütközésbe a pedagógiával.

Az úgynevezett tanulságos filmeknél kevésbé feltűnő ez a szenzáció-keresés, mégis jelentős kifogások emelhetők ellenük. Leginkább természeti felvételeket adnak, az ipar vagy kereskedelem, a gazdasági vagy technikai élet köréből vannak véve, a tudomány haladását vagy az ethnográfia különlegességeit mutatják be és gyakran annyira érdekesekek, hogy még a műveltek figyelmét is lekötik. Ki ne bolyongana szívesen idegen országok vagy világrészek egy-egy vidékén, kit ne érdekelnének valamely távoli város nevezetességei, melyekről hallott, ahová vágyódik? Ki tudná magát kivonni a háborgó tenger, egy afrikai vadonban rohanó vonat, egy levegőt hasító repülőgép varázsa alól? Mégis lehetnek e filmek között veszélyesek a gyermekre. Hellwig¹ nagyon helyesen mutat rá arra, hogy pl. egyes véres népszokások (ceyloni kígyófogás, különböző állatviadatok), az orvosi operációk, állati viviszekciók, melyek a beavatottak számára oly nagy haszonnal járnak, a gyermekre olyan hatást gyakorolhatnak, melyek megbonthatják a nevelés által megalapozott felfogásukat. A laikus ugyanis csak a szenvedéseket s a szívtelenséget látja, de nem érti mélyebb értelmét és célját, amely ezeket az experimentumokat ethikailag jogosultakká teszi. Didaktikai szempontból pedig olyan hiányokat lehet megállapítani, melyek a komplikált mozgással vannak összefüggésben, tehát elháríthatatlanok. Aki a mozielőadásokból idegen viszonyokat és szokásokat, természettudományi vagy technikai ismereteket akar szerezni, annak rendkívül meg kell feszítenie figyelmét, mert minél összetettebb a kép, minél több a bemutatott személy vagy tárgy, minél gazdagabb részleteket tár fel, annál nehezebb a megértés. Gaupp² kiemeli, hogy a művelt ember ezt nem veszi észre, mert felfogása gyorsabb és tudatállományából kiegészíti az új benyomásokat; így lehetséges, hogy a gyorsan elillanó képeket, melyeket megjelenésük rövidege miatt nem tudna részleteiben felfogni, mégis egy világos összképben egységesíti. A gyermek kész tudása azonban kisebb, a kapott új benyomásokat nem tudja ismertekhez kapcsolni s a gyors mozgással sok megjegyzésre érdemes dolog elsiklik szeméi előtt. Akinek a papírgyártásról vagy a vashámorról nem volt közvetlen tapasztalatból eredő fogalma, az sohasem tesz ilyenre szert a moziban, csak felületes, összekészált, zavaros képet visz magával. Ennek magyarázata abban a pszichológiai tényben van, hogy az optikai benyomásoknak emlékezetbe fogadására és megrögzítésére idő szükséges; minél gyorsabban változik a kép, annál kevésbé lehet megtartani, mert az ismétlés ki van zárva. A szem-

¹ Schundfilms 23. s. kk. II.

² I. m. 6. I.

léltetés útján való tanítást méltán tartják fontosnak, de nagyon igazságtalanok azok, akik Comenius „Orbis pictusá“-át lemosolyogva a moziban látják a szemléltetés legtökéletesebb eszközét. A pedagógia azt tanítja, hogy csak keveset kell láttatni, de a látottakat alaposan kell feldolgoztatni; a lassú és beható megfigyelésből nő ki az önálló és teremtő gondolkodás. Ehhez pedig idő kell. Már pedig lehetséges-e, hogy a szemlélet alaposítással s gondolati feldolgozással egyesüljön a moziban, mikor kép képre nyomul, egyik benyomás nyomon követi a másikat? A gyermek teljesen passzive viselkedik s akkor sem tud az anyag felvételénél aktíve közreműködni, ha magyarázat kíséri is az előadást. Azután kérdés, szabad-e oly túlságosan bízni az ilyen szemléletben, mikor ideges és lázasan rohanó időben élünk, mikor a külső világ ezer és ezer benyomása és ingere zúdul a gyermekre, mikor a felületesség és féltudás olyan aggasztóan kísért?

A tanulságos filmeket általában nem is szeretik. Nem azért, mert unalmasak, hanem mert világos felfogásuk nagy szellemi megerőltetést kíván s mert igen sokszor nem logikusan, hanem ötlet szerint vannak felépítve, természetellenesek. Ez az oka, hogy újabban kikoptak a programokból s az egész előadást kitöltő humoros és drámai filmek léptek előtérbe. Ezek ellen azonban az esztétika és ethika nevében lehet súlyos vádakat támasztani. A komikus és groteszk filmek, míg a pikantériát s az erotikus neveltséget kerülik, nem ártalmasak, sőt alkalmasak lehetnek a mulattatásra. Mindenki szívesen hallgat meg egy-egy jó tréfát és üdül fel az egészséges humorban. A mozi humora azonban legtöbbször nagyon távol esik az igazi humortól s inkább a cirkuszi bohócok szellemtelenségére emlékeztet. De a bohócok legalább beszélnek s néha jó tréfát is mondanak, a mozi ellenben némaságra van kárhuzható. A humor pedig nem képzelhető el bizonyos szellemi mélység nélkül, mely az előadás zamatosságán érzik meg. A mozi csak mozgások visszaadására, a legbárgyúbb komikumra, a mimikus komikumra korlátozódik: lőtás-futás, tagrángatás, bukfencezés, kezekkel való hadonászás, pofozkodás, arcfintorgatás, tömegek rohanása — ezek a művészi eszközei, a legvaskosabb helyzetkomikum vagy — mint Lange¹ nevezte — bábhumor. Vannak közöttük olyanok, melyek a gyermeket megkacagtatják, de durvaságukkal és közönségességükkel eltompítják érzéküket az igazi humor és komikum iránt. Különösen a trükk-filmekre áll ez, melyeknél a kritikus pillanatban az élő embert ólom-baba vagy más szurrogátum helyettesíti s melyekben a leglehetősebb és legborzalmasabb dolgok úgy vannak beállítva, mintha a valóságban történnének meg. Így kerülnek elő az u. n. magasabb mágia

¹ Lange, Der Kinematograph vom ethischen und ästhetischen Standpunkt. (Dürer Bund 100.)

illúziói : fej-, láb-nélküli emberek, repülőszemélyek. Bár a meseszerű nagyon kedves a gyermekvilágnak s a művészetben is jogos bizonyos mértékű fantasztikum, de azt szellemesen, dús humorral vagy harsogó szatírával kellene átlelkesíteni. A mozihumor otromba fogásaival semmiképpen sem alkalmas a művészi fantázia nevelésére.

Az aktuális filmekről, melyek a hét világeseményeiről hihetetlenül rövid idő alatt értesítenek, az a megjegyzésünk, hogy általában veszélytelenek, sőt érdekesek, mert a világ politikai, szociális és művészi életének különben megközelíthetetlen és elképzelhetetlen eseményeiről adnak felvilágosítást pl: a háborús aktualitások, a király koronázása. Lehetetlen azonban észre nem venni — maguk a gyermekek is konstatálják — hogy ezek a filmek gyakran a valószínűségnek még a látszatát sem tudják megőrizni s nyilvánvaló ferdítéssel igaznak állítanak be olyan dolgokat, melyekről első pillanatra látható, hogy nem eredeti felvételek, hanem a műhely négy fala között készültek. Azután ezeket az aktualitásokat nagyon szeretik a borzalmasfogvacogtató világából venni, nagy gyilkosságok, rémes szerencsétlenségek, forradalmak, sztrájkok napirenden vannak s a fősúly természetesen a borzalmak kiélézésére esik. S van-e ennek nevelő hatása ?

A borzalmasnak legnagyobb szerep jut a drámákban. A véres és iszonyú történetekben valósággal kéjelegnek az ilyen filmek s még ha a történelmet vagy a vallást aknázzák is ki a mozi céljaira, akkor is a legnagyobb kedvvel nyúlnak az idegtépő borzalmak vázolásához, mint a Bertalan éjszaka, keresztények üldözése, Krisztus megkorbácsoltatása, zsidó pogrom s más efféléknek izgalmas mesébe való szövéséhez. A dráma cselekményét vagy valami ismert irodalmi műből (regény, dráma) veszik vagy úgy alkottatják a mozi-színpad számára. Újabban különösen a klasszikus irodalomra vetette rá magát a mozi, hogy az ellene intézett támadásokat ezek pajzsa mögé húzódva kivédje. Erről a félrecsúszott ambicióról, mely a legnagyobbakat eltörpíti, a legelítélőbb hangon kell szólni. A mozi ugyanis alapjában véve nem alkalmas drámái előadásokra, mert minden magasabb művészet elválhatatlan kapcsolatban van a szóval ; a moziban a jellemzésnél hiányzik a beszéd, tehát nincs meg a lehetőség arra, hogy komplikált lelkiállapotokat és problémákat megszólaltasson, ezért csak elemien egyszerű érzelmekre és szenvedélyekre szorítkozhatnak, amelyeket mozgással vissza tud adni. Egy Ibsen-dráma a moziban üres és unalmas. A dialogusok finom szépsége és fokozódó forrósága elvész, a konfliktus érthetetlenül, deus ex machina módjára toppan elő s brutálisan megrázza az idegeket, mert a pszichológiai fejlődést nem lehet látni, a hősök nem tárják ki lelküket, nem tudnak beszélni, némák. A szereplők jeleneteken keresztül-kasul sírnak, nevetnek, egymás mellett ülnek, heves gesztusokkal magyaráznak, jelentőségesen mozgatják aj-

kukat, szédülnek, vonaglanak s a nézőnek nincs más gondolata, mint-hogy itt valami nagyon fontos dologról, életről-halálról, boldogságról vagy boldogtalanságról szól az ének. A legmozgalmasabb, hatásos és érzelmes cselekményekkel legdúsabban megrakott játék is tartalmatlan a mozi-ban, mert nincs belső akciója. Alakok, gesztusok, mozgások, arcjátékok sokat kifejeznek és elárulnak a bensőből, de nincs erő, mely átmelegítené őket vagy legalább sejtetni engedné, hogy piros vér folyik ereikben: hiányzik a szó ereje. S egy drága szóban gyakran több drámaiság és több tündöklés van, mint egy kétezer méteres filmen. Ezt a szót nem helyettesíthetik a közbeszótt, alig olvasható, néha szégyenletes magyarsággal megfogalmazott szövegek, táviratok, levelek, még akkor sem, ha az illető klasszikus mű idézeteit tartalmazzák is. Milyen holtelevenné bágyad a fehér vásznon Othello kárminveres szenvedélye és Shylock vérszívó bestialitása! Mi marad a Karthausi-ból, ha a mozi kielemez belőle a filozofálás és kontempláció fanyar ízét, elfakítja a gondolatok színét? Száraz cselekmény s émelygős szentimentalizmus. Nem merénylet-e Homeroszt, Dantet, Shakespeart, Moliert, Dumast, Katonát, Eötvöst, Szigligetit, Tóth Edét siketnémákká nyomorítani? Ezek nem írtak mozidarabokat s úgy gondolom, ma se írának. Azonkívül a mozielőadások a cselekményt is megessonkítják, kivonatos tartalomná sűrítik, a hatásos jeleneteket kiheggyezik s a Bánk bán-t holdfényes romantikába betegítik. Így történik meg, hogy Shakespeare Julius Caesara és Schiller Wilhelm Tellje terjedelmének egyharmadára zsugorodik s hogy a mozi lerontja a tanító munkáját, ki a zsarnokgyilkosságot beható magyarázattal, a cselekmény logikus menetéből érthetővé tette, mert a gyilkosságot mint menthetetlen borzalmasságot mutatja be.¹

Mindez elsősorban a klasszikusokra vonatkozik, bár a dolog természeténél fogva a maga egészében érinti a mozidramát, azokat a darabokat is, melyek valamely sikert aratott szindarabból vagy szépirodalmi műből vannak a mozivászonra átköltve. Különösebb vizsgálat alá kell azonban fogni az eredeti mozidramákat, a gaztetteket tárgyaló detektív-drámákat s az erőtikus, u. n. erkölcsdrámákat, mert csaknem kizárólag ezek uralkodnak most a moziszínpadon. Conradt² feljegyezte, hogy 250 darabban 97 gyilkosság, 51 házasságtörés, 19 eszabítás, 22 szöktetés, 45 öngyilkosság, 176 tolvaj, 25 örömlány, 35 iszakos fordult elő. Mindazokat a borzalmakat, melyek az életben előfordulhatnak, belezsúfolják a detektívdrámákba s az így kifogyhatatlan találékonysággal kigondolt történetekhez képest Edgar Poe s Conan Doyle rémségei jámbor dajkamesék. Mintha egyenesen azért készültek volna, hogy hi-

¹ Lange i. m. 21. l.

² Lange i. m. 27. l.

vatásos betörőket, betyárokat vagy szomorú éjszakai lovagokat neveljenek.

Ezek a rémes filmek sokkal károsabbak a ponyvaregényeknél, mert a látás közvetlenségével erősebb hatást gyakorolnak. Az olvasás ugyanis bizonyos elmélyedő processzust kíván, a mozi 10—15 perc alatt a szemek elé koncentrálna azt, amit egy regény csak vaskos kötetben tud előadni. Egészen más a hatás is. Az olvasásnál tetszés szerint szünetet lehet tartani, az olvasottak felett kritikát gyorolni, a benyomásoktól utánagondolással meg lehet szabadulni, a mozidrámák a fájdalomig megrázzák ugyan az idegeket, de nem adnak eszközt a nézőnek, hogy az idegei ellen intézett támadásokat elhárítsa, nem jut hozzá a csendes megfontoláshoz, józan kritikához. Felnőtt ember ki tudja magát szabadítani az átkaroló borzamatokból, de a gyermek elzsibbad, rajta él a vásznon s elfelejti a látottak képtelenségeit. Azonkívül kevés gyermeknek van akkora fantáziája, hogy a leírt vagy olvasott dolgokat plasztikusan maga elé állítsa, a mozi ellenben magával ragadja képzeletét: az elsötétített nézőtér, a monoton berregés, az egymásra tóduló jelenetek elfojtanak lelkében minden kritikát s így a mozidarab tartalma a magát akarát nélkül átadó gyermekre végzetes szuggesztíóvá lesz. Minden szuggesztíó megtapad, ha a kritika alszik, az erős érzelmi felindultság pedig minden kritikát elnyom.¹ Így keletkeznek a fiataalkori bűnözések, amilyeneket Hellvig elősorol. A látott gaztettek fascináó hatása kétségtelen. S nem szabad figyelmen kívül hagyni az élvezet közösségének momentumát sem: a tömegszuggesztíót, mely a még egészséges lelket is megfosztja józanságától; együtt dolgoznak mindnyájan a rablókkal s bárki tanúja lehetett, hogy a gonosztevők sikerét szívből megtapsolják.

Mit szólunk a kimondottan szexuális filmekről, melyek mint „művészi filmek“ vagy „drámák az életből“ cím alatt jönnek forgalomba? Az erotika ugyan többé-kevésbé átszővi a többi előadásokat is, de ezekben feltűnőbben, szinte kiabálva érvényesül. A mozi ugyanis, alig hogy kivedlett kezdetlegességének bábáallapotából, utánozni kezdte a színházakat a pornográfiában is. Amit Alexander² mond a művészetről általában: „a művészet nem ismeri a szemérmet, de csak azért, mert nem ismeri a szemérmertlenséget sem; mihelyt szemérmes, mert szemérmertlenségre gondol, vagy szemérmertlen, mert meg akarja ölni a szemérmert, kivetkőzik jellegéből,“ vonatkozhatik művelt és komoly emberekre, de egy serdülő korban lévő ifjú még nem tud ennek a felfogásnak a magaslatára emelkedni; azután a mozi gondoskodik róla, hogy az érzékiség felizgatása — ha sejtetten is — biztosítva

¹ Gaupp i. m. 9. l.

² I. m. 31. l.

egyen. Még a leánykereskedelem elleni liga cégérét is megszerzi, hogy ennek védelme alatt mutassa be a társadalmi és erkölcsi képüket. Sokan beszélnek a mozierkölcös tömegnevelő erejéről s úgy érvelnek, hogy a mozidarab, bármely világból meríti is tárgyát, az élet bármily visszataszító és nyomorúságos oldalát mutatja is be, tendenciájával a legszigorúbb erkölcsbírákat is kielégítheti, mert az erény s az igazság minden meghureoltatása is a jó diadalával végződik. S aki megfigyeli a tömeg lélektanát a hatásokra felépített erkölcsdrámák alatt, tapasztalhatja az önkéntelen feltörő rokonszenvet a tendencia hőse iránt, az izgalmas ragaszkodást, mely a veszélybe jutott hőstön segíteni akar (karrándulások, a belső izgalomnak bátorító biztatásokban való felbuzgása) s a visszafojtott lélegzet feloldását egy megkönnyebült sóhajban, mikor a hős legyőzte az akadályokat, a gonosz bűnhődött s a jó győzedelmeskedett. Lehetetlen — mondják, — hogy az ilyen belső élmények lélektisztulással ne járjanak, valami katharzis-félével. A szenny elmosódik az emlékezetben, különben is az élet folyama gyakran mocsárlázás területeken folyik keresztül s akik tudják, hogy ilyenek vannak, még nem esnek bele a betegségbe, sőt ki tudják kerülni; azonban megmarad a jóság és becsületesség, kitartás és hűség szeretete, mert a szenvedő igazsággal való együttérzés égette a lélekbe.

Ezen az okoskodáson nagyon meglátszik, hogy olyanoktól származik, akiknek érdekükben áll, hogy a mozi kilengéseit művészi és erkölcsi jelszavakkal indokolják. A felnőttekre nézve sines igaza, annál kevésbé a fejlődésben álló lelkekre. Hogy az erényt gyakran sárba taposásák, azért ugyan nem kárpótol végső megtisztulása, mert nem áll az, hogy a szenny elmosódik, s csak a jóság szeretete marad meg. A kettő ilyen történetekben szoros kapcsolatban van egymással. Sőt bizonyos, hogy az élet rútságait durva realizmussal feltáró jelenetek nagyon is elevenen élnek azokban, akikben nincsenek komoly meggyőződésé szilárdult elvek: egyszerű embereknél, serdülő korban levőknél, beteges diszpozíciójúaknál, akikben a kritikai ellenőrzőképesség nem alakulhatott ki. A legtöbbször pedig az erkölcsi tendenciának semmi köze sines az erkölcshez s nem lehet ott erkölcsről beszélni, ahol vetkőzési jelenetek, erőszakosságok, éjjeli tanyák, léhaságok a legraffináltabb eszközökkel vannak előráncigálva. Még a legártatlanabb vezérgondolat sem teszi megokolttá az élet rejtegetnivalóinak leplezetlen bemutatását. A nevelés nem titkolja el az életet, de nem is akarja felhívni az ifjúság előtt az élet könyvének minden lapját, egyszerűen azért, mert visszataszító és nem neki való. Az iskola jó embereket akar nevelni s a jóhoz nem a rosszon keresztül vezet az út.

A mozi hatása nem jelentkezik ugyan minden gyermeknél a gonoszság és züllés szemellátható és elsomorító alakjában, de minden-

esetre lassankint eltompítja vagy meg is öli reális érzékét, elmosza benne a helyes és helytelen közötti határt, az élet ferde felfogását erősíti meg, mely szerint a pénz, az élvezetek, a gondtalanság legfőbb javaknak tűnnek fel, melyeket minden eszközzel — még a becsület árán is — meg kell szerezni. A gazember, akinek éleselméjűségét és merészségét megcsodálja, a szeretetreméltónak rajzolt házasságtörő szemben a kiállhatatlan férjjel olyan impulzív hatással vannak, melyet meg nem szüntet esetleges bűnhődésük sem.¹ A fogalmak megzavarodásával s a torz világszemlélet kialakulásával együtt jár az akarat gyengülése, minden bűnös élet előfeltétele és ezt az iskola nevelése csak ideig-óraig ellensúlyozhatja. A gyermek tudata ugyanis megtelik képekkel, melyek sokáig fel-felkísértenek s ha a nevelésnek sikerül is kiszellőztetni őket onnan, a tudat alá gyűlnek, lappangva tengődnek, majd a szervezet fejlődésével, a korrallal s tapasztalatokkal felerősödnek s mint valami láthatatlan ellenségek, visszatartják a nevelés jótékony behatásait. Mert e képek nyomán a szabadság és könnyenélés a legkívánatosabban jelenik meg előttük, míg az iskola szava kötelesség és önfegyelem. S ki tudja, hány esetben kellene erre gondolni, mikor egy-egy fiú, aki öröm és remény volt, egyszerre kifordul önmagából, az iskola koravén, nyugós, blazirt kamaszává idétlenedik? A mozierköles odajuttatta, hogy a nevelés többé nem férhet hozzá.

Érdemes-e ezek után komolyan foglalkozni a mozival s nem a legtanácsosabb-e egyszerűen lezárni a sorompókat az ifjúság előtt? Nagyon elfogult lenne, aki a mai mozi garázdálkodása és megromlott izlése miatt ilyen végletes ítéletet hozna. A mozi ma már az emberek nagy tömegének szórakozása s így széles hullámokban önti szét a romlást, tehát társadalmi probléma lett. Ennek a megnyugtató megoldása csak úgy lenne lehetséges, ha a mozi maga keresné a tisztulás útját. Eddig azonban csak támadókkal lehetett találkozni s olyanokkal, akik a legaggodalmasabb pontossággal hordták össze a károkat, melyeket a mozisínház felidéz, de egy-két gondolaton kívül senki sem kísérlette meg, hogy terveket állítson fel, megrajzolja, elméletileg megokolja s praktikus utasításokkal mutassa meg egy vészmentes, tökéletes, hasznos mozi képét. Pedig az tenné a legjobb szolgálatot az ügynek, aki e feladatra vállalkoznék. Bizonyos általános elveket megállapíthatunk itt. Mindenekelőtt a mozinak meg kellene maradnia azokon a lehetőségeken belül, melyeket a természete jelöl ki számára, mert a mozi eltévelyedése akkor kezdődött, mikor a színházat kezdte utánozni, darabokat és színészeket kért tőle kölcsön vagy maga nevelt ilyeneket. Mindkettőnek más és más eszközök állanak rendelkezésére s a mozi

¹ A. Thuchor, *Crimen laesae iuventutis*. Zeitschrift für Kinderschutz und Jugendfürsorge, Wien, 1910. 155. l.

csak annyiban lehet színház, amennyiben annak lefényképezésére vállalkozik.

A mozi elsősorban is a valóság tökéletes visszaadására képes. Ennek a lehetőségnek megfelelően magába veheti a világ minden érdekességét, amiről illik és hasznos tudomást szerezni. S mennyivel inkább megfelel a kultúra fogalmának, ha a mozi az ismeretterjesztést, a tudomány népszerűsítését tűzi ki céljául, mintha izgalmas, hazug drámákkal rázza meg, hamis szentimentálismussal és szenvedélyek felkeltésével érzékenyíti vagy durvítja el a kedélyeket. Nagy szolgálatot tehetne pl. a mozi a közegészség ügyének, ha előadásaival a lakás és ruházat higiénijára, infekciókra, epidémiákra, állatjárványokra s az ellenük való védekezésre hívná fel a figyelmet, sőt a mikro- és röntgen-kinematográfia is érdeklődésre találna.¹ Árvaházak, munkás-kolóniák, kórházak, iparműhelyek, gyárak látogatását a mozi nagyon megkönnyíthetné s hozzájárulhatna az evangéliumi humanizmus s a kézimunka értékének igaz megbecsüléséhez. Ezek csak általánosságban kiragadott esetek, a részletek kigondolása a szakemberekre vár. Itt csak azt akarjuk kiemelni, hogy a mozinak az Uránia felé kellene fejlődnie, unalmas és száraz tudományosság nélkül tanítania kellene. Oroszországban mozielőadások útján igyekeztek a földművelés újabb irányait megismertetni.² S ne higyjük, hogy csak egyszerűbb embereknek nyújthat a mozi művelődési anyagot. Nem tanulságos-e — mondjuk — egy orvosnak valamely híres orvostanár operációján jelenlenni? A világ nagyon gazdag s a mozi kiválóan alkalmas arra, hogy az emberek szemét megnyissa. Az ilyen filmek előadása természetesen feltételezi a magyarázatot, a szóbeli megvilágítást, továbbá, hogy a bemutatott részletek olyan sorrendben következzenek egymásután, amint a felébredt kíváncsiság logikája megköveteli.

Senki sem gondol azonban arra, hogy a mozit iskolává változtassa, valami játék-iskolává, de megkívánhatjuk tőle, hogy a művelődés könnyű s az alacsonyabb színvonalú tömeget is megkapó formában való terjesztését tűzze ki célul. Ezért nagyobb teret kell engednie a tanulságos filmeknek, míg a szórakoztató előadásokat erős revízió alá kell venni. A szórakoztató filmek megoldása nagyobb nehézségek elé állít, mert a mozi kezdettől fogva a színházak egyszerű lemásolására törekedett s nem önmagából fejlődött ki. Új filmpoézis megteremtésére lenne azért szükség, mely ismeri a moziban rejlő s a színháztól különböző művészi lehetőségeket. A mozi ugyanis lehetővé teszi a színtér korlátlan változtatását, a környező világ csaknem teljes realitását és lehetővé teszi ennek épen ellenkezőjét, a teljes elanyagtalanodást,

¹ Lange i. m. 40 l.

² Lange i. m. 41. l.

a fantázia legmerészebb játékát s olyan elképzeléseket, melyek a színpadon nem jelenhetnek meg tökéletesen. A színházak színpadján voltaképpen absztrakt élet játszik, sűrűbb, tömörebb s a technikai eszközöktől korlátozott mása az életnek, a stilizált élet. A mozi a teljes realitás és a teljes irrealitás extrémításaival rendelkezik, tehát akkor marad hű önmagához, ha minél inkább közeledik az események tempójában s a színhelyek realitásában a valósághoz vagy minél inkább el tud vonatkozni tőle. A színpad stílusa a mozilehetőségek között van. Milyen lenne most már az ezekre a lehetőségekre felépített játék, milyen lenne az új filmdráma? Ez a kérdés még feleletre vár. Még nem kísérlették meg a megalkotását. A gölem és a homunkuluszok ilyenféle irányban fogantak ugyan, de még sok van bennük a régi banalitásból és érzélgésségből s azután rövid idő alatt vérszegénnyé szipolyozták a különben egészséges gondolatot. Lange¹ abból a tételből kiindulva, hogy a pantomímia tökéletesebb művészet, mint az opera, mert a két alkotó elem, a táncmozdulatok és a zene nem nyomják el, hanem kiegészítik és megvilágítják egymást, míg az operánál a költészet a szöveg megértésének lehetetlensége miatt elvesz, nagy jövőt ígér a pantomimiáknak a moziban is. A zene nyelve azonban bármily kifejező is, nagyon általános és zeneileg nem kulturált ember számára majdnem érthetetlen s így az az állapot áll elő, hogy egy homályos és bizonytalan hangulat- és érzelm-történetet a még kevésbbé érthető tánc van hivatva megszólaltatni. Különb is a pantomímia még nem fejlődött teljes tökéletességre. Amint tehát látjuk, a mozi művészi oldala nagyon szabadon áll, itt még lehetne és kellene is újat és okosat teremteni. Azonban bármint alakuljon is a mozi művészi törekvése, a tendenciának el kell tűnnie belőle, mert megbontja az élvezet zavartalanságát. Egy tendenciának szabad csak érvényesülni: semmit inkább, mint nem jót.

A mozi megreformálására az lett volna a legcélravezetőbb igyekezet, ha megfelelő irányítások szerint visszatért volna önmagához s természetének megfelelően a maga útját járta volna. Minthogy ez nem történt meg, azért keletkeztek azok a mozgalmak, melyek az elkamaszodott mozi megrendszabályozására indultak meg s amelyeket Hellwig olyan lelkiismeretesen feljegyez. A tény az, hogy szükség van kényszereszközökre. Sokan ujságok, moziellenes egyesületek által és előadások tartásával akarták a közönséget elhódítani s így a filmváltalatokra gyakorolt nyomással teremteni jobb helyzetet; mások pedig a mozik megadóztatásával vagy városi kezelésbe vonásával gondolták kiküszöbölhetőnek a felgyülemltet bajokat. Egyik sem sikerült. Nem lehet célunk, s nem is lenne halás, részletesen ismertetni a mozi-reformra vonatkozó terveket s egyes városok által kiadott rendelkezése-

¹ L. m. 45. s. kk. 11.

ket, csak azt hangsúlyozzuk, hogy szükséges lenne a mozi ügyének törvényhozásilag való rendezése. A törvény általánosságban szigorú büntetés felállításával kiterjedhetne a kriminális és szexuális filmek betiltására (eddig azokat a paragrafusokat alkalmazták a mozival szemben, melyek a közerkölcsiségbe ütköző irodalmi művekre és nyilvános előadásokra vonatkoztak) s az előadási idő szigorú meghatározására; másrészt megszervezhetné s részletesen kidolgozhatná egy országos film-cenzura tervét. Lange¹ önkéntes cenzurát sürget, mely egyes városok intelligens egyénéiből alakulna össze, akik megvizsgálnák a filmeket, megbeszélés tárgyává tennék s ha veszedelmeseknek ítélnék, bojkottálnák. Hogy az eszme mennyire nem alkalmas a mozi kicsapongásainak visszatartására, könnyű belátni. Az ilyen cenzura ítélete talán irányadó lenne a cenzura tagjaira, de mit érne el a nagy tömegnél? Ezért szükséges az országos cenzura megalkotása, mely a nemzet igazi nevelőiből (pedagógusok, orvosok, művészek, lelkészek, jogászok) áll s mely érvényt tud szerezni a mozival szemben felállított minden irányú követelésnek. Az ilyen cenzura a szabadság korlátozását jelentené ugyan, de az államnak kötelessége az üzérektől megmenteni polgárait, mert a mozit jelenleg nyereségvágyra felépített s a közönséget anyagilag és erkölcsileg kizsákmányoló üzletnek lehet tekinteni. S azután miért ne lehetne a közönséget egy gyöngéd kényszerrel a jobb izlésnek megnyerni?

A mozinak ilyen reformja az iskola körén kívül esik, de minthogy gyökeres orvoslást jelentene, az iskolát is érinti. Azért is fontos, mert a mozgalomnak van egy ága, mely ifjúsági előadásokat s ezzel kapcsolatban a tanulóknak szánt filmek cenzuráját akarja keresztülvinni. A megokolás nagyon helyes: amint az ifjúsági könyvek össze vannak gyűjtve egy lajstromba, úgy kellene a filmeket összeválogatni és jegyzékbe foglalni. Így gróf Apponyi Albertné a Nemzeti Névelésben egy felterjesztésben fordul a belügyminisztériumhoz s egy bizottság megalakítását kéri, „melyben a belügyminisztérium szakemberein kívül az igazságügyi és közoktatási minisztérium képviselői, a szabadoktatási tanács, az árvaszékek, a fiatalkorúak felügyelő hatóságának küldöttei, továbbá neveléssel foglalkozó egyének és testületek, középiskolai tanárok, népoktatók, hitoktatók, gyermekek és fiatalkorúak védelmével foglalkozó egyesületek, ismeretterjesztő társaságok s főleg a társadalom különböző köreihez tartozó anyák vennének részt. Ez a bizottság állapítsa meg a módot az erkölcstelen, a mai társadalmi rend ellen izgató, a szenvedélyeket felébresztő előadások teljes kiküszöbölésére. Ennek a bizottságnak tagjai közül válassza a Miniszter Úr a felügyelő-bizottságot, melynek feladata lenne kijelölni, hogy mily előadások valók az

¹ I. m. 38. l.

ifjúságnak s ellenőrizze a mozisínházak látogatását.“ Egyúttal kéri a felterjesztés, hogy a mozik csak 10 óráig tartsanak előadásokat s a gyermekek csak 8 óráig látogathassák ezeket.¹ Az ilyen ifjúsági előadások rendszeresítése azonban csak akkor lenne eredményes, ha minden más mozilátogatás eltiltását vonná maga után.

Végül meg kell emlékezni arról a törekvésről, mely a mozit az iskolába is be akarja hozni és sürgeti az iskoláknak vetítőkészülékkel való felszerelését. A törekvés egyik iránya az, hogy a rendes mozi-előadások helyett maga az iskola vállalja magára az ilyen előadások rendezését, mert „ha a mozisínházak programja erkölcsi szempontból egészen kifogástalan is, mégsem bizonyos, hogy használ-e, ami nem árt, sőt valószínű, hogy céltalan, fölösleges az ifjakat olyan szórakoztatásra szoktatni, amely időtöltésnek ugyan elég kellemes, de belső tartalmukat egy parányival se gazdagítja.“² A cél tehát az, hogy az ifjúság mohó vágyakozását a mozi után kellő korlátok közé szorítsa és hogy felhasználja szellemi látókörük kitérítésére s izlésük fejlesztésére. Ilyen előadásokat rendeztek be pl. a trencsényi r. kath. és a losonci m. kir. áll. főgimnáziumban ; ez utóbbiban a kisebb diákoknak egy-két tanár vezetése mellett a nagyobb tanulók, a felsőosztályú tanulóknak pedig a tanárok tartották az előadásokat s még a nagyközönség is nagy számmal vett részt bennük. Egy-egy előadás egy álló képsorozatból és a hozzátartozó szövegolvasásból és 3—4 mozgókép bemutatásából állott. Látható, hogy ez az iskolamozis voltaképpen az Uránia-előadásoknak elevenebb és fürgébb utánpótlása s minthogy aránylag nagyon olcsó, minden iskola megvalósíthatná nagyobb áldozatok nélkül. Az azonban még mindig kérdés, hogy lehet-e minden tekintetben kifogástalan képeket szerezni ?

De van a törekvésnek egy másik iránya is. A mozi kiváló szemléltető eszköz s közvetlenségével, az életet reprodukáló hűségével nagyon sokat tehet az iskolában a tárgyalt anyag kiegészítésére, elmélyítésére s megelevenítésére. Egy amerikai pedagógus a mozi pedagógiai értékét abban látja, „hogy hatása a spontán figyelmen alapul, már pedig az a feladat, hogy a tanító az ösztönszerű figyelmet keltse fel s így a természettel karöltve haladjon. Ezáltal a tanuló egy nagy, öröklött impetus birtokába helyezi magát, mert az önkéntelen figyelem és az öröklött figyelem potencialitása oly messze felülmúlja a szerzett érdeklődés és az önkéntes figyelem potencialitását, hogy ezt az eszközt nem használni az iskolában, annyi volna, mint a természet legbecsesebb adományát utasítani vissza. Az emberi kultúrának célja

¹ Orsz. Középkisk. Tanáregyesületi Közlöny 1917. (9—10. évf.) 276. l.

² Frank István, Az ifjúság mozilátogatása (a nyitrai r. kath. főgimn. ért. 1912—1913.) 14. l.

nem elnyomni és visszafojtani, hanem kifejleszteni és hasznosítani az öröklött tendenciákat, a velünk született képességeket s a figyelmetlenség leküzdésének s a nevelői munka elfecsérlése meggátolásának azért leghathatósabb módja az ösztönszerű érdeklődésre számítani.¹ A mozi tehát a tanár anyagközlő munkájában nagy szolgálatot tehet, mert a többi szemléltető eszközök fölött az az előnye, hogy mozog s objektíven mutat mindent. A szellemi kapcsolatot, melyet máskor a kérdés és felelet tart fenn, megteremti a tanár magyarázata s mint-hogy a tanulónak be kell számolnia a látottakról, azért öntevékenységre is nevel. Hogyan festene egy ilyen „kinematografiai módszerrel“ tartott előadás? Lemke² bemutat egy ilyen minta-leckét. A tárgy: München, Bajorország fővárosa. Előkészítésképen a tanító elmagyarázza, hogy a legtöbb utazó, aki Svájcba, Tirolba vagy Itáliába megy, átutazik Münchenben. Ezt azért teszik az utazók, mert M. csodaszép város. Az Isar partja pompás tájképet nyújt. Azonkívül M. a gyönyörű épületek és nevezetes emlékművek városa is. A legfontosabbak: a Feldherrnhalle, a Bavaria-szobor, a Maximilianeum az Isar mellett, a királyi palota; azután sok szökőkútja is van. Az idegenek, hogy ezeket az érdekességeket láthassák, körutat tesznek a városban s végül a Hofbräuhausba jutnak, ezt is meg kell nézni, mert M. a söréről világhíres. M. tehát átutazó-állomás, művészi és ipar-város. Legszebb épületeit I. Lajosnak köszöni, aki a leghíresebb festők műveit muzeumokba gyűjtötte össze. Tőle származik ez a mondás: Aki Münchent nem látta, nem mondhatja, hogy ismeri Németországot. — Ezután következik a képekkel való szemléltetés, még pedig úgy, mintha a tanulók maguk is körutat tennének a városban. A képek első leforgatása után a tanár figyelmezteti a tanulókat, hogy még egyszer bemutatja nekik Münchent, jól figyeljék meg, mert a körutazást el kell mesélniük. A vetítés után valóban a beszámolás jön, a tanulók a filmek címei után elmondják megfigyelésük eredményeit. Ime egy halovány példa a mozi-módszerrel tartott óráról. Kétségtelen, hogy a mozi alkalmas a szemléltetésre, különösen azért, mert az újabb gépeket úgy alkotják, hogy a fontosabb résznél a forgatás megszüntethető s a mozgó kép egyszerre álló képpé válik. Erre azért van szükség, mert a tanár nem kénytelen a géppel bajlódni s megadhatja közben is a szükséges magyarázatot. Az ilyen magyarázat pedig elengedhetetlen, mert az igazi természethűséggel ábrázolt képeknél a fontosak együtt jelennek meg a mellékesekkel, már pedig a gyermek magyarázat nélkül nem tudná kiválasztani a zavaros egészből az egy fontosat.

¹ Pierce I. Fleming cikke a The Pedagogical Seminary 1912. szept. 12. számában (Gyermek, 1912. (VI. évf.) 2. sz. 92. l.)

² P. Knospe Der Kinematograph im Dienste der Schule. Halle, 1913. 14. s. kk. ll.

Első pillanatra nyilvánvaló, hogy az ilyen mozi-szemléltetés nagyon hosszadalmas, roppant sok időt emészt fel s a tárgyalt anyagnak csak a legkiemelkedőbb részeire szorítkozhatik. Aki így akarná Magyarország földrajzát bemutatni, annak a mostani tanterv szerint évekre lenne szüksége. Másik fogyatkozása az, hogy nem általános szemléltető eszköz; legalkalmasabb, sőt nélkülözhetetlen a földrajz és természetrajz tanításánál, míg más tárgyaknak csak egyes részeinél jöhet szóba mint olyan segédeszköz, mely valamely nehezen megközelíthető vagy a gyermek lelkétől nagyon távol eső tárgy vagy esemény elképzelését, megvilágítását, megértését megkönnyíti. Rendszeres programot azonban itt sem találunk. Egy-két ötlet felbukkan itt is, ott is, felhangzik rá a kritika is, de még egy tárgyra vonatkozólag sincs tervszerűen kidolgozva a mozival való szemléltetés. A történelem alsófokú tanításában a történelmi olvasmányok megelevenítését várták a mozitól.¹ Úgy gondolták, hogy valamelyik festői csoportosítás vagy valamely történelmi leírás után megjátszatnak egyes jeleneteket a mozi számára s ezeket a jeleneteket kellő felvilágosítás mellett bemutatják a gyermekeknek a száraz és élvezhetetlen olvasmányok helyett. Így Priszkos leírása nyomán pompás képét lehetne adni az Attila udvarában folyó életnek. Készültek is ilyen filmek nagy költséggel, a szakértők megkérdezésével, mégis kitűnt, hogy bár szín és mozgás van bőven, de ha elszakadnak a természettől és a kor és környezet festésére vállalkoznak a felnőttben a legmélysegebb unalmat ébresztik, a gyermek pedig nemcsak hogy történelmet nem tanul, de észre sem veszi azt, még érthetlenebb előtte, mint a kevésbé sikerült leírás. Ha a legtökéletesebb rendezés és színjátszás után készülnek is ezek a jelenetek, akkor sem tűnik el a veszély, hogy hibás és művészileg sem kifogástalan képzetek ragadjanak meg a gyermek emlékezetében, mert „a történelmi jelenet már maga erősen nemtörténelmi absztrakció eredménye; a festő tehát, aki azt lefesti, nem valóságot, hanem képzeleti csoportosítást utánoz. Ezt utánozza — esetleg egy színrendezés utánzatán át — a mozgófelvétel, mely tehát ab ovo fiktív képnek harmad- vagy negyedfokú utánzását jelenti. Már pedig az ilyen ábrázolás éppen azoknak a legalkalmatlannabb, akik legkevésbé ismerik az igazságot, a valódi képet — vagyis a gyermekeknek.”² Ugyanezt kell mondani még fokozottabb tiltakozással azokról a kísérletekről, melyek a bibliai történeteket, a görög drámákat vagy a latin vígjátékokat akarták a mozgóképek által megérzéskíteni és megkedveltetni. Mindebből világos, hogy ha a mozit mint

¹ Teloky József, A történelmi olvasmányok az alsóbb osztályokban. O. Közpisk. Tanáregy. Közlöny 1912. 609—612. l.

² Marót Károly, Filmek és az alsófokú történelmi olvasmányok. Magyar Paedagogia 1913. 288—292. l.

szemléltető eszközt be akarjuk vinni az iskolába, a legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel kell megvizsgálni, milyen anyag alkalmas ilyen módon való szemléltetésre és sohasem szabad feledni, hogy a mozi csak addig felel meg szemléltető hivatásának, míg nem lépi át a természete által kijelölt területet: a valóság hű visszaadását. E tekintetben nagy előnye a mozinak a többi segédeszközzel szemben az, hogy egyszerre és gyors egymásutánban mutathat be olyan jelenségeket (pl. a természetrajzban), melyeket a szemléltetésükre szánt iskolai képek egyáltalában nem közvetíthetnek és amely jelenségeknek közvetlen megfigyelése hosszú ideig tartó lefolyásuk vagy megközelíthetlenségük miatt fáradságos és az iskolában lehetetlen. Mihelyt azonban a mozi elmúlt események feltámasztására akarják használni, ami csak színesi eljátszás közbeékelődésével történhetik meg, az ilyen szemléltetés felmondja a szolgálatot s didaktikai és művészi szempontból jelentős károk miatt nem szabad fölvenni az oktatás eszközei közé. Az Odysseia bemutatása filmek útján együgyű és vétkes kísérlet volt, de milyen hasznos lenne a mozi segítségével felkeresni a régi Róma emlékeit, Pompeiit, vagy épen a Louvre-t. A bibliai történetek filmre való áttételénél sokkal tanulságosabb lenne a Szentföld nevezetes helyeinek megtekintése. Mindez nem tartozna már szorosan az anyagközlés körébe, de annak elmélyítésére nagyon alkalmas lenne. Summa summarum: a mozgó feltételek értékes szerepet tölthetnének be a pedagógiában, ha a maguk módja szerint alkalmaznák s az átadandó anyag mozi-szemléltetésre alkalmas részét alapos vizsgálat által ki-szemelnék s a gyakorlatban is kipróbálnák. Addig azonban nem kívánhatjuk, hogy a mozi az iskolákba beengedjék.

Eddig csupa nyitott ajtót hagyunk magunk után. A mozikultusz pedig teljes kifejltségében folyik tovább. A mozik virágzanak, az emberek, köztük az iskola kis emberei is fel-felkeresik és szívják magukba a halálos mérget. Piramisokat lehetne összerakni azokból a könyvekből és cikkekből, melyek a mérget vegyelemzik s a mérgezés tüneteit leírják, de az inficiálás ellen még nem találtak biztos szert (az egyes rendőrhatalóságok rendeletei természetüknél fogva nem ilyenek, mivel csak a legdurvább visszaélések és kihágások meggátlására szorítkoznak.) Mi tehát a teendő? Az óvás munkája az iskolára és a szülői házra szorul. A mozi varázsa a fiatal lelkekre nagyon erős: erősebb, mint az ujságé a műveletlen emberre. Ezt a varázst csak egy erősebb varázs tudja megtörni: a tanár szeretetből fakadó felvilágosítása s gyöngéd figyelmeztetése. Ha feltűnően magasra szökken a mozilátogatók száma vagy egyesek sokszor veszik igénybe az engedélyt, megragadhatja az alkalmat, hogy szóljon a moziról. A nagyobbakat ethikai és eszthetikai szempontok kidomborításával tarthatja vissza, a kisebbek pedig szívesen hallgatnak rá, ha arra hivatkozik, hogy mennyivel

egészségesebb egy séta a szabadban vagy valami józan sport üzése, mint az összezsúfolt, romlott levegőjű teremben való huzamosabb tartózkodás, mennyivel kellemesebb és hasznosabb egy kedves és meg-hitt könyv okossága, mint a mozi izgalmas, idegtépő drámája. Az iskola azonban ennél alig tehet többet. Minden előadást nem nézhet végig, hogy a róla alkotott ítélet alapján adjon vagy vonjon meg engedélyt s elvégre is a szülő rendelkezik gyermekével, a szülői kíséret és felelőség ellen pedig az iskolának nem lehet szava. A szülőkön fordul meg tehát, hogy fiaik a moziban nevelődjenek-e vagy az iskolában? Az iskola ismeri a mozi természetrajzát, látja benne a veszedelmeket, tapasztalja hatásait az ifjúságra s azért azt ajánlja: *minél kevesebb mozit s minél gondosabban megválogatott darabokat!* Általános tilalmat nem állít fel, de ezt szükségesnek tartja hangsúlyozni munkája sikerének biztosítása érdekében. S melyik szülő ne kívánná fia igazi boldogulását?

Negatív eredménnyel végződnek soraink. Az ajtók egyelőre nyitva maradnak. De ha akadnak, akik érdeklődésből besétálnak és szétnéznek a mozi-probléma homályos szobáiban, azok láthatják, hogy már gyujtogatják a világosságot, s talán már nincs messze az idő, mikor a kérdés pozitívumokban kap feleletet. S akkor majd bezárulnak az ajtók.

Vézner Károly.

II.

Adatok az intézet történetéhez.

I. Iskolánk és a háború.

A VKM 14092/1916. és 44462/1917. számú rendelete értelmében a háborúnak iskolánk életére gyakorolt hatását a következőkben vizsgáljuk:

1. *Az intézeti épület.* Intézeti épületünk részben volt csak katonai célokra lefoglalva. A katonai hatóság 1916. évi szept. hó 14-étől kezdve tantermül foglalta le tornatermünket az 5 honvédgyalozezred önkéntesei számára. Ilyen célra szolgált tornatermünk az 1916. év végéig.

Az intézeti épületben és felszerelésében kár nem esett.

Intézetünk Szeged város tanácsának 45090/1914. számú határozata értelmében helyet adott az otthonából kiszorult III. ker. áll. polg. fiúiskolának, mely délutáni oktatással (2—6 óráig) 1914 nov. 2-án kezdte meg működését intézetünkben és folytatta a jelen 1916/17. iskolai év egész folyamán át.

Helyet adott továbbá intézetünk az 1916/17. évben az intézet dísztermében a máv. altiszti tanfolyamának 4 hónapig (szept.—dec).

A háború a tanítás normális menetében is bizonyos változásokat idézett elő. Mivel Révai József dr. a jelen iskolai évben is tábori lelkesítő szolgálatot teljesített, az igazgatón kívül intézetünknek csak egy német tanára maradt. Hogy óráit összevonás nélkül elláthassuk, mellőztük az 5 szépírási órát az I—II. osztályban.

Katonai szolgálatot teljesített az iskolai év egész folyamán át Buday Gyula tornatanár is. Intézetünknek így csak egy tornatanára maradt. Osztályonkint heti 1, összesen 14 órát osztottunk be neki. Midőn a katonai hatóság tornatermünket lefoglalta, tornatanárunk a szépírási órákat vette át.

Mikor a katonai hatóság a tornatermet kiürítette, újra megkezdte a tornatanítást heti 14 órában. A szépírási órákat újból mellőztük.

Eszerint betöltetlen maradt 14 torna- és 5 szépírási óra.

Mivel az iskolaorvost és egészségktanárt, Gidófalvy Béla dr. honvédtörzsorvost a hadiállapot miatt 1914-ben kórházi szolgálatra vonták be, szünetelt az 1916/17. év folyamán az egészségtnak mint rendkívüli tárgynak tanítása a VII. és VIII. osztályban. Tiszt hiányában nem tarthattuk meg a katonai gyakorlatokat és a céllövést sem. A francia nyelvet mint rendkívüli tárgyat tanár hiánya miatt nem tanítottuk.

II. *Az intézeti tanárság.* 1. Az 1916/17. tanévben az intézetnek 2 tanára teljesített katonai szolgálatot. 1914 augusztusában vonult be Révai József dr. tábori lelkészi szolgálatra. A háború folyamán a II. oszt. lelkészi érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján. Hívata teljességében tifuszba esett, de belőle szerencsésen fölépült. Jelenleg Mosztárban teljesít szolgálatot.

Buday Gyula rendes tornatanár 1915 febr. 15-én vonult be mint egyéves önkéntes a szegedi 5. honv. gy.-ezredhez. Jelenleg hadnagy és a gépfegyverosztálynál teljesít szolgálatot az orosz harctéren.

Kitüntetései: a Kis-ezüst vitézségi érem és a Signum-laudis a kardokkal.

2. A bevonult tanárok óráit a tanári kar tagjai látták el.

3. E helyettesítés miatt az igazgató és 6 intézeti tanár óratöbblete heti 15 órát tesz ki

4. A tanárok arra törekedtek, hogy a háború erkölcsi mozzanatait a tanítás és nevelés munkájában értékesítsék. Főleg az erős vallási és nemzeti érzés, faji öntudat és az összetartás nevelésére volt gondjuk. A háború meggyőzött bennünket arról, hogy az eddiginél is nagyobb mértékben magyarrá kell nevelnünk a jövő generációt érzésben és gondolkodásban. Éreztük, hogy lelket kell lehelnünk az egyes tárgyak előadásába és az édes anyai föld szeretetére, megbecsülésére kell nevelnünk az ifjúságot. Küzdelmeink megmutatták a helyes irányt: a hazai föld lángoló, áldozatra, életre-halálra kész szeretetét, faji jó tulajdonságainknak tiszteletét és megbecsülését kell belenevelnünk az ifjúságba. Másfelől igazolva láttuk a magyar középiskola hagyományait. Helyesen jártunk el a múltban, midőn a materialis világnézet képviselőivel szemben az idealizmust, az önzetlen munka gondolatát, a magasabb, erkölcsi alapokon nyugvó világfelfogást plántáltuk bele ifjúságunkba. Ezt a világnézetet kell továbbra is képviselnünk. Az áldozatkészség, altruizmus, hősi elszántság képviselői elsősorban ennek a világnézetnek híveiből kerültek ki és az erkölcsi értékek tiszteletén felépült világfelfogással szemben kitűnt az ellenkező világnézet inferioritása. Ilyen szellemben igyekeztünk alkalomadtán, egyelőre ötlet-

szerűen, reflexiók alakjában az események özönéből kiragadni és megvilágítani azon mozzanatokot, melyek nevelési szempontból alkalmasaknak látszottak, de érezzük annak szükségét, hogy a háború marandó értékű tanulságait a jövőben nevelési rendszerünk szervezetébe beleillesszük.

Iskolai dolgozatokat is adott fel a tanári kar a háborúval kapcsolatban. Ilyen témák szerepeltek: Mit tettem eddig katonáinkért? Kik ellen harcolunk és milyen eredménnyel? Milyen hatással van rám a háború? Segítsük katonáinkat! Karácsonyi életkép a háborúból. Mennek a katonák. Karácsonyi levél a harctérre. Szónoki beszéd a harctérre induló katonáinkhoz. Katonatemetőben. Gondolatok a háború harmadik évében. Beszéd a tanulótársakhoz a győzelmes béke ünnepén. A repülőgépek és léghajók szerepe a világháborúban. Magyar szabadság, nemzeti hősök. Az olvasott eposzok tárgyaival kapcsolatban elgondolkozom a most folyó nagy eseményeken.

Az önképzőköri pályatételeket is vonatkozásba hoztuk a háborúval. Ilyen pályatételeink voltak: A vallás vigasztalása a háború szenvedéseiben. Magyar népies elemek Lenau költészetében. Harc az Adria uralmáért. A keleti kérdés és Oroszország expanzív törekvései.

Aktuális vonatkozásokkal szötte át Kontraszti Dezső elhunyt apostoli királyunkról, I. Ferenc Józsefről mondott emlékbeszédét és Czimmernmann Pál a koronázás jelentőségéről Öfelsége, IV. Károly királyunk trónralépte alkalmával mondott beszédét

5. Hogy az iskolában szemmel látható emlékei is legyenek ennek a világháborúnak, ennek lezajlása után különösen volt és benne résztvevő tanítványaink útján háborús emléktárgyakat fogunk gyűjteni.

6. A tanári kar ezen iskolai évben hadi kölcsönkötvényeket 6100 K értékben jegyzett.

A tanári kar adománya az erdélyi menekültek felsegítésére, kószorú megváltásra, a Dr. Szele Róbert alapítványra, a háború okozta nyomor enyhítésére, a harcoló katonák részére, szegény tanulók támogatására 1274 K.

7. A tanári kar tagjai a nagyidőket megértő lélekkel és hazafias készséggel vettek részt a lelkipásztori teendők végzésében, anyagi áldozattal és vigasztaló szóval a háború sebesültjei fájdalmainak enyhítésében. Lelkészi teendőket végeztek: Bujár Károly, László József, Orbán János, Para Imre, Sümegi Gyula és Uitz Mátvás kegyesrendi tanárok.

III. *A tanulók.* 1. Az 1916/17. tanév folyamán önként nem vonult be egy tanuló sem katonai szolgálatra.

2. A besorozott tanulók száma: a IV. B) osztályból 1, a VI. A) osztályból 2, a VI. B) osztályból 2, a VII. osztályból 10, a VIII. osztályból 23, összesen 38.

3. Az intézet régebbi tanulóira vonatkozó adatok, a kitüntetések, fogságba esés és hősi halálesetek közlését a békekötés utáni időre halasztjuk.

4. *Ifjúságunk hazafias lelkesedéssel vette ki részét a hadi kölcsönkötvények jegyzéséből.* Jegyzései részben alapítványi természetűek a segélyző-egylet javára, részben magánjegyzések. Jegyzései az 1916—17. tanévben :

a) Az ifjúsági segélyző-egylet javára jegyeztek növendékeink 750 K értékben.

b) A tanulók magántulajdont képező jegyzései az V. és VI. hadikölcsönre 258600 K.

c) Az ifjúság adakozása az 1916—17. tanévben :

Koszorú megváltásra (24 K), a háborúban feldúlt tűzhelyek újra építésére (164·25 K), VIII. oszt. a vakkatonáknak (8 K), Erzsébet napi gyűjtés a helybeli vakok és süketnémák részére (90·58 K), gyermek-naptárra (52·90 K), gyászpaizsért a Hadsegélyző Hivatalnak (38·— K), katonák karácsonyára (305·66 K), az V. hadikölcsön jegyzésből készpénz maradék (4·04 K), 2 ezüst gyűrű ára a Hadsegélyző Hivatalnak (4·— K), dr. Szele Róbert alapítványra (192·44 K), Anya- és csecsemővédőegyletnek levelezőlapokért (93·40 K), Hulmann József tanuló temetésére (150·— K), Ófelsége születése a harctéren akcióra (283·64 K), a gyöngyösi tűzkárosultaknak (420·— K), a hadi sir céljaira (164·25 K). Összesen : 1995·16 K.

5. A tél folyamán ifjaink közül többen résztvettek a hó eltakarításában.

6. A tanulók előmenetele, szorgalma, valláserkölcsi állapota, magaviselete a háborús esztendőben általában megnyugtató volt. Találkoztak egyesek, kik főleg a hiányosabb szülői ellenőrzés miatt kifogás alá estek, de általában megnyugvással nyilatkozhatunk ifjúságunk tanulmányi előmeneteléről és magaviseletéről.

7. Mezőgazdasági munkára a nyárra 89 tanuló jelentkezett.

8. Az ifjúsági egyesületek közül az önképző- és szavalóköri be-mutatta gyűlésein és ünnepélyein a mai háborús költészet termékeit, a segélyző-egylet pedig a szokottnál nagyobb mértékben igyekezett ruhával és könyvekkel ellátni a szegény tanulókat.

9. Ünnepélyek alkalmával a közönség szép számmal jelent meg intézetünk dísztermében, kimutatta érdeklődését és méltánylását az iskola ilyenmő munkája iránt és általában, mint máskor, úgy most is éreztük, hogy a közönség érdeklődéssel kíséri tanító- és nevelőmunkánkat.

10. Egyes növendékeink, a világháború lélektani hatása alatt megnövekedett romantikus hajlamaik, a rendesnél hiányosabb ellenőrzés és a kalandvagyakat ébresztő mozidramáknak engedelem nélkül való sűrű látogatása miatt súlyosabb kihágásokat követtek el és ezért

eltanácsoltattak, igazgatói és osztályfőnöki megrovásban részesültek, de csak szóvárnnyosan akadtak ilyen növendékek, kiket erősebb fenytésben kellett részesítenünk. Nem panaszkodhatunk arról, hogy a háború általában eldurvitotta volna az ifjúságot, sőt növendékeink jórészének adakozási készsége határozottan az altruisztikus érzés fokozódásáról tanúskodik.

IV. A tanulók létszáma várákozásunk ellenére megnövekedett, főleg a magántanulók száma szaporodott. Feltűnő a leánymagántanulók számának emelkedése. Érdekes jelenség, hogy egyre szaporodik azon növendékek száma, kik más iskolafajban végzett tanulmányaikat gimnáziumi végzettséggé igyekeznek kiegészíteni, hogy felsőbb tanulmányokat végezhesenek, vagy hogy az egyéves önkéntességet elnyerhessék.

Az Erdélyből menekült tanulók száma 37 volt. Ezek közül a románok kiüzése után Erdélybe visszatért 19 tanuló.

V. Változások az intézet kezelésében levő tőkékben.

A kezelésünk alatt álló iskolai alapokat az I—IV. Hadikölcsönjegyzés alkalmával felhasználtuk. Az V. — VI. kölcsön kibocsájtása alkalmával a következő alapokból jegyeztünk :

Az V. kölcsönre a Gyorsírókör alapjából 200 K névértékben.

A VI. kölcsönre az Önképzőkör alapjából 200 K névértékben.

Összesen 400 K névértékben.

II. A) Az intézet állapota.

1. *Tanári testület.* A tanári testületben az 1916/17. iskolai évre a következő változás történt: Balanyi György dr. kegyesrendi tanárt a rend kormánya Budapestre helyezte, 6 évig volt az intézetnek buzgó, lelkes, nagyképzettségű tanára.

Az eltávozott helyébe jött Kontraszty Dezső a rend veszprémi főgimnáziumából.

A tanári testület tagjai: az igazgató, 20 rendes tanár, 2 rendes tornatanár és 3 rendkívüli tanár. A nem róm. kath. hitoktatók száma 5. Összesen 31.

Révai József dr. kegyesrendi, Buday Gyula tornatanár és Gidófalvy Béla dr. egészségktanár — mint azt „Iskolánk és a háború“ c. rovatban elmondottuk — nem foglalhatta el helyét.

2. *Alakuló értekeztet.* A tanári testület az 1916/17. tanévre aug. 28-án alakult meg.

Ezen alakuló gyűlésen az igazgató bemutatta a tantárgyak felosztásának tervezetét, kijelölte az osztályfőnököket, megállapította a tanárok egyéb teendőit. Tüzetesen megbeszéltük az ifjúság szellemi és erkölcsi érdekeit illető első teendőket.

A tanárok egészségi állapota az egész iskolai éven át kedvező volt. Betegség miatt helyettesítés nem vált szükségessé.

3. *Az iskolai év kezdete.* A VKM. 106115/1916. számú rendeletével szept. hó 15-re, majd 11545/1916. eln. számú rendeletével okt. hó 1-re halasztotta a tanév megnyitását. Aug. 30-án és 31-én, szept. hó 9-én és 10-én, 25-én és 26-án tartottuk meg a javító-, felvételi-, pótló- és magánvizsgálatokat. Szept. 27., 28., 29. és 30. napján folytak le a beiratások. A két első napon csak helybeli tanulókat írtunk be, a két utolsón pedig a vidékieket. Az iskolai évet okt. 1-én ünnepélyes „Veni Sancte“-val nyitottuk meg és 2-án kezdtük meg a rendes tanítást.

A jelen tanévben is 14 osztályt nyitottunk meg és pedig: 3 első, 2 második, 2 harmadik, 2 negyedik, 1 ötödik, 2 hatodik, 1 hetedik és 1 nyolcadik osztályt.

4. *Az intézeti épület.* Az épület minden oldalról szabad, a helyiségek világosak, könnyen szellőztethetők és az egészségügyi követelményeknek megfelelők. Az intézet folytonos fejlődése miatt azonban már nem rendelkezik elégséges termekkel. Ezért a tankerületi kir. főgazgató hivatalos látogatása alkalmával ismételten sürgősen megkövetelte az épület kibővítését. Követeli egy, a modern igényeknek mindenben megfelelő tornacsarnok építését, mert a mostani tornaterem 154 és fél négyszögméter alapterületével semmiképp sem felel meg ezen intézetnek, melynek csaknem minden osztályában meg van a maximális 60 tanuló. Ennyi tanulóval, ily szűk helyen, melynek jórészt a tornaszerek foglalják le, mivel nincs megfelelő tornaszertár, nem lehet rendes tornagyakorlatokat rendezni. Különben is elavult és nehezen fűthető. Nincs az intézetben görögpótló tanterem, nincs hely a filológiai múzeum számára, nincs természettudományi előadóterem és ifjúsági könyvtárhelyiség: e két utóbbit ugyanis osztálytermékké alakítottuk át a párhuzamosítások folytán. A díszterem annyira szűk, hogy az intézet ünnepélyein, melyeken a város közönsége is megjelenik, a nagyszámú ifjúságnak nincs helye. Ezekben a hiányokon az illetékes tanügyi körök véleménye szerint úgy lehetne segíteni, ha az iskolafenntartó város a tornacsarnok helyén egészen új, kétemeletes épületet emelne, amelynek földszinti részén a tornacsarnok kapna helyet, amely egyszersmind iskolaünnepek tartására is alkalmas lenne, az első és második emelet pedig az iskola többi céljaira szolgálna.

A szükséges szárnyépület emelését a tanügyi kormány már egyszer el is rendelte 81621/1909. sz. leiratában, mire a városi tanács megbízta a mérnöki hivatalt a tervezetek elkészítésével, a kedvezőtlen pénzügyi viszonyok miatt az építkezés kérdése azonban eddig megoldatlanul maradt. Megsürgette a kibővítést az 1912—13. tanévben a vkm. kiküldötte, dr. Ottó József, miniszteri biztos is, amidőn intézetünket meglátogatta.

A város tanácsa az 1913—1914. iskolai évben új terveket készített. Ezek szerint a jelenlegi tornaterem helyén egy kétemeletes szárnyépület emeltetnék, melynek földszintje a tornaterem szükséges mellékhelyiségét foglalná magában, első és második emelete az iskola céljaira szolgáló többi szükséges helyiséget szolgáltatná. Az új, modernül felszerelendő, karzatokkal ellátandó s így iskolai ünnepek tartására is alkalmas tornaterem pedig az útca vonalában e szárnyépülettel derékszöget alkotva emelkednék. Reméljük, hogy a háború okozta pénzügyi viszonyok jobbrafordultával az intézetnek rég óhajtott kibővítése és az új tornaterem felépítése meg fog valósulni.

5. *Egészségügy.* A tanulók egészségi állapota a lefolyt tanévben általában megnyugtató volt. Vörheny, kanyaró, tífusz, fültömirigylob, báránymillő mutatkozott sűrűbben.

A halál 3 ízben látogatta meg intézetünket 1917 február hó 11-én halt meg Marosy Pál, ki intézetünk VIII. osztályának volt becsületes igyekezetű, derék tanulója. Akkor húnyt el tüdőgyulladásban, midőn indulóban volt, hogy fiatal életét a haza szolgálatára szentelje. 1917 márc. hó 27-én halt meg intézetünk III. B) osztályának kedves, szép reményekre jogosító növendéke, Augusztin Vilibáld szivburokgyulladásban. 1917 május 20-án lett baleset áldozata Hulmann József II. B) oszt. növendékünk.

A tanulók egészségügye az iskolaorvos felügyelete alatt áll. Mivel ő az év folyamán katonai szolgálatot teljesített, az igazgatótól felkért orvos véleményezte hivatalos megvizsgálás után az igazgatónak a tornázás alól való felmentését azon tanulóknak, akiknél ez valamely testi fogyatkozás miatt szükséges, továbbá azon tanulók elhelyezését a tantermekben, akiknek szemhibája, vagy nagyothallása kivételes intézkedést tesz szükségessé. Az iskolaorvos helyett egy megbízott orvos megtartotta az iskolai év folyamán a szemvizsgálatot, amelynek alapján, mint örvendetes jelenséget konstatálhatjuk, hogy trachoma nem fordult elő. A himlőoltást a kerületi orvos úr megtartotta.

A vkm.-nek az ifjúság testet fejlesztő és erkölcsi nevelése érdekében kiadott rendelete kapcsán az ifjúságot az iskolán kívüli viszonylataiban is ellenőriztük — lehetőség szerint.

Az iskolaorvos az „egészségtant“ katonai szolgálata miatt nem taníthatta a VII. és VIII. osztályban.

A vkm. 1903. évi 1125. és 1905. évi 171. eln. számú rendelete ismételten sürgeti, hogy a tanári testület minél több oldalról ismertesse az ifjúsággal az alkoholizmus romboló hatását a tesre és lélekre egyaránt. Ezen rendelet követelményeinek megfelelően hittanáraink vázolják az alkoholizmus romboló hatását az erkölcsi életre, természetrajztanáraink az állati sejtre, a filozófia tanára rámutatott a pszihikai elváltozásokra, ismertette a lelki betegségeket, melyeknek szülőok a az

alkoholizmus. A filológia tanára is belevonta előadásába az alkoholizmust, midőn a római élet képét vázolta és a történelem tanára is, mikor a népek erkölcsi emelkedéséről és hanyatlásáról szólt. Legtágabb tere azonban az intézet egészségtanárának van az alkohol romboló hatásának ismertetésére, aki az egyes betegségek okainak fejtegetésénél rendszeren ki szokott terjeszkedni az alkoholizmusra is.

Az ifjúság testi nevelése érdekében felhasználjuk a rendelkezésünkre álló eszközöket. A kötelező játékokat az újszegedi Erzsébetligetnek e célra igen alkalmas, gyépes és fákkal szegélyezett területén gyakorolták tanulóink. Télen sport gyanánt a korcsolyázást gyakorolják. Az úszás sportját állandóan gyakorolják, nyáron a Tiszában, a zordabb időben a közfürdők elég tágas uszodaiban. A tanórák közti 10 percere a tornaudvar áll az ifjúság rendelkezésére. Nyári tornahelyül az épület 1480 négyszögméter nagyságú és tornaszerekkel ellátott udvara szolgál melyet az utca felől két sor fa szegélyez.

6. *Tanszerek.* Az egyes szertárak gyarapodásáról „Szertárak“ c. rovatunkban számolunk be részletesen.

A tanári könyvtárnak főleg a tanári önképzéshez szükséges műveket és folyóiratokat szereztük be. Az ifjúsági könyvtár, amelynek gyarapítására az új tandíj szabályzat értelmében minden tanuló után évi 1 K-t fordíthatunk, kötelező olvasmányokkal, szórakozásra és önképzésre szánt egyéb művekkel kellőképp gyarapodott. Mindezekről részletesen a „Tanári és Ifjúsági Könyvtár“ c. rovatunkban számolunk be.

7. *Segélyezési ügy.* Részint a várostól, részint az egyházmegyei hatóságtól vagy a szegedi kegyesrendi háztól kezelt alapítványokból e tanévben is több ifjú nyert jutalmat. (L. Az iskolai év bezárása c. fejezetet.)

Az 1916—17. évben több alapítvánnyal szaporodott az intézetünkhöz kötött alapok száma :

a) „*Ifj. Vigh Sándor-jutalomdíjalapítvány*“ címen tettek volt növendékünk nevére szülei alapítványt. Az alapítványi összeg 1 drb. 1000 K névértékű 6%-os hadikölcsönkötvény. Évi kamata minden év március hó 6-án adandó ki valláskülönbség nélkül oly szegénysorsú, jó magaviseletű és jó előmenetelű VIII. oszt. tanulónak, aki orvosi pályára lép.

b) „*Dr. Szécsi István-émlékalapítvány*“ címen létesítettek jutalomdíjalapítványt volt növendékünk nevére szülei. Az alapítványi összeg 1 drb. 4%-os 2000 K névértékű államadóssági kötvény. Évi kamata vallási és nemzetiségi különbség nélkül évenként március hó 21-én adandó ki.

c) „*Kökay Béla jutalomdíjalapítvány*“ címen létesített Kökay Béla úr 70-ik születésnapja alkalmával alapítványt. Az alapítványi összeg 1 drb. 1000 K névértékű Magyar koronajáradék kötvény. Kamatát szegedi tisztviselő-családok jó magaviseletű, szorgalmas és a magyar nyelvben jeles előmenetelű gyermekei kaphatják.

d) „*Ifj. Marosy Pál-emlékalapítvány*“ címen tettek a megboldogult kívánságára szülei alapítványt. Az alapítványi összeg 2000 K névértékű Szeged-Csongrádi Takarékpénztári betétkönyv. Évi kamata a halálozás évfordulóján febr. hó 11-én adandó ki szegénysorsú, jó magaviseletű és szorgalmas tanulónak valláskülönbség nélkül

Az ifjúsági segélyegylet működéséről Segélyegylet című rovatunkban számolunk be. A kegyesrendi társház hat szegényebb sorsú vidéki tanulónak adott teljes ellátást.

A Segélyegyletnek, könyvtáraknak, szertáraknak küldött ajándékot Értesítők hasonló című rovataiban, a többi adományt pedig „Az iskolai év bezárása. II. Az intézet jötevői“ című rovatában mutatjuk ki.

Fogadják az összes jötevők a nagylelkű adományokért intézetünk hálás köszönetét.

B) Az intézet működése.

1. *Valláserkölcsi nevelés.* A valláserkölcsi alap lévén a nevelésnek egyedül biztos alapja, a tanári testület ennek ápolására kiváló gondot fordított. A róm. kath. vallású ifjúság hétköznapokon, a késő őszi és téli hónapokat kivéve, fél 8 órakor szentmisén vett részt, vasárnaponként a szentmise után 3 csoportba osztva szent beszédet hallgatott, amikor a vallási tanok fejtegetése kapcsán vallási, iskolai, társadalmi kötelmeinek teljesítésére buzdítottuk; az előirt időben elvégezte a szent gyónást és áldozást, megtartotta a nagyheti szentgyakorlatokat, jelen volt az anyaszentegyháztól rendelt fontosabb nyilvános ájtatosságokon, a farsang 3 utolsó napján tartatni szokott szentségimádáson, testületileg vett részt apostoli királyunk ő Felségének névünnepe, királynénk őfelsége születés- és nevenapján a hálaadó istentiszteleten. Megünnepeltük február hó 2-án a kegyes-tanítórend alapítójának: Kalazanti szent Józsefnek emlékünnepét.

Ellenőrizzük az ifjúság olvasmányait, a könyvtárba csak oly könyvet sorozunk be, amelyet a felügyelő-tanárok először elolvastak. Az ifjúsági folyóiratok közül is csak kifogástalan irányúakat járathat az ifjúság. Legtöbb előfizetője van a „Zászlónk“ című ifjúsági lapnak.

Nem róm. kath. vallású tanulóink saját lelkészeiktől nyertek vallási oktatást és mindnyájan tartoznak a saját vallásuk szerint rendezett istentiszteleteken szigorú ellenőrzés mellett megjelenni.

Mivel a hazaszeretet és vallásosság csak együtt virulhat a szívben, istentisztelettel kezdődtek az október 6-án, november 19-én, március 15-én és április 11-én tartott hazafias ünnepélyek is, melyeket azonfelül hazafias költemények szavalásával, vagy ilyen tárgyú felolvasásokkal és beszédekkel iparkodtunk az ifjúság erkölcsi érzületére gyümölcsözőkké tenni.

2. *Fegyelemtartás.* Megnyugvással nyilatkozhatunk tanuló-ifjúságunk legnagyobb részének ez év folyamán tanúsított magaviseletéről és fegyelmi állapotáról. Találkoztak, kik a rendesnél hiányosabb szülői ellenőrzés miatt kihágást követtek el és ezért igazgatói, osztályfőnöki megrovásban részesültek, vagy az intézetből eltanácsoltattak, de a többség a rendkívüli viszonyok között is szem előtt tartotta az intézet törvényeinek követelményeit. A gondjainkra bízott nagyszámú ifjúság sikeres nevelése céljából igyekeztünk is felhasználni mindent, ami erkölcsi fejlődésüket, az erényekben való gyarapodásukat előmozdíthatta. Az eljárás egyöntetősége szempontjából mindjárt első alakuló-gyűlésünkön mind a házirendre és fegyelemre, mind az oktatásra és nevelésre vonatkozó főbb szabályokat megállapítottuk és jegyzőkönyvbe foglaltuk. A beiratások alkalmával kiosztottuk az intézet fegyelmi szabályainak nyomtatott példányait a tanulók között, hogy róluk ők és szüleik tudomást vegyenek; ezenfelül osztályonként felolvastuk és a tanulók értelmi fejlettségéhez képest megmagyaráztuk a fegyelmi szabályokat.

A fegyelmezést illetőleg tekintettel volt az iskola, amennyiben lehetséges volt, a tanulók külső viszonyára is. A vkm. 154201/1908. számú rendeletét újra emlékeztükbe idézzük a szülőknek és szállásadóknak. Ezen rendelet hangsúlyozza, hogy a tanári kar kövessen el mindent a szülőkkel karöltve a tanuló ifjúság testfejlesztő és erkölcsi nevelése érdekében. Különösen ajánlja a nem szülői háznál elhelyezett tanulók külső viszonyainak (lakás, ellátás, fegyelem) szem előtt tartását és meghagyja, hogy a tanári kar tegye meg óvó és orvosló intézkedéseit a tanulók testi egészségét és erkölcsi épségét veszélyeztető hatások ellen. Ezért kötelességévé teszi a tanári karnak, különösen az iskolaorvosnak, hogy időnkint ellátogasson szállásadóknál lakó tanítványai tartózkodási helyeire, hogy tudomást vehessen a netalán egészség- és testfejlődésellenes, valamint erkölcsi veszélyt rejtő körülményekről. Fontos kötelessége az iskolának, hogy óvó befolyását érvényesítse az erkölcsi fejlődés biztosítására és az erkölcsi tisztaság épsége érdekében. A tanári kar köteles a szülők, vagy gyámok figyelmét felhívni a fenyegető, vagy jelentkező erkölcsi bajokra, hogy a család és iskola együttműködése az erkölcsi nevelés terén lehetőleg biztosíttassék. Az óvás és ellenőrzés munkájának megkönnyítéséhez a külső tényezők hathatós támogatását is megígéri a vkm. Intézkedett, hogy a *rendőrség figyelmeztesse a korcsmák tulajdonosait, hogy helyiségekben tanulót ne tőrjenek és a tilalom ellen vétő tulajdonosokat a törvény egész szigorával büntesse. Eltiltotta a szemérmet sértő képeknek és nyomtatványoknak árúsítását és terjesztését.*

A nevelés és oktatás egyik sarkalatos föltétele a rendes iskolabá-járás lévén, az igazolatlan óramulasztások csökkenése céljából a szülőket és szállásadókat gondos ellenőrzésre hívtuk fel.

3. Oktatás. a) *A tanítás menete általában.* A nm. vkm. 48.397/1902. sz. engedélye folytán intézetünkben az egyhuzamban való tanítás lépett életbe s így a rendes tárgyakból az előadás a délelőtti órákban folyik. Az egyfolytában való tanítás behozatalával, valamint a közlekedési eszközök fejlődésével mind nagyobb számmal találkoznak tanulóink között, akik a szomszédos községekből, vagy a tanyáról járnak be naponkint az iskolába. Ez év folyamán 25-en használták a vonatokat és motoros kocsikat. *Előmenetelükre károsan hat az a körülmény, hogy a vonat indulásáig a várótermekben sok időt töltenek és némely részüknek az állomástól a lakóhelyükig kocsin vagy gyalog hosszabb útat kell megtenniök. Hátrányukra szolgál az is, hogy társaik nem minden munkájában vesznek részt, a délutánokra eső rendkívüli tárgyakat például nem tanulják, istentiszteletre, szentbeszédre az intézetben nem járhatnak. A különböző egyénnel és sokszor vásott gyermekekkel való érintkezés utazásuk alkalmával károsan hat nevelésükre. A legnagyobb szükség előtt hajlunk csak meg, midőn az ilyen iskolabajrást tanulóinknak megengedjük. Ezen engedélyt is csak addig adhatjuk meg, amíg a vonatok indulása összeegyeztethető a tanítás kezdetével és végével. Ha a vonatkésések gyakoriakká lesznek, az engedélyt meg kell vonnunk, mert a tanulók nem lévén itt az előadási órák kezdetén, elmaradnak társaiktól, sőt későnjövésükkel az előadást is zavarják.*

Az ifjúság utazás alatti magaviseletének ellenőrzésére kérjük a vasúti személyzet legszigorúbb felügyeletét és minden kihágásnak pontos bejelentését. Ilyen bejelentés alapján egy tanulótól a vasúton járás kedvezményét évközben megvontuk.

b) *Az elvégzett tananyag.* Tanításunkban a 43381—1903. sz. min. rendelettel kiadott tanterv és az Utasítások voltak irányadók, melyek alapján készítettük az állandó tanmenetet, ennek értelmében végeztük az előírt tananyagot minden osztályban az összes tárgyakból. A tananyag helyes beosztására és a helyes módszer megállapítására módszeres tanácskozásokat tartottunk.

Tankönyvekül kizárólag engedélyezett könyveket használtunk; ezek nagyobbbrészt jóknak bizonyultak és a tanítást megkönnyítették.

A tanítás eredményét, hány tanuló volt osztályonkint és együttesen jeles, jó, elégséges, egy, két és több tantárgyból elégtelen, az Értesítő statisztikai táblázata tünteti fel.

Az osztályozás eredménye az 1915—16. tanévvel összevetve, most is megnyugtató, amiről a statiszt. tábla számadatai tanúskodnak.

c) *A testi nevelés.* A tornázás céljaira téli helyiség és tágas udvar áll rendelkezésre, melynek a tornateremmel szomszédos területén mászórudak, nyújtó, két korlát s más szükséges tornaszerek állanak.

A testgyakorlás tanítását, mivel a tornatermet a katonai hatóság

1916 szept. 14-től az önkéntesek számára tantermül foglalta le, csak 1917 jan 5-én kezdhették meg újra.

Vívást 23-an tanultak Armentani Ede okleveles vívómestertől.

A *játékdélutánokat* ez iskolai évben Timina Ödön okleveles rendes tornatanár vezette Fekete Ipoly és Vézner Károly kísérő tanárok felügyelete mellett október, április és május hónapokban. E játékdélutánokon az ismertebb játékokat gyakorolta az ifjúság. A három I., a két II., és a két III., a két IV., az V—VI. osztályok összevonásával a tanulók 5 játszó-csoportot alkottak. A csoportok egy-egy délután 4—6 óráig játszottak. Játéktérül az Erzsébet-ligetnek 7500 négyszögméteres gyepes tere szolgált, mely minden oldalról fával szegélyezett.

4. *Vizsgálatok.* A tanévvégi érettségi vizsgálatok írásbeli része május hó 14., 15. és 16-án folyt le, a jelentkező ifjak és leányok száma 19 volt. Az írásbelire kijelölt tételeket és azok kidolgozásának eredményét, nemkülönben a szóbeli vizsgálatok lefolyását Értesítőnk VIII. rovatában tüntetjük fel. A szóbeli vizsgálatok május 29—30. napján folytak le dr. Szele Róbert tank. kir. főgazgató elnöklete alatt.

Május hó 26-án kezdődtek az összefoglaló ismétlések. A vallástaniakon Várhelyi József tb. kanonok, prépost-plébános, püspöki biztos elnökölt.

A magánvizsgálatokat június 5—15. napjain tartottuk meg.

Nem kötelezett tantárgyakul előadtuk: a gyorsírást, a szabadkézi rajzot és a műéneket, az elsőt mérsékelt díjért, a két utóbbit díjtalanul. Az intézeti énekkart és zenekart Sümegi Gyula tanár vezeti.

5. *Érintkezés a szülőkkel.* Intézetünk áthatva annak tudatától, mily fontos az iskolai nevelésnek harmonikussá tétele a házi neveléssel, mindenkor érintkezésbe lépett a szülőkkel és szállásadókkal, amidőn a szükség azt kívánta. Készséggel tettünk azonban eleget a vkm. rendeletének, amely hivatalos fogadóórákat rendel a szülőkkel való érintkezésre. Ezen rendelet értelmében fogadóhelyiségül az intézeti Tanácstermet jelöltük ki, amelyben minden tanár a hét folyamán egyszer kiszabott időben fogadja a tanulók szüleit vagy szállásadóit. A fogadás ideje a tanácsterem ajtajára állandóan kifüggesztett tábláskán olvasható. Örvedetesen tapasztaljuk, hogy az érdeklődés a szülők részéről a jelen tanévben újra fokozódott.

6. *A tanárok társadalmi és irodalmi működése.* A tanárok anyagi áldozattal és szellemi közreműködésükkel támogatták a nemesebb társadalmi törekvéseket és azon köröket, egyesületeket, társaságokat, melyek tudományos, művészeti, nevelési vagy jótékonyági célok szolgálatában állanak. A tanári kar egyes tagjai gondos önművelésük mellett irodalmi munkásságot is fejtettek ki.

7. *Az ifjúsági könyvtár szervezete és forgalmi kimutatása.* Az

ifjúságnak gazdag és hozzáférhető könyvtár áll rendelkezésére. A könyvtár ifjúsági kisebb (I—IV. oszt.), ifjúsági nagyobb (V—VIII.), kötelező olvasmányok (I—VIII.) és önképzőkori könyvtárra oszlik. A könyvtárakat három tanár kezeli. Az I. osztály havonként, a II—IV. és V—VIII. oszt. tanulói kéthetenként, az önképzőkör tagjai hetenként kapnak könyvet. A kötelező olvasmányokat a tananyaggal kapcsolatban kapják ki a tanulók. Az ifjúsági könyvtár forgalmát a következő táblázat mutatja ki:

Az ifjúsági könyvtár forgalma:

Könyvet kapott	Osztály	Tanulók száma	Olvasott	Ifj. irod.	Tud. mű	Szépirod.	Összesen	Egy tanulóánál	
								max.	min.
Havonként .	I. a)	61	32	172	—	—	172	12	2
	I. b)	58	35	186	—	—	186	14	1
	I. c)	60	28	165	—	—	165	8	3
Kéthetenként	II. a)	80	52	194	—	—	194	6	4
	II. b)	80	49	178	—	—	178	8	2
Kéthetenként	III. a)	63	48	161	—	22	183	12	2
	III. b)	60	50	173	1	16	190	13	2
	IV. a)	73	52	148	12	23	183	10	3
	IV. b)	73	48	152	16	26	194	12	2
Kéthetenként	V.	77	70	42	77	282	401	12	3
	VI. a)	57	32	21	45	148	214	12	3
	VI. b)	30	27	23	59	153	235	13	2
	VII.	53	20	9	35	71	115	12	3
	VIII.	37	5	2	12	21	35	6	2
Összesen . . .	I—VIII	862*	548	1625	257	762	2645	—	—

* E kimutatásban a tanév folyamán beírt összes nyilvános tanulók szerepelnek.

8. *Ifjúsági egyesületek. a) Önképzőkör.* Az önképzőkör 1916. évi október hó 15-én tartotta meg Bíró Imre tanár vezetése alatt 77. alakuló-gyűlését 83 rendes és 47 rendkívüli taggal. Ügyeinek vezetésére a kör alakuló-gyűlésén tisztségviselőket választott: Elnök lett Pollner Kálmán VIII. o. t., főjegyző Csala Albert VIII o. t., pénztáros Vida József VIII. o. t., főkönyvtáros Steiner Imre VIII o. t., jegyzők Mojzes

János és Tóth Kálmán VII. o. t., könyvtáros Simon Ákos VII. o. t. Midőn az elnök katonai szolgálatra bevonult, a kör ügyeinek vitelével Csala Albert főjegyjöt bízta meg a körvezető tanár. Az alakuló és választmányi gyűlésen kívül tartott a kör 10 rendes, 1 ünnepélyes gyűlést, 3 ünnepélyt, 2 szavaló versenyt, 1 Arany-émlékünnepet és 1 évváró ünnepet. Ezeken a tagok szép számmal szerepeltek. A szereplési számok így oszlanak meg: 6 ünnepi beszéd, 56 szavaltat, 8 értekezés, 14 elbeszélés, 13 zeneszám, 10 énekszám, 13 eredeti költemény.

Az ifjúság Sümegi Gyula tanár vezetése alatt zenekart is alakított. A zenekarnak 33 tagja volt.

A tanári kar és a nagyközönség élénk érdeklődéssel kísérte az önképzőkör működését. A tanári kar tagjai a kör ünnepélyes, többen rendes gyűlésein is megjelentek. A közönség Arany-émlékünnepünk alkalmával zsúfolásig megtöltötte az intézet dísztermét és bőkezű adakozással járult hozzá az ifjúság munkásságának jutalmazásához. A márciusi Arany-émlékünnepén 552 korona, azonkívül 140 korona folyt be a pályamunkák, szavalók, ügyes rajzolók, buzgó ének- és zenekari tagok jutalmazására. Tagsági díjakból 343 korona folyt be. Az Arany-émlékünnep jövedelméből az önképzőkör 100 korona adománnyal alapítótagul lépett be „A Nagyszalontai Arany Emlék Egyesület“-be.

Március 4-én az önképzőkör rendezésében ifjúságunk Arany-émlékünnepet tartott a nagy költő születésének 100-ik évfordulója alkalmából az intézet dísztermében a következő műsorral:

1. Wagner: Nászmenet a Lohengrin c. operából. Előadta a főgimn. zenekar.

2. Ünnepi beszéd. Mondotta: Szalay István főgimn. tanár.

3. Haydn: Allegretto a „Militär“ szimfoniából. Előadta a főgimn. zenekar.

4. Arany János: Fiamnak. Szavaltat: Veres Miklós, IV. A) oszt. tan.

5. Amadé-Arany: Toborzó. Előadta a főgimn. énekkar.

6. Arany János: Rendületlenül. Szavaltat: Richter János, VII. o. t.

7. Haydn: Consummatum est. A „Krisztus hét szava a keresztfán“ c. vonósnégyesből. Előadták: Tóth Kálmán VII., Somlyódy Ferenc VIII., Klein Béla VIII. és Sztárcsevich Jenő VIII. oszt. tan.

8. Arany-Révfy: Tetemrehívás. Melodráma. Szavaltat: Pollner Kálmán, VIII. oszt. tan. Zongorán kísérte: Richter János, VII. oszt. tan.

9. A tudós macskája Szövege és dallama Arany Jánostól. Előadta a főgimn. énekkar.

10. Arany János: Magányban. Szavaltat: Tóth Kálmán, VII. o. t.

11. Marschner: Tavasz dal. Előadta a főgimn. énekkar.

Április hó 29-én tartottuk meg a komoly szavalóversenyt.

Jutalmat nyertek a VII. osztályból: Hoffmann György, Richter

János, Tóth Kálmán (15—15 K), Miskolczi Zoltán (10 K); dícséretben részesült: Szabados László.

Jutalmat nyertek a VI. osztályból: Dobó István (15 K), Lázin György és Széll János (10—10 K), dícséretben részesült Berényi László és Szántó Dénes.

Május hó 6-án tartottuk meg a víg szavalóversenyt.

Jutalmat nyertek a VIII. osztályból: Csala Albert (15 K); a VII. osztályból: Richter János (15 K), Hoffmann Görgy és Miskolczi Zoltán (10—10 K); dícséretben részesült: Klucsik Gábor és Szabados László.

A munkakedv fokozására a tanári kar pályatételeket is tűzött ki:

1. *A vallástánból*: „A vallás vigasztalása a háború szenvedéseiben.“ Egy dolgozat érkezett be. A kívánt mértéket nem üti meg.

2. *A magyar irodalomból*: „Czuczor Gergely lírai költészete“. (Halálának 50-ik évfordulója alkalmából.) Két dolgozat érkezett be. Az egyik jutalmat érdemel. Jutalma a „Bakos Pali“-alapítvány ez évi 16 korona kamatja 20 koronára kiegészítve. Szerzője: Stark Emil, VIII. o. t. A másik munka jutalmat nem érdemel.

3. *Eötvös Károly*: „Utazás a Balaton körül“ c. művének méltatása. (Dr. Cserő Ede úr tüzte ki e tételt.) Két dolgozat érkezett be. Mindkettő dícséretre érdemes. Az egyik szerzője: Frank István, VIII. o. t., a másiké: Nagyfalusi Andor, VIII. o. t.

4. *A latin irodalomból*: „Horatius hatása a magyar irodalomra“. Egy érdemes, gondos dolgozat érkezett be. Jutalma 30 korona. Szerzője: Csala Albert, VIII. o. t.

5. *A német irodalomból*: „Magyar népies elemek Lenau költészetében“. Egy dolgozat érkezett be. Jutalomra érdemes. Jutalma 20 korona. Szerzője: Stark Emil, VIII. o. t.

6. *A történelemből*. a) „Harc az Adria uralmáért“. b) „A keleti kérdés és Oroszország expanzív törekvései“. Az utóbbi tételre egy dolgozat érkezett be. Jutalma 20 korona. Szerzője: Szabados László, VII. o. t.

7. *A fizikából*: „A magas feszültségű áramok és azok alkalmazása“. Nem érkezett be dolgozat.

8. *A matematikából*: „A másodrendű görbék elmélete“. Egy dolgozat érkezett be. 10 kor. jutalmat nyert. Szerzője: Vermes Andor, VII. o. t.

Május 20-án rendezte a kör évzáró ünnepét a következő műsorral:

1. Wagner: Tannhäuser Potpourri. Előadta a főgimn. zenekar.

2. Hangay: Csillagok útján. Szavalta: Dobó István, VI. oszt. tan.

3. Bizet: Adagietto az Arlésienne-ből. Előadta a főgimn. zenekar.

4. Krüger: Az ezredes. Szavalta: Csala Albert, VIII. oszt. tan.

5. Beethoven: Tavasszi dal. Előadta a főgimn. énekkar.

6. Gyóni: a) Magyar asszony írja. Szavalta: Veres Miklós, IV. oszt. tan. b) Rab magyar imája. Szavalta: Kulinyi László, III. oszt. tan.

7. Haydn: *Hodie mecum eris in paradiso*. A „Krisztus hét szava a keresztfán“ c. vonósnégyesből. Előadták: Radó István, VII., Bite Endre, VI., Szabados László, VII. és Tóth Kálmán, VII. oszt. tan.

8. Juhász: A muszka. Szavalta: Miskolczy Zoltán, VII. oszt. tan.

9. Schubert: A hársfa. A vadrózsafa. Előadta a főgimn. énekkar.

10. Sajó: Magyaroknak lenni. Szavalta: Tóth Kálmán, VII. oszt. tan

11. Jelentés az önképzőkör működéséről. Felolvasta: Csala Albert, VIII. oszt. tan.

12. Rákóczi-induló. Előadta a főgimn. énekkar. Zongorán kísérte: Richter János, VII. oszt. tan.

Az önképzőkör tagjai közül szorgalmukért dicséretet érdemelnek: Csala Albert, Frank István, Nagyfalusi Andor, Pollner Kálmán, Steiner Imre, Vida József VIII., Fischhof Endre, Hoffmann György, Kövesi Győző, Miskolczy Zoltán, Radó István, Richter János, Simon Ákos, Szabados László, Tóth Kálmán, Vermes Andor VII. o. t. Dobó István és Széll János VI. oszt. tanulók.

Az önképzőkörben kifejtett tevékenységükért és a kör nyilvános ünnepélyein éveken át való szereplésükért külön jutalomban részesültek: Pollner Kálmán, ki az önképzőkör ezüstérmét kapta buziási Eisenstädter Róbert úr adományából és Csala Albert, ki az önképzőkör bronzérmét nyerte el ugyancsak buziási Eisenstädter Róbert úr adományából.

b) *Szavalókör*. A szavalókör Kiss István tanár vezetése alatt 1916. év okt. 21-én tartotta ötödik alakuló gyűlését, melyen 76 tanuló jelent meg a III., IV. és V. osztályból. A II. osztálybeli tanulók a tanév második felében lettek a kör tagjai. A kör céljának megvalósítására és ügyeinek intézésére a vezető tanár jelölése alapján a tagok tisztviselőket választottak. Elnök: Varga János V., főjegyző: Szigyártó Dénes V., aljegyzők: Salánky József IV. B) és Armentano Lajos III. A) oszt. tanulók lettek. Birálók a tisztviselőkön kívül a következők voltak: Bugarszky György, Cserta László, Forbát László, Solti Lajos, Szemző István V., Kalmár Gyula, Kúp Lajos, Veres Miklós, Winteritz Sándor IV. A), Cserta Kálmán, Kóssa Zoltán és Regdon László IV. B) oszt. tanulók. A kéthetenként tartott gyűléseken költemények, kötelező házi olvasmányok alapján készült kisebb dolgozatok s háborús tárgyú önálló munkák kerültek előadásra. A tagok nagy buzgalommal válogatták össze s lelkesen szavalták el a háborús költészet legújabb termékeit, számszerint 26 költeményt. Az ügyesebb szavalók a hazafias iskolai ünnepeken is felléptek szavallatukkal. Gyakori szereplésükért s különösen értékes előadásukért dicséretet érdemelnek: Immerblum Miklós, Szigyártó Dezső, Varga János V., Kalmár Gyula IV. A), Salánky József IV. B), Stendl Miklós III. A) és Gábris Imre III. B) oszt. tanulók.

c) *Gyorsírókör*. A Gabelsberger—Markovits-féle rendszert művelő

gyorsírókörünk 1916. okt. 26-án tartotta meg 40-ik alakuló közgyűlését Torma Károly okl. gyorsírás-tanár elnökletével. Ez évben a kör tisztviselői voltak: ifj. elnök: Csala Albert VIII., titkár: Stark Emil VIII., főjegyző: Pollner Kálmán VIII., jegyző: Dobay Gyula VII., főkönyvtáros: Vermes Andor VII., levelező: Havas Imre VII., alkönyvtárosok: Rozgonyi Andor és Stark György VI. A), aljegyzők: Barta Mátyás és Forbát László V.

A körnek ez évben 11 gyakorló, 28 haladó, 19 kezdő-haladó és 67 kezdő, összesen 125 tagja volt, a lefolyt 40 év alatt 3992. A kezdők levelező gyorsírást tanultak heti 2 órában, a kezdő-haladók a levelezőírás átismétlése után a vitairás elemeivel, az egyszerűsítésekkel foglalkoztak s különösen az olvasásban gyakorolták magukat heti 1 órában, a haladók vitairást tanultak, a gyakorlók pedig diktátumok írásával és stenogrammok olvasásával fejlesztették gyakorlati készségüket heti 2 órában. Minden tanfolyamot a tanárelnök vezetett.

A kör kiadásait a 4 K-ás tagságidijából fedeztük, ennek fejében kapta minden tag a kör hivatalos lapját, a „Szegedi Gyorsíró“-t, melynek melléklapjait olvasókönyvül használtuk. Tandíjmentes volt 49 tanuló, feltandíjat fizetett 14.

Körünk ez évben is járatta a hazai szaklapokat s tagja volt a Gyakorló-Gyorsírók Társaságának, valami a Gyorsírástudományi Társulatnak, ezenkívül alapító tagja az Orsz. Magy. Gyors. Egyesületnek és a Szegedi Gyorsírók Egyesületének.

Ez évben is nagy súlyt fektettünk az olvasás intenzívebb gyakorlására. A múlt évben összeállított 2 kötethez hasonlóan egy harmadikat köttettünk be a „Szegedi Gyorsíró“ múlt évi gyorsírási mellékleteiből 40 példányban. Nagy hasznát láttuk e „Gyorsírási-Olvasmányok“-nak különösen a haladók és gyakorlók tanfolyamán.

A kezdők és kezdő-haladók csoportjában minden összefüggő szakasz befejezése után szabatos versenyeket tartottunk. Ezek alkalmával legjobban kiváltak és könyvjutalomban részesültek a kezdőknél Steindl Miklós III. A), Kertész Andor és Zsoldos Benő III. B), Gábor Imre, Kalmár Gyula, Mihályi Gyula és Nagy Sándor IV. A) oszt. tanulók, a kezdő-haladóknál pedig Fodor Ignác, Kovács Szilárd, Szécsi György és Weinfeld Jenő IV. A), továbbá Muth László és Szemző Imre IV. B), valamint Dobó István VI. A) oszt. tanulók.

A Szegedi Gyorsírók Egyesületének szabatos pályázatán a vitairás fokon II. díjat nyert Csala Albert VIII. oszt. tanuló, dicséret oklevelet kaptak Márki Imre és Vas József VI. oszt. tanulók. A levelezőírás fokon könyvjutalomban részesültek Steindl Miklós III. A), Kovács Szilárd, Mihályi Gyula és Weinfeld Jenő IV. A) oszt. tanulók, dicséret oklevelet kaptak Kalmár Gyula, Nagy Sándor, Schmidt Zoltán, Szécsi György IV. A), Zsoldos Benő III. B) és Dobó István VI. A) oszt. tanulók,

elismerést érdemeltek Daka Sándor II. B), Kertész Andor III. B), Gábor Imre és Kúp Gyula IV. A) oszt. tanulók.

A kör könyvtára rendezve van, de használata elé sok akadályt gördített az a körülmény, hogy a gyorsírási órák idején más iskola tartott intézetünkben előadásokat. Így a könyvtári forgalom a békeévékéhez viszonyítva mérsékelt volt.

Pénztári jelentés:

Bevétel: tagsági díjakból	500— K
Kamatokból	112·98 K
Múlt évi pénztármaradék	88·62 K

Összesen: 701·55 K

Kiadások:

Előfizetés szaklapokra	364— K
Könyvkötés	46— K
Egy V. kibocs. 100 K-ás hadikölcsönkötvény	97·50 K
Két VI. „ „ „ „	192·66 K

Összesen: 700·10 K

Ezidei pénztármaradék tehát 1·45 K

A gyorsírókör vagyona tehát az 1916—17. tanév végén:

1. Egy 1000 K névértékű 4°/o-os magy. kor. járadék kölcsönkötvény (23.991. sz.) 1000— K
2. Két 100 K névértékű I. kib. 6°/o-al kamatozó hadikölcsönkötvény (B. 724.482. és B. 234 551.) 200— K
3. Két 100 K névértékű II. kib. 5¹/₂^o/o-al kamatozó hadikölcsönkötvény (A. 99.121. és A. 99.122.) 200— K
4. Négy 100 K névértékű III. kib. 6°/o-al kamatozó hadikölcsönkötvény (B. 1,709.039. — B. 1,709.042.) 400— K
5. Egy 100 K névértékű V. kib. 6°/o-al kamatozó hadikölcsönkötvény (B. 4,075.330.) 100— K
6. Két 100 K névértékű VI. kib. 6°/o-al kamatozó hadikölcsönkötvény (510. sz. pénztári elismervény) 200— K
7. A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár 167.332. sz. betétkönyvében 1·45 K

Összesen 2101·45 K

A jövő tanévre tájékoztatásul közöljük a következőket:

A gyorsírási tandíj egész évre 12 K; a tanárelnök méltánylást érdemlő esetekben a tandíjat mérsékli, vagy egészen el is engedi. Ezt már a beiratkozás alkalmával kell szóbelileg vagy írásban elintézni. A kör tagok tagsági díj (4 K) fizetése mindenkire kötelező, ezért kapja minden tag a kör hivatalos lapját. Aki a tanfolyamba beiratkozott, az évközben ki nem maradhat s mind a tagsági, mind a tandíjat tartozik megfizetni.

d) Ifjúsági segélyző-egyesület. A segélyző-egyesület 1916. évi október hó 16-án alakult meg és 1917. évi május hó 20-án tartotta zárógyűlését. Az alapszabályok értelmében 1916. évi október hó 24-én választmányi gyűlésen jelöltük ki a ruhasegélyben részesülő tanulókat. A lefolyt 1916—17-ik tanévben a következő tanulókat választotta meg az egyesület tisztviselőiül: Elnök: Marosy Pál VIII. o. t., titkár: Somlyódy Ferenc VIII. o. t., pénztáros: Mányov Rafael VIII. o. t., főjegyző: Havas Imre VII. o. t., főkönyvtáros: Mojzes János VII. o. t., ellenőr: Simon Ákos VII. o. t., első aljegyző: Gál Ferenc VI. A) o. t., első alkönyvtáros: Kemény Mihály VI. A) o. t., második aljegyző: Szigyártó Dezső V. o. t., második alkönyvtáros: Solti Lajos V. o. t.

Választmányi tagok a VIII. osztályból: Beck István, Falta László, Klein Béla, Próbáld Sándor. Szivessy Endre, Sztarcsevich Jenő és Tóth József. A VII. osztályból: Dobay Gyula, Fischhoff Endre, Miskolczy Zoltán és Regdon Károly. A VI. osztályból: Hrabovszky István, Jezerniczky Ákos és Széll János. Az V. osztályból. Forbát László, Löwinger Simon és Szemző István.

Ezen iskolai évben a segélyző-egyesület tagjai voltak:

A VIII. osztályból: Beck I., Falta L., Klein B., Marosy P., Mányov R., Próbáld S., Saághy L., Somlyódy F., Szivessy E., Sztarcsevich J., Tóth J. Összesen: 11

A VII. osztályból: Békeffy S., Bokor J., Buda M., Buk J., Dobay Gy., Fischhoff E., Havas I., Hoffmann Gy., Hunyadi I., Kemény J., Klucsik G., Kovács J., Kövesi Gy., Lénárt Zs., Lichtneckert J., Miskolczy Z., Mojzes J., Nikolits S., Pataki L., Princz I., Regdon K., Richter J., Simon Á., Tóth K., Török S., Vermes A., Wurzinger Ö., Zimmermann V. Összesen 28.

A VI. B) osztályból: Adler D., Begyik A., Berényi L., Berkes P., Csecs J., Fuchs L., Gottschall S., Gyurits I., Hinczinger S., Hrabovszky I., Juhász A., Klier A., Lázár F., Lázár I., Márki I., Németh Ö., Ollop G., Reis V., Rusznák R., Schäser E., Szabó B., Szekeres G., Szécsi D., Tóth I., Vecsernyés A., Waldek J. Összesen 26.

A VI. A) osztályból: Barfuss J., Bózsó J., Dobó J., Gál F., Glaser J., Goldgruber G., Havas E., Jezerniczky Á., Jobszt Gy., Kemény M., Laszgallner T., Lázár Gy., Nagyfalusi J., Rozgonyi A., Szántó D., Szegő L., Széll J., Szmolén I., Túri J., Vas J. Összesen: 20.

Az V. osztályból: Budinszky E., Bugarszky Gy., Forbát L., Gajzágó I., Lehótzky T., Löffler Gy., Löwinger S., Schwartz I., Solti L., Szemző I., Szigyártó D., Ujheli J., Vas P., Zelen B. Összesen: 14.

A IV. B) osztályból: Balogh G., Erdélyi J., Fein L., Fenyvessy B., Fränkel L., Hoffmann E., Jávari F., Kóssa Z., Muth L., Müller I., Piukovich T., Radványi J., Rác J., Regdon E., Salánky J., Schäffer L., Seiler L., Szemző I., Völgyesi J. Összesen 19.

A IV. A) osztályból: Ács L., Gergely Gy., Gergely L., Heltai K., Hey P., Kúp Gy., Pártos I., Schmidt B., Somogyi M., Szendrő I., Szécsi Gy., Törő A., Veres M., Wellinger A., Winternitz S. Összesen 15.

A III. B) osztályból: Bernátsky K., Bissingen O. gróf, Bloch J., Holtzer J., Ilič J., Lusztig L., Osztrovszky J., Rózsa J., Somló Gy., Vetró S. Összesen: 10.

A III. A) osztályból: Armentano L., Bayer A., Bohn M., Csizmadi B., Gál Gy., Janicsek F., Pártos M., Rausch A., Zehntbauer J. Összesen: 9.

Tagok összes száma: 152.

A kegyetlen halál, mely a harctereken ezrével oltja ki a hősök nemesen dobogó szívéből az élet szikráját, nem elégedett meg a harc-téren szedett áldozatainak nagy számával, hanem eljött közénk is és elragadta egyesületünk ifjúsági elnökét, Marosy Pál VIII. oszt. tanulót. Rövid volt az élete, fájdalomteljes a betegsége, felemelő és magasztos utolsó gondolata, midőn arra kérte halálos ágya körül síró szüleit, hogy megtakarított pénzét egy szegény tanuló részére alapítványul adják. A fájdalomtól megtört szülők siettek egyetlen fiúknak végső akaratát teljesíteni. Szeretett ifjú elnökünk, meghatódva, fájó lélekkel és könnyes szemekkel valljuk meg, hogy jól megválasztottuk benned elnökünket, mert tettel mutattad meg, hogy áldozatos és emberszerető volt ifjú szíved, mi ugyan nem ily példaadást vártunk tőled, de nem panaszkodunk, hanem megnyugszunk Isten rendelésében és kérjük a Mindenhatót, hogy adjon neked csendes, boldog nyugalmat, nekünk és bánatos szüleidnek pedig korai halálodban való megnyugvást.

A tettekben megnyilatkozó hazaszeretetnek szép példáját mutatta meg az ifjúság akkor, midőn az V. hadikölcson kibocsátásakor nagy lelkesedéssel összegyűjtötte filléreit, hogy ő is adjon rajongóan szeretett hazájának annyit, amennyit adhat. A gyűjtésben minden osztály kivétel nélkül résztvett. Gyűjtés eredménye osztályonként a következő: I. A) 22·50; I. B) 36·86; I. C) 15·40; II. A) 41·95; II. B) 50—; III. A) 9·65; III. B) 45—; IV. A) 38·71; IV. B) 55·04; V. 130·35; VI. A) 48·20; VI. B) 50—; VII. 54·32; VIII. 39— és a piarista konviktorok 98— K Összesen 734·98 K. Ebből jegyeztünk 9 drb. 50 K-ás és 3 drb 100 K-ás kötvényt 730·94 K árfolyamértékben és 750 K névértékben. Fennmaradt az ifjúsági jegyzésből 4·04 K. Amelyik osztályban a gyűjtött összeg elérte az árfolyamértéket, ott az illető osztály neve alatt jegyeztünk kölcson, a többi osztályokét egyesítettük és az „Ifjúság“ címén jegyeztünk kölcson és így 100—100 K-ás kötvényt jegyeztek a piarista konviktorok és az V. osztály, 50—50 K-ás kötvényt a II. B), IV. B), VI. A), VI. B) és VII.; a többi 300 K-t az „Ifjúság.“

A segélyző-egyesület tőkéje az 1915—16. tanév végén volt korona-

járadékban 24,700 K, hadikölcsönkötvényben 8650 K, hadikölcsönkötvény elismervényben 1550 K, a 164,614 sz. Szeged-Csongrádi Takarékpénztári könyvben 1798·38 K, összesen 36,698·38 K. Az egyesület pénzállapotát a folyó 1916–17. tanév végén a következő statisztikai kimutatás tünteti fel:

I. Bevétel.

1. Ajándékozásból:

Szeged-Csongrádi Takarékpénztár	60— K
Szegedi Kémüvesbank	50— K
Áll. főgimnázium tanári kara bold. Pap János kegyesrendi kormánysegéd halálakor koszorúmegváltás címén . . .	40— K
Szegedi Kereskedelmi és Iparbank	30— K
Közúti Villamos Vaspálya Részvénytársaság	30— K
Búziási Eisenstädter Róbert bold. Cserép Sándor halála év- fordulóján koszorúmegváltás címén	30— K
Szegedi Takaré- és Hitelrészvénytársaság	25— K
Dr. Regdon Károly orvos	20— K
Vas Károlyné	20— K
III. B) oszt. bold. Augusztin Vilibald halálakor koszorú- gyűjtés maradványaként	16·70 K
Budinszky Ernőné	16— K
Koenig Rudolf	14·08 K
IV. A) osztály névnapi virágmegváltás	10— K
Zobay Ferenc	10— K
Bach János	6— K
Homor István vizsgadíj osztaléka	5·70 K
Szegedi Kereskedők Internátusa ifjúsága	5— K
Hadijegyzésből maradék	4·04 K
Némethy Gusztáv	2— K
Szander István	2— K
Wiedermann Gusztáv	2— K
Összesen :	398·52 K

2. Kamatokból:

A 8484 sz. 4 ^o /o-os koronajáradék 1916. év II. félévi kamata . .	472— K
Ugyanezen kötvény 1917. év I. félévi kamata	472— K
A 18,999. sz. 4 ^o /o-s koronajáradék 1916. év II. félévi kamata . .	22— K
Ugyanezen kötvény 1917. év I. félévi kamata	22— K
1 drb. 5000 K, 3 drb. 1000 K, 12 drb. 100 K és 20 drb. 50 K-ás 6 ^o /o-os hadikölcsönkötvények 1916. év II. fél- évi kamata	306— K
Ugyanezen kötvények 1917. év I. félévi kamata	306— K
3 drb. 100 K és 9 drb. 50 K-ás és 6 ^o /o-os V. hadikölcsön- kötvények 1917. év I. félévi kamata	22·50 K

A 164,614. sz. Szeged-Csongrádi Takarékpénztári könyv	
1916. év I. félévi kamata	32·46 K
Ugyanezen könyv 1916. év II. félévi kamata okt. 27-ig	18·46 K
Az új 178,404. sz. Szeged-Csongrádi Takarékpénztári könyv	
1916. év II. félévi kamata okt. 27-től	12·20 K
	<hr/>
Összesen :	1685·62 K

3. Tagsági díjakból :

152 tag tagsági díja á 4 K	608— K
	<hr/>
Összesen :	608— K

4. Ifjúság hadikölcsönjegyzéséből :

3 drb. 100 K-ás V. hadikölcsönkötvény	300— K
9 drb 50 K-ás V. hadikölcsönkötvény	450— K
	<hr/>
Összesen :	750— K

Az összes jövedelem tehát az 1916—17. tanévben . . . 3442·14 K

II. Kiadás :

Karácsonyra 21 szegénysorsú tanulónak ruha á 100 K	2100— K
Új könyvek beszerzése és könyvek bekötése	1101·86 K
Tőkésítés az 1916—17. tanév végén	240·28 K
	<hr/>
Összesen :	3442·14 K

III. Pénzállapot az 1916—17. tanév végén :

Tőke volt az 1915—16. tanév végén	36,698·38 K
Tőkésítés az 1916—17. tanév végén	240·28 K
	<hr/>
Összesen :	36,938·66 K

IV. Tőkeelhelyezés.

A III. pont alatt felsorolt pénzüsszeg elhelyezése a következő :

1. Egy drb 8484 sz. 23,600 K n. é. 4 ^o / _o -os koronajáradék kölcsönkötvényben	23,600— K
2. Egy drb 18,999 sz. 1100 K n. é. 4 ^o / _o -os koronajáradék kölcsönkötvényben	1100— K
3. Egy drb. 09,133 sz. 5000 K n. é. 6 ^o / _o -os hadikölcsönkötvényben	5,000— K
4. Két drb 584,784. sz. és 584,785 sz. 1000—1000 K n. é. 6 ^o / _o -os hadikölcsönkötvényben	2,000— K
5. Egy drb 1.028,517. sz. 1000 K n. é. 6 ^o / _o -os hadikölcsön kötvényben	1,000— K
6. Tizenöt drb 362,723. sz., 724,489. sz., 724,490. sz., 772,095. sz., 772,096. sz., 1.709,147. sz., 1.709,148. sz., 1.709,151. sz., 1.709,069. sz., 1.709,027. sz., 2.891,784. sz., 2.891,785. sz., 4.075,290. sz., 4.075,418. sz. és 4.075,419. sz. 100—100 K n. é. 6 ^o / _o -os hadikölcsönkötvényben	1,500— K

7. Huszonkilenc drb 106,303. sz., 106,304. sz., 106,305. sz., 106,306. sz., 106,307. sz., 106,308. sz., 106,965. 147,376. sz., 147,377. sz., 158,706. sz., 158,707. sz., 158,708. sz., 182,401. sz., 223,197. sz., 243,201. sz., 243,501. sz., 243,502. sz., 245,017. sz., 245,018. sz., 250,100. sz., 332,268. sz., 332,269. sz., 332,270. sz., 332,271. sz., 332,272. sz., 332,273. sz., 332,276. sz., 332,277. sz., 332,278. sz. 50—50 K, n. é. 6°/o-os hadikölcsönkötvényben 1,450— K
8. Az új 178,404. sz. Szeged-Csongrádi Takarékpénztári könyvben 1,288.66 K

Összesen : 36,938.66 K

A tanév folyamán 239 tanulónak 2855 drb tankönyvet bocsátott rendelkezésére a vezetőség, azonkívül a katonáknak bevonuló diákokat a számukra rendezett tanfolyamon könyvekkel látta el. Különös gondja volt a vezetőségnek az Erdélyből idemenekült diákoknak könyvvel, ruhával és tanszerekkel való felségélyezésére. Ruhasegélyben részesítettünk 21 tanulót 2100 K értékben, köztük Erdélyből menekült diákokat is. Több tanuló használt könyveit adta át a vezetőségnek és csak így lehetett annyi tanulót könyvsegélyben részesíteni. Jókarban levő többrendbeli ruhát és cipőt bocsátott a vezetőség rendelkezésére Jezerniczky Ákosné, Marosy Pál és Rausch Alfréd. Mindezen ruhákat érdemes tanulóknak kiosztottuk. Kedves kötelességünknek tartjuk e helyen is köszönetet mondani az egyesület nemesszívű jótévedőinek és jövőre is szíves jóindulatukat kérni a nemes cél érdekében.

C) Általános ügyek.

1. *Főigazgatói jubileum.* Szele Róbert dr. főigazgatónk ebben az iskolai évben töltötte be főigazgatói működésének 10. évét. A tankerület tanárai és tanulói ebből az alkalomból meleg, szeretetteljes ünneplésben részesítették. Intézetünk dísztermében gyűltek össze febr. hó 3-án a tankerület tanári karainak képviselői és ünnepi gyűlés keretében köszöntötte őt a tankerület nevében a díszgyűlés elnöke, Homor István helybeli főreáliskolai igazgató. E díszgyűlés keretében nyújtották át az egyes tanári karok üdvözlő iratait az intézetek képviselői és adta át a díszgyűlés elnöke azon alapítvány alapító levelét, melyet főigazgatónk 10 éves főigazgatói működésének megörökítésére létesítettek a tankerület tanárai és növendékei.

E nap jelentőségét Értesítőnk más helyén méltatjuk.

2. *Zoltvány Irén dr.* pannonhalmi főapátsági főiskolai igazgatót kiküldötte a VKM. intézetünkhöz az általános tanulmányi eredmény-

nek és módszernek, különösen a magyar nyelv-irodalmi és történelmi tanítás módszerének és eredményének megfigyelésére. Látogatásait ápr. 30., május 2., 3., 4., 8. és 10. napján végezte. Május 12-én értekezletet tartott a tanári kar tagjaival és ezen előadta módszeres utasítások mellett látogatása közben szerzett tapasztalatait.

3. *Főigazgatói látogatások.* Tankerületi kir. főigazgatónk, Szele Róbert dr., november hó 22—25. napján végezte hivatalos évi látogatásait. A tanítás menetének megfigyelése, az intézet helyiségeinek és szertárainak átvizsgálása után november hó 25-én értekezletet tartott a tanári testülettel és közölte vele látogatása közben szerzett tapasztalatait.

4. *Egyéb látogatások.* Az iskolafenntartó város magisztrátusa állandó érdeklődéssel kísérte a jelen tanévben is intézetünk működését. A város polgármestere Somogyi Szilveszter dr., a kultúrügyek tanácsnoka, Gaál Endre dr. és a sajtó képviselői is megjelentek iskolaiünnepélyeinken. A szülők és a nagyközönség minden ünnepélyünkön igazi szeretettel és lelkesedéssel vesz részt.

5. *Iskolai ünnepélyek.* Az ifjúság hazafias érzületének fejlesztésére, vallásosságának, nemes lelkesedésének és kegyeletének ápolására több iskolai ünnepélyt tartottunk.

Október 6-án megünnepeltük az aradi tizenhárom vértanúságának évfordulóját.

November 1-én koszorút helyezett ifjúságunk az elhunyt tanárok sírjára. Másnap pedig megkoszorúzta Dugonics András sírját, hazafias beszéd, ének és szavalatok kíséretében.

November 19-én, Szent Erzsébet ünnepén kegyelettel áldozott az ifjúság az ország felejtethetlen királynéja, Erzsébet királyné emlékének. Ugyanakkor gyűjtést rendeztünk a vakok és süketnémák javára; a gyűjtés eredményeként befolyt összeget a szegedi vakok és süketnémák intézetének küldtük el.

Március 12-én, a szegedi árvíz 38. évfordulóján, a város fogadalmi ünnepén, ünnepélyes istentiszteletben vett részt az ifjúság; az Önképzőkör ünnepélyt rendezett.

Megünnepeltük a magyar szabadság születésének évfordulóját, március 15-ét és április 11-ét, az 1848-as törvények szentesítésének évfordulóját.

1916 nov. 21-én elhunyt apostoli királyunk, I. Ferenc József temetése napján ünnepélyes gyászistentiszteletet tartottunk, gyászünnepélyt rendeztünk. Az emlékbeszédet Kontraszty Dezső tanár mondta. December hó 30-án ünnepélyes „Te Deum“-ot mondottunk az új király, IV. Károly Ófelsége megkoronáztatása alkalmából. 1917 jan. 4-én pedig koronázási ünnepélyt rendeztünk, melyen a koronázás jelentőségét Czimmermann Pál tanár fejtegette.

Végül az „Önképzőkör“ március hóban Arany-émlékünnepet és május hóban évváró ünnepet rendezett előkelő vendégek jelenlétében. Az évváró ünnepélyel kapcsolatos rajzkiállítás a tanulók bevonulása miatt az idén elmaradt.

6. *Kirándulások.* A mm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1905. évi 2272. eln. szám alatt elrendeli a tanulmányi kirándulásokat és utazásokat. Intézetünk a tanév folyamán többször tartott az egyes osztályokkal a város környékén természetrajzi és földrajzi kirándulásokat, megtekintette a városban és környékén elhelyezett ipartelepeket.

Nagyobb tanulmányi kirándulást a rendkívüli viszonyok miatt nem tettünk.

III.

Könyv- és szertárak.

1. Könyvtárak.

a) Tanári könyvtár.

1. **Hittudomány, bölcsészet és neveléstan.** Jehlicska: Erkölcsi és társadalmi jólét. Budapest, 1917. — Kmetykó: Az iskolai testi nevelés reformja. Budapest, 1915. (*Országos Testnevelési Tanács ajándéka.*) — Magyarország közoktatásügye 1913-ban. Budapest, 1915. (*A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka.*) — Schusehny: Iskola és egészség. Budapest, 1914. (*A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka.*)

2. **Magyar nyelv és irodalom.** A debreceni tud. egyetemen tartott emlékbeszédek I. f. (*A debreceni egyetem ajándéka.*) — Dézsi: Bárá Jósika Miklós. Budapest, 1916. — Friedreich István: Gróf Széchenyi István élete. I—II. k. Budapest, 1915. — John Morley—Tarnay: Tanulmányok. Budapest, 1916. — Ötven esztendő a nevelésoktatás, az irodalom terén. Budapest, 1916.

3. **Klasszika filológia.** Ammianus Marcellinus történeti könyvei. Ford. Pirchala I.: I. k. Budapest, 1916. — Ivo Bruns: Vorträge u. Aufsätze. München, 1905. — Vögel: Celtis Konrád. Budapest.

4. **Modern nyelv és irodalom.** Lichtenberger—Haraszi: Wagner Richard. Budapest, 1916. — Rusztaveli: Tariel a párduecbőrös lovag. Ford. Vikár Béla. Budapest, 1917.

5. **Történelem és földrajz.** Csekey: A magyar trónöröklési jog. Budapest, 1917. — Csolnoky Jenő: A föld és népei. I. k. Amerika. Budapest, 1917. — Fournier: I. Napoleon életrajza. I. k. Budapest, 1916. — Fruin: Tíz év a németalföldi szabadságharcból. 1588—1598. I. k. Budapest, 1916. — Dr. Haltenberger: Háborús vonatkozások a földrajztanításban. Késmárk 1916. — Imre Sándor: A világháború.

Budapest, 1917. — Szabó : Küzdelmeink a nemzeti királyságért 1505 — 1526. Budapest, 1917. — Szögyény—Marich emlékiratai I—II. k. Budapest, 1917. Takáts : Zrinyi Miklós nevelőanyja. Budapest, 1917. — Török—Magyarkori Történelmi Emlékek. II. Irók. III. k. Budapest, 1916.

6. **Mennyiségtan és természettudomány.** A déli csillagos ég photom. megfigyelése. I. r. Ógyalla, 1916. (*Ajándék.*) — Beke : Differenciál és integrál-számítás. II. k. Budapest, 1916. — Günther József : A légy. Budapest. (*A nm. vall. és közokt. min. ajándéka.*) — Scheiner—Wodetzky : Népszerű asztrofizika. Budapest, 1916.

7. **Vegyes művek.** A debreceni egyetem évkönyve. 1914—15. tanévről. Debrecen 1916. — U. a. : Tanrend. 1916—17. (*A depr. egyet. ajánd.*) A madarak és fák napjáról szóló isk. jelentés VI. évkönyve. 1915. (*Ajándék.*) — A pozsonyi egyetem 1915—16. évi irataiból 1—2. füzet. Pozsony, 1916. (*A pozsonyi egyet. ajánd.*) — Ágoston Péter : A zsidók útja. Nagyvárad, 1917. — Bábel—Kmettykó : Zenés szabadgyakorlatok. Budapest 1910. — Bernáth : A vezénylés kézikönyve. Budapest, 1914. — Révai Nagy Lexikon XIV. kötet. Budapest, 1916.

8. **Tudományos folyóiratok és szakközlönyök.** a) Budapesti Szemle. Szerk. Vojnovich Géza. — Egyetemes Philologiai Közlöny. Szerk. Bleyer Jakab és Förster Aurél. — Földrajzi Közlemények. Szerk. Bátky Zsigmond és Littke Aurél. — Hivatalos Közlöny. — Ifjúsági Könyvtárjegyzék. Szerk. Szemák István. — Irodalomtörténet. Szerk. Baros Gyula. Irodalomtörténeti Közlemények. Szerk. Császár Elemér. — Katholikus Szemle. Szerk. Mihályfi Ákos. — Magyar Középiskola. Szerk. Friml Aladár. — Magyar Kultúra. Szerk. Bangha Béla. — Magyar Nyelv. Szerk. Szily Kálmán. — Magyar Nyelvőr. Szerk. Simonyi Zsigmond. — Magyar Pedagogia. Szerk. Imre Sándor. — Lehrproben u. Lehrgänge, von Dr. W. Friess. — Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. Szerk. Ady Lajos. — Religio. Szerk. Kiss János. — Századok. Szerk. Domanovszky Sándor. — Szent Gellért. Szerk. Strommer Viktorin. — Tornaügy. Szerk. Ujhelyi Sándor. — Zeitschrift f. mathem. u. naturw. Unterricht, von Dr. H. Schotten.

b) **Az Akadémiától :** Akadémiai Almanach. — Akadémiai Értesítő. Szerk. Heinrich Gusztáv. — Akadémiai Emlékbeszédek. — Archeologiai Értesítő. — Értekezések a nyelv és széptudományok köréből. Szerk. Szinnyei József. — Értekezések a philosophiai és társadalmi tudományok köréből. Szerk. Fejérfataky László. — Értekezések a történeti tudomány köréből. Szerk. Pauer Imre. — Értekezések a társadalmi tudományok köréből. Szerk. Pauer Imre. — Matematikai és Természettudományi Értesítő. Szerk. Fröhlich Izidor. — Matematikai és Természettudományi Közlemények. Szerk. Lengyel Béla.

c) **A Természettudományi Társulattól :** Állattani Közlemények. Szerk. Soós Lajos. — Botanikai Közlemények. Szerk. Moesz Gusztáv. — Magyar

Chemiai Folyóirat. Szerk. Halmi Gyula. — Természettudományi Köz-
löny. Szerk. Gorka Sándor.

a) Schwalm János ajándéka: Der Türmer. XVII. Jahrg. — Die
Zukunft XXIII. Jahrg. — Süddeutsche Monatshefte XIII. Jahrg.

A tanári könyvtár gyarapodása a folyó iskolai évben :

1. *Vétel útján:* *a)* Önálló szakmunka 26 mű, 26 kötet, 2 füzet,
263·45 korona értékben ; *b)* tudományos folyóirat 20 mű, 23 kötet, 220
korona értékben. — Az Akadémiától folyóirat 10 mű, 10 kötet, 24
korona értékben. — A Természettudományi Társulattól 4 kötet folyó-
irat 30 korona értékben.

Összesen : 60 mű, 63 kötet, 2 füzet, 537·45 korona értékben.

2. *Ajándék útján:* *a)* Önálló szakmunka : 10 mű, 5 kötet, 6 füzet,
28·90 korona értékben ; *b)* folyóirat : 3 mű, 3 kötet, 15 korona értékben.

Összesen : 13 mű, 8 kötet, 6 füzet, 43·90 korona értékben.

Ez évi gyarapodás tehát : 73 mű, 71 kötet, 8 füzet, 581·35 korona
értékben.

A tanári könyvtár állománya az 1916—17. iskolai évben : 3107
mű, 6015 kötet, 259 füzet, 34,281·71 korona értékben.

b) Ifjúsági könyvtár.

1. *Az önképzőköri könyvtár* a következő művekkel gyarapodott :
Arany—Révfy : Tetemrehívás. Melodráma. (3 K). Századok és Törté-
nelmi életrajzok (20 K). Természettudományi Közlöny (13 K). Az Aka-
demiától évi 24 K átalány fejében kaptuk az Akadémiai Értesítőt, az
egy-egy osztályoktól kiadott értekezéseket, emlékbeszédeket és akadémiai
kiadványokat. Összesen : 60 K.

2. *Az ifjúsági nagyobb könyvtár gyarapodása :*

a) Ajándék útján: A Kéve könyve. Szerk. Szablya János. Dr. Lendl
Adolf : Hősök falva. (Szeged város tanácsának ajándéka). Négyesy
László : Arany. (A Kisfaludy-Társaság ajándéka.) Arany : Toldi szerelme.
(Bottka László II. b) oszt. tan. ajándéka.) Összesen 4 mű.

b) Vétel útján: Amicus Juventutis : Pályamutató. Arany koszoru
Arany János költeményeiből. Ferenczi Zoltán : Csokonai. Foerster : Az
élet művészete. Élet és jellem. Fraknói Vilmos : II. Rákóczi F. val-
lásos élete és munkái. Greguss—Beöthy : Magyar balladák. Gyöngyösy
László : Arany J. élete és munkái. Huber Lipót : Az Úr Jézus szülő-
földjén. Jókai Mór : Az arany ember. (2 kötet.) Egy magyar nábob.
Jósika Miklós : II. Rákóczi Ferenc. Kölcsey Ferenc : Parainesis és
egyéb szónoki művek. Versei. Landauer Béla : A nagy esztendő. Lázár
Gyula : Sz. Erzsébet. Pázmány válogatott egyházi beszédei. (Beveze-
téssel és szótárral szerk. Bellaagh A.) Pázmány Kalauzának I. és II.

könyve. Prohászka Ottokár : A háború lelke. Föld és ég. Shakspere—Vörösmarty : Lear király. Szigligeti Ede : Csikós. Túri Béla : A háború belülről nézve. Vikár Béla : Kalevala. Vörösmarty Mihály : Cserhalom. A két szomszédvár. Zalán futása. Összesen 27 mű 28 kötetben, 88.40 K értékben.

3. *Az ifúsági kisebb könyvtár gyarapodása :*

a) *Ajándék útján :* Cooper—Mikes : Vadfogó (3·20 K), Cooper—Garády : Az utolsó mohikán (2— K), Cooper—Zempléni : Börharisnya történetek (2— K), Cooper : Beszélyek távoli világrészekből (2— K), Cooper—Garády : Útmutató (2— K), Benedek E. : Székelytündérország (3·20 K), Bocs B. : Tányértalpú testőr (8— K), Donászy F. : Ozdor Telegd (3·60 K), Kemény : Ezeregyéjszaka (3·80 K), Kong vagy Becsületszó (3·20 K), Négyesy L. : Arany (1— K), Tányértalpú koma (8— K), Voss R. : Léghajón az északi sarkhoz (2— K).

b) *Vétel útján :* Akantisz : A klasszikus ókor legszebb hősmondái (3— K), Avar : Utazás a Szepességbe (1·60 K), Avar : A Bácskában (1·60 K), Baróti : Ezeregyéjszaka (4— K), Baróti : Addig jár a korszó . . . (2·40 K), Baróti : A hajótöröttek (2·20 K), Bein : A kis lepkegyűjtő (1·20 K), Benedek : Nagy magyarok élete (4— K), Benedek : Szent Anna tavától a Czenktetőig (2— K), Benedek : Csudalámpa (7— K), Bert—Simonyi : Afrikai utazások (2·40 K), Bródy : Kis almanach (3·60 K), Campe—Dávid : Robinson (2— K), Campe—Cooper—Győri : A tenger réme (2·40 K), Dávid : Hauff meséi (2·20 K), Dávid : Ezeregyéjszaka meséi (2·20 K), Dávid : Gulliver utazásai (2·20 K), Defve—Radó : Robinson (4·80 K), Donászy : Buda hőse (9— K), Donászy : Az eltűnt hadifutárok (3·60 K), Gaal : Balassa vitéz (2·40 K), Garády : Amit a tenger mesél (3·20 K), Gauss : Hegyen-völgyön (—80 K), Gárdonyi : Mindentudó Gergely bácsi (—80 K), Gáspárné Dávid M. : Kópé meg Sunyi (3— K), Goulding—Zempléni : A floridai kalandhősök (3·60 K), Grimm—Koltai : Az 1001 éjszaka meséiből (1·50 K), Gyermekmesék (3— K), Győry : Kalandok Indiában (2·20 K), Győry : Csudavilág (2 20 K), Győry : Mesekincstár (2·20 K), Győry : Tamás bátya kunyhója (2·20), Hamvas : Mesés történetek (2— K), Hetényi : Egy magyar diák kalandjai (4 60 K), Hock : Rákóczi Ferencné (4— K), Kiss : Rákóczi csillaga (2·40 K), Koltai : Gulliver csodálatos kalandjai (1 50 K), Kolumbán : A Délvidéken (2— K), Kolumbán : A Maros mentén (1·60 K), Kolumbán : A Barcaság (2— K), Krudy : Miklós kalandjai (3— K), Krudy : A vörös sapkások (3·50 K), Krudy : Hortobágy (—80 K), Lengyel : A három galamb (2·40 K), Magyar : A fehér-tollasok hőse (—80 K), Malonyay : A Nilus országából (2·40 K), Marcellus : Bálványos vár (2— K), Markó : Ezópusi mesék (5— K), Nagyapó : A valóság országában (3— K), Nagyapó : Meséi (3— K), Pajeken—Győri : A vörös kém (3— K), Pici Palkó s egyéb gyermekmesék

(3.— K), Pósa : A Szabadságharc hősei (—80 K), Rosegger—Kőrösi : Petike (1 60 K), Sand—De Gerando : A hóember (3·20 K), Sárányi : Persenszky vitéz kalandjai (—80 K), Ségur grófné : Az aranyos gyermek (4.— K), Sziklay : Kis Mesekönyv (1·50 K), Szivós : Vidám állattörténetek (—80 K), Tábori : Görbe hegyek országa (1·80 K), Tábori : Gábor Áron (—80 K), Tisza E. : Híres gyermekek (2·40 K), Toma : A Hegyaljai diákok (4.— K), Ujfalussy : Küzdelem a dicsőségért 2 pl. á 2·20 (4·40 K), Verne : A fekete indiák (2.— K), Zigány : Répacsósz (1·05 K), Zsoldos : A muskátli (—80 K), Abonyi : Magyar fiúk (3·20 K), Balla : Víz fölött (3·50 K), Barfus : Elefántok földjén (3·80 K), Baróti : Ezer év (3.— K), Baróti : Harc az indiánokkal (2·40 K), Benedek : Nagypapóknál (3·20 K), Benedek : Kineses bojtár (5.— K), Benedek : Csodavilág (3.— K), Benedek : Szép ifjúságom (5·20 K), Benedek : Nagy magyarok élete 11 köt. á 2·40 K (26·40 K), Böngérfi : Harc a szabadságért (6.— K), Beert : Afrikai utazások (3.— K), Daudet : Tarasconi Tartarin (2·40 K), Donászy : Vitéz Nosztiz (2·40 K), Emma néni meséi (2·40 K), Erődy : Szicília és Malta szigetén (5·60 K), Faragó : Kis mesék (3.— K), Földes : Fekete király (4.— K), Gaál : Az utolsó lantos (3·50 K), Gaál : Nyár szigetén (8.— K), Gaál : A kard és lant (4.— K), Gaál : Mókus (3·20 K), Gaál : Két diák (3·50 K), Gaál : Kis diák naplójából (2·40 K), Gáspár : Fehér ember útja (10.— K), Gáspár : Nyugat India és Afrika (9.— K), Gáspár : Délamerika (9.— K), Gáspár : Vitorlával Ázsia körül (9.— K), Gáspár : Ausztrália (9.— K), Gáspár : A tengerészet lovagkora (9.— K), Gyarmathy : Erdélyország tündérország (3.— K), Györök : A lázadó hajós nép (3.— K), Gauss : Búrok földjén (2·80 K), Kipling R. : Történetek az őserdőből (4.— K), Lauric : Diákélet Angolországban (5·20 K), Lőrinczy : Hűséges szívek (3·20 K), Madzsar : Legjobb otthon (3 — K), Mayne—Reil : A transvali kivándorlók (4·80 K), Mendelényi : A csoda dudu (5.— K), Móra : Filkó meg én (3·60 K), Muray : A király előtt (2 — K), Pásztor : Négylábú bajtársaink (4·50 K), Raffay : Nemes ösvényeken (5.— K), Rákosi : A kis Kelemen (2·80 K), Rákosi : Kisbürgözdől Vaterlói (6.— K), Sebők : A milliomos fia (5·20 K), Serényi : A levegő meghódítása (3.— K), Hedin Sven : Az északi sarktól a déli sarkig I. és II. k. á 8·50 (17.— K), Tábori : A csodás Atlantisz (2.— K), Tábori : Magyar vitézek Párisban (3·20 K), Tarczay : Németvilág Budán (5.—K), Twain Mark : Huckleberry Finn (4·20 K). Összesen 120 mű, 131 kötetben, 437·50 K értékben.

4. Kötelező olvasmányok tára : Benedek M. : A magyar nemzet története a költők dalaiban (5 pld. á 3·20 K, 16.— K), Church—Szilasi : Római élet Cicero korában (10 pld. á 36 fill, 3·60 K), Kisfaludy : Mátyás deák. Hűség próbája (15 pld. á 30 fill., 4·50 K). Összesen 30 pld. 24·10 korona értékben.

2. Szertárak.

a) Természettani szertár.

Beszerezés folyamatban van.

b) Természettudományi szertár.

Gyarapodás nem volt.

c) Vegytani szertár.

A vegytani szertár ezidén egy szénoxidfelfogó készülékkel (9·50 K) és 3 drb areometerrel (10·60 K) gyarapodott.

d) Történelmi és földrajzi szertár.

E szertár az 1916–17. évben vétel útján 44 drb szemléltető fali képpel gyarapodott 264 K értékben.

e) Filológiai szertár.

E szertár eddigi gyarapodása: Ajándék útján: Berzeviczy: A háború a képzőművészetekben. (67 drb diaposzitiv kép. 100·50 K). Vétel útján: Láng: Görög építészet. (25 drb diaposzitiv kép. 39·50 K). További beszerzés folyamatban.

f) Ének- és zeneszerek.

A zeneszertár gyarapodása: Wagner: Nászmenet a Lohengrin c. operából (7·64 K), Tannhäuser Potpourri (7·64 K), Walter dala (4·90 K). Bizet: Adagietto az Arlésienne-ből (5·32 K). Schubert—Bethe: Három a kislány Potpourri (13·76 K). Beethoven: Leonore. Nyitány (10 K). Verdi: Trobadour Potpourri (14·80 K). Hangszerek javítása és húrok (22 K). Az énekszertár nem gyarapodott. Az ének- és szertárra fordított összeg: 86·06 K.

g) Érem- és régiséggyűjtemény.

A gyűjtemény részére ajándékoztak: dr. Barna Leander veszprémi kegyesrendi tanár 32 drb, a tanulók közül Agócsy László 6, Apró Aladár 1, gróf Bissingen Ottó 18, Brauswetter Béla 2, Csordás Jenő 4, Deák László 2, Dely Károly 2, Dobó András 1, Dobó István 1, Fischer István 1, Kaufmann Jenő 2, Kiss Sándor 4, Könyvesi László 3, Lányi János 16, Mellis Lajos 23, Pálffy György 4, Pártos Mihály 1, Rausch Alfréd 4, Szalay Károly 1, Szmolén Nándor 1, Ungár István 2, Vetró Sándor 1 drb érmet. Az évi gyarapodás 125 drb, mintegy 20 K értékben.

h) Rajzszerterár.

E szerterár az idén nem gyarapodott.

i) Tornaszerterár.

E szerterár gyarapodása 1 drb kótel a gyürühinta felhúzására (10 K).

IV.

Az intézet személyzete.

A) A kötelezett tantárgyak tanárai.

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szolg. évek számának száma	Tantárgyak, amelyeket előadott	Osztályok, amelyekben előadott	Heti óráinak száma	Észrevételek
1	Prelog József r. tanár	19	Német nyelv	VI. A. ³ VII. ³ VIII. ³	9	Igazgató.
2	Biró Imre r. tanár	10	Vallásstan Magyar nyelv Latin nyelv Filozófiai prope- deutika	II. A. ² II. A. ⁵ III. A. ⁶ VIII. ³	16	A II. A. osztály főnöke, igazgató-helyettes, értekezlet-i jegyző, az ifj. önképzőkör vezetője.
3	Buday Gyula világi, r. tornatanár	7				Jelenleg katonai szolgálatot teljesít, honvédhadnagy.
4	Bujár Károly r. tanár	4	Vallásstan Latin nyelv Görög nyelv	IV. A. ² IV. B. ² IV. B. ⁶ V. ⁵ VIII. ⁴	19	A IV. B. osztály főnöke, hitelemző, a filológiai szertár gondozója.
5	Czimmermann Pál r. tanár	17	Német nyelv Történelem Földrajz	IV. A. ³ III. B. ³ IV. A. ³ V. ³ VI. A. ³ VII. ³ I. B. ³	21	A IV. A. osztály főnöke, a történelmi- és földrajzi szertár gondozója.

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szög. ével- nek száma	Tantárgyak, amelyek előadott	Osztályok, amelyekben előadott	Heti órái- nak száma	Észrevételek
6	Fekete Ipoly r. tanár	33	Vallástan Görög nyelv Görögpótló iro- dalom	I. C. ² II. B. ³ VII. ⁵ V. ³ VI. A. B. ³ VIII. ²	17	Játékfelügyelő
7	Kiss István r. tanár	14	Magyar nyelv Latin nyelv	II. B. ⁵ VI. A. ³ II. B. ⁶ VI. A. ⁵	19	A VI. A. osztály főnöke, a tanári könyvtár gondozója, a szavalókör vezetője.
8	Kontraszty Dezső r. tanár	17	Magyar nyelv Latin nyelv Történelem Földrajz	I. C. ⁵ I. C. ⁶ III. A. ³ VIII. ³ I. C. ³	20	Az I. C. osztály főnöke, az érem- és régiségtár gondozója, az intézet évkönyvének vezetője.
9	Kövesi Lajos r. tanár	17	Magyar nyelv Latin nyelv	IV. A. ⁴ VII. ³ IV. A. ⁶ VII. ⁵	18	A VII. osztály főnöke.
10	László József r. tanár	5	Vallástan Mennyiségtan Rajzoló geometria	I. A. ² I. A. ⁴ II. B. ⁴ IV. A. ³ IV. B. ³ V. ³ I. A. ³	22	Az I. A. osztály főnöke, az ifj. segélyező-egylet felügyelője, a meteorológiai- és földrengésjelző állomás vezetője.
11	Nováky Bertalan világi, r. tanár	44	Rajzoló geometria Szabadkézi rajz	I. B. ³ II. A. ³ II. B. ³ III. A. ² III. B. ² IV. B. ² V—VIII. ⁸	23	A rajzsztár gondozója.
12	Ohmacht Nándor r. tanár	2	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	V. ² VI. A. B. ² VII. ² VIII. ² I. B. ⁵ I. B. ⁶	19	Az I. B. osztály főnöke, főimn. hitszónok.
13	Orbán János r. tanár	4	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	III. A. ² IV. B. ⁴ V. ³ VI. B. ³ V. ⁶	18	Az V. osztály főnöke, az ifj. nagyobb könyvtár gondozója.
14	Para Imre r. tanár	11	Földrajz Természetrajz Mennyiségtan	II. A. ³ III. A. ² I. B. ² I. C. ² II. A. ² IV. B. ³ V. ³ III. A. ³	20	A III. A. osztály főnöke, az ifj. kisebb könyvtár gondozója.

Sorszám	A tanár neve és tanári minősége	Szolg. ével- nek száma	Tantárgyak, amelyek előadott	Osztályok, amelyekben előadott	Heti óráinak száma	Észrevételek
15	Révai József dr. r. tanár	7				Jelenleg tábori felkész.
16	Salánky István r. tanár	28	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv Történelem	I. B. ² III. A. ⁴ III. A. ⁶ IV. B. ³ VI. B. ³	18	Tandíjkezelő.
17	Sümegei Gyula r. tanár	11	Mennyiségtan Természettan Földrajz Rajzoló geometria	{ II. A. ⁴ VI. A. ⁴ VI. B. ⁴ VIII. ² VIII. ⁴ III. B. ³ IV. A. ²	22	A természettani szertár gondozója, az ének- és zenekar vezetője.
18	Szalay István r. tanár	22	Magyar nyelv Latin nyelv	I. A. ⁵ VIII. ³ I. A. ⁶ VIII. ⁴	18	A VIII. osztály főnöke.
19	Timina Ödön világi, r. tornatanár	31	Testgyakorlás Játék Szépirás	I—VIII. ^{14*} I—VI. ⁵ I—II. ^{5**}	19* 10**	A torna- és játékszertár gondozója. * A II. félévben. ** Az I. félévben.
20	Torma Károly r. tanár	13	Földrajz Természetrajz	I. A. ³ II. B. ³ { I. A. ² II. B. ² IV. A. ³ VI. A. ³ VI. B. ³	19	A II. B. osztály főnöke, a természetrajzi- és vegytani szertár gondozója, a gyorsírókör vezetője.
21	Tóth Lajos r. tanár	7	Mennyiségtan Természettan Rajzoló geometria	{ I. B. ⁴ I. C. ⁴ III. B. ³ VII. ³ VII. ⁴ I. C. ³	21	
22	Uitz Mátyás r. tanár	9	Latin nyelv Német nyelv	VI. B. ⁵ { III. A. ⁴ III. B. ⁴ IV. B. ³ V. ³ VI. B. ³	22	A VI. B. osztály főnöke.
23	Vézner Károly r. tanár	3	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv Görög nyelv Görögpótló irodalom	III. B. ² III. B. ⁴ III. B. ⁶ VI. A. B. ⁵ { VII. ³	20	A III. B. osztály főnöke, hitelemző, játékfelügyelő.

B) A más vallású tanulók hitoktatói.

1. **Bereczk Sándor**, ev. ref. lelkész és hitoktató, tanította az ev. ref. vallású tanulókat heti 8 órában, az ev. ref. iskola helyiségében.
2. **Lőw Immanuel dr.**, Szeged és kerülete főrabbija, tanította az izraelita vallású tanulókat heti 16 órában, az izr. iskola helyiségében.
3. **Nestor Romulus**, magyar-csanádi gör. kel. román segédlelkész, tanította a gör. kel. román vallású tanulókat heti 2 órában, a városi főgimnázium helyiségében.
4. **Sevity Lázár**, szegedi gör. kel. szerb plébános, tanította a gör. kel. szerb vallású tanulókat heti 8 órában, a városi főgimnázium helyiségében.
5. **Thomay József**, szegedi ág. hitv. ev. lelkész, tanította az ág. hitv. ev. tanulókat heti 8 órában, az ág. ev. iskola helyiségében.

C) A nem kötelezett tantárgyak tanárai.

1. **Nováky Bertalan**, főgimn. rajztanár, tanította a szabadkézi rajzot heti 2 órában.
2. **Sümeji Gyula**, főgimn. r. tanár, tanította az éneket heti 5 órában.
3. **Torma Károly**, főgimn. r. tanár, okl. gyorsíró, tanította a gyorsírást heti 5 órában.

D) Iskola-orvos és egészségtan-tanár.

Gidófalvy Béla dr., honvéd törzsorvos, az egészségtan képezített tanára az iskolai év folyamán katonai szolgálatot teljesített.

E) Céllövés és katonai gyakorlatok.

Tiszt hiányában nem tartottuk meg e gyakorlatokat.

F) Vívómester.

Armentani Ede, okl. vívómester, tanította a kard- és törvívást heti 3 órában.

A sorozatban használt érdemjegyek fokozata :

az előmenetel rovatában : 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen ; a magaviselet rovatában : 1 = jó, 2 = szabályszerű, 3 = kevésbé szabályszerű, 4 = rossz.

Rövidítések magyarázata :

gör. kath. = görög katolikus vallású ; — gör. kel. sz. = görög keleti szerb ; — gör. kel. r. = görög keleti román ; — ág. ev. = ágostai evangélikus ; — ref. = református ; — izr. = izraelita ; — ism. = ismétlő ; — öszt. = ösztöndíjas. Ahol a név után a kötelezett tantárgyakból nyert sorozatban vallás jelezve nincs, ott római katolikus értendő.

V.

A tanulók érdemsorozata.

A) A kötelezett tantárgyakból.

Első A. osztály.

Osztályfőnök : *László József.*

A tanuló neve és vallása, ösztündíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Megaviselet	
	Vallás tan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Szám tan	Rajzoló mértan		Tornázás
Agh Ferenc, ref.*	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Aszódy Zoltán	2	3	3	4	3	4	3	2	2
Bach János, izr.	1	2	3	3	3	1	2	2	1
Barth József	2	3	4	3	3	3	3	2	1
5 Bartole Miklós	2	3	4	3	3	3	3	2	1
Bartzer Miklós	2	3	4	3	3	3	3	1	2
Bárkányi Béla	1	2	2	1	1	1	1	2	1
Beniczky Béla, ref., öszt.	2	1	2	2	2	2	2	1	1
Békei Pál, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 Bohnert Lőrinc	1	3	3	2	2	2	3	2	1
Braun Sándor, izr.	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Buding Sándor	1	2	2	2	2	1	2	1	1
Dégi László	1	2	3	2	1	2	3	2	1
Dobóczy Imre	1	2	2	1	1	1	2	2	1
15 Feuer Endre, izr.	1	2	3	2	2	2	3	2	1
Fodor Ferenc, izr.	2	1	2	1	1	2	2	2	1
Fodor István	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Gál István, id.	1	2	3	2	2	3	3	3	1
Gál István, ifj.	1	2	3	4	4	3	4	3	1
20 Gróf Kornél, ism.	1	2	3	1	1	2	2	2	1
Halász Ottó	1	3	3	1	1	3	2	2	1
Harmati Sándor, ág. ev.	3	2	4	3	2	3	2	3	1
Hattyasi Andor, ism.	2	3	3	4	3	3	2	2	2
Hoffmann István, izr.	3	4	4	4	3	4	4	2	3
25 Illy Tivadar, gör. kel. sz.	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Jobba Jakab	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Káldor István, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Knézy Antal	2	3	4	3	3	3	3	1	2
Korpásy Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallásstan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Számítan	Rajzoló mérten		Tornázás
30 Köncs Ferenc, ism.	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Kriszhaber Győző, izr.	3	2	3	1	1	3	3	3	1
Kugel Lajos, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lakatos Emil	2	2	3	2	1	3	3	2	2
Lippai József	1	3	3	2	2	2	3	2	1
35 Malatinszky Ferenc	3	4	4	4	3	4	4	3	2
Malesev Nebojsa, gör. kel. sz.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mellis István	2	3	3	3	2	3	2	1	2
Müller Antal	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Nagy Pál	1	2	3	3	3	1	2	1	2
40 Nagy Sándor, ism.	1	3	3	3	2	3	3	1	1
Novák Zoltán	1	2	3	2	1	2	2	2	1
Nyilasi Pál	1	2	2	1	2	1	2	2	1
Ördög Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Pásztori István	1	3	3	3	3	2	2	2	1
45 Perweiler Árpád	3	3	4	4	3	4	4	2	1
Rósa László, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Schönberger József, izr.	1	3	4	3	3	4	4	2	1
Sennovitz Jenő, ág. ev.	3	3	4	3	3	3	3	2	1
Spitzer Pál, izr.	1	3	3	3	3	3	3	3	1
50 Stauber Tibor, izr.	2	2	3	3	2	2	3	3	1
Stella István	3	3	3	4	3	3	4	3	2
Stiebl László	1	2	3	2	2	2	3	3	1
Szander István	1	2	3	2	1	3	3	2	1
Szent-Andrássy Kálmán	1	3	3	1	1	2	1	1	1
55 Szentpétery Bálint	1	2	2	1	1	1	2	2	1
Szlávik András	2	3	3	3	3	2	3	3	1
Szücs Ferenc	1	4	4	3	3	4	3	1	2
Vojnich Elemér	1	2	3	2	2	2	3	2	1
Völgyesi Pál	1	3	3	2	1	1	2	2	1
60 Waldberg Károly	1	2	3	3	2	2	3	2	2
Wittig Rezső	1	2	2	1	1	2	2	2	1
<i>Magántanulók :</i>									
Ausländer István, izr.	2	3	2	1	1	3	2	—	—
Ketzán Emil, gör. kath.	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Szabó Andor	1	2	2	1	1	2	1	—	—
65 Trostler Ferenc	2	3	4	2	2	2	2	—	—

*Kimaradt.

Összesen : 65.

Első B. osztály.

Osztályfőnök: Ohmacht Nándor.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Angyal Gyula	1	2	2	2	1	2	2	2	1
Balaton János, ism.	1	3	4	3	2	3	2	1	1
Balassy Sándor, ism.	3	3	3	3	1	3	3	1	2
Balog Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Balog Lajos	1	3	3	2	1	2	1	1	1
Bárány Pál*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Beck György, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bernátsky Ferenc	2	4	4	4	4	3	3	2	1
Bodó Mihály	1	1	1	1	1	1	2	1	1
10 Bózsó Antal	1	2	2	2	2	3	2	2	1
Böszörményi István, ref.	1	2	2	3	3	2	3	3	1
Csikós Mihály	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Csorba Gáspár	1	1	2	1	1	2	2	3	1
Csurik Endre	1	1	2	1	1	2	2	3	1
15 Dolleschall Vilmos	1	2	2	3	1	3	2	2	2
Félegyházi László, ref.	2	1	2	1	1	1	2	2	1
Fischhoff Tibor	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Garbay Ernő, ref.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halász Jenő	1	1	3	2	1	2	2	1	1
20 Hesser István, izr.	2	2	3	3	1	3	3	2	1
Imre János**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Janicsék Gyula	1	3	3	3	1	3	2	1	1
Janssen Ernő	1	1	3	1	1	3	3	2	2
János József*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25 Kardos Endre, izr.	1	3	3	1	2	3	3	2	1
Kindris Gábor, gör. kath.	1	3	3	3	1	3	3	2	2
Koch László, izr.	1	1	1	2	1	2	2	2	1
Komáromi Kelemen	2	3	3	2	2	3	3	1	1
Kontraszty László	1	1	2	2	1	2	2	2	1
30 Kopasz István	1	2	3	2	2	3	3	2	1
Kopasz János	1	4	4	4	3	4	4	2	1
Kopasz József	1	4	4	2	4	3	3	3	1
Lederer Imre, izr.	3	3	4	3	4	3	3	2	2
Lengyel Zoltán*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35 Löffler Lajos	2	3	3	3	1	3	3	2	1
Lukity Szilveszter, gör. kel. sz.	3	4	3	3	3	3	3	2	1
Menzl György, izr.	1	1	2	2	1	2	2	3	1

*Kimaradt.

**Vizsgálatlan maradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Mészáros Iván	2	3	4	4	4	4	4	3	2
Molnár Sándor, gör. orth.	3	2	4	3	1	4	2	3	2
40 Nagy Lajos	1	3	3	3	3	3	3	1	1
Némethi János	1	1	3	3	1	3	3	2	1
Pártos László, izr.	2	2	3	2	2	3	2	3	1
Prileszky Pál	1	3	3	2	2	3	3	2	1
Rédei Ottó	2	3	3	3	2	3	3	2	2
45 Schneider József	1	2	2	1	1	2	2	1	1
Schureg Mihály*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Somló Ferenc, izr.	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Sváby Gyula, ism.	3	4	4	4	4	4	4	2	1
Szatmári Géza	1	3	3	3	2	3	3	3	1
50 Szilágyi József, ism.	2	3	3	3	2	2	2	2	2
Vida György, izr.	1	1	2	2	2	3	3	3	1
Vincze Imre, izr.	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Weisz Géza, izr.	2	3	3	3	3	3	4	3	1
Wéber Ferenc	1	2	3	2	1	2	2	2	1
55 Wiedermann Szilveszter	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Wlassics Jenő	1	2	3	3	1	2	2	2	1
Wolfram Károly*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zobay Ferenc	1	3	3	2	2	3	3	2	1

*Kimaradt.

Összesen : 58.

Első C. osztály.

Osztályfőnök: Kontraszty Dezső.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy isnéttő-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természottrajz	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Agócsy László	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Apró Aladár, öszt.	1	2	3	2	2	2	2	1	1
Ádók Imre	3	4	4	4	4	4	4	2	2
Bednárz Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Bitó Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csicsity Lázár, gör. kel. sz.	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Csordás Jenő, ism.	1	4	3	3	3	4	4	1	3
Daka István*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Deák László*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Dely Károly	3	4	4	4	3	3	3	1	2
Dobó István	2	3	3	3	2	3	3	2	2
Erős László	2	3	3	3	2	3	2	3	2
Farkas Endre, izr.	2	2	3	2	2	2	2	2	1
Frisch Imre	2	4	4	3	3	3	4	2	2
15 Gáspár Lajos, izr.	3	4	4	4	3	3	3	2	2
Hajabács László	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Hável József, ism.	1	3	3	2	3	3	3	1	2
Helfer Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Herbieh György	1	3	3	2	2	2	2	1	1
20 Hochscheid Mihály	1	2	3	2	3	2	2	1	1
Hosszú Aurél, gör. kath.	2	4	4	3	2	3	3	2	1
Kalmár Ákos	2	4	4	3	3	4	4	2	2
Kaufmann Jenő, izr.	2	3	3	3	3	3	3	3	1
Kenderesi Mihály	1	2	2	1	1	2	2	1	2
25 Kertész Ferenc, izr.	2	3	3	3	3	3	3	1	2
Kment Ágoston	1	2	3	3	2	3	3	2	2
Kordás Mihály	2	4	4	4	3	3	3	2	1
Könyvesi László, izr.	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Markgráf Vilmos	2	4	4	4	4	4	4	2	2
30 Martis László	2	4	4	3	3	4	3	2	2
May József, izr.	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Müller Zoltán, izr.	3	4	4	4	4	4	4	2	1
Neurohr József Viktor	1	3	3	3	3	2	3	2	1
Pethő Miklós	1	2	3	2	1	2	2	2	1
35 Pető György, izr.	1	2	3	2	2	2	2	1	1
Polányi Tibor, ism.	1	3	3	3	3	3	3	—	2
Regdon Kálmán*	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*Kimaradt

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlőd-e?	T a n t á r g y a k							Mégaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettud.	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Schannen János	1	2	3	2	1	3	2	2	1
Schvarcz Miklós, izr.	1	1	2	1	1	2	2	1	1
40 Schnittchen Károly*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Surányi János	1	3	3	3	3	3	2	2	1
Szabó László	1	1	1	1	1	2	2	2	1
G. Szabó Sándor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szalay Károly, ág. ev.	2	2	3	2	1	2	2	1	1
45 Szántó Árpád	1	3	3	2	2	2	2	2	1
Szántó Ottó, izr.	3	2	3	3	2	2	3	3	1
Szell András, ref.	1	1	2	1	1	2	1	2	1
Szigethy Antal*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szimony Dániel, ism., gör. kel. sz.	2	4	4	3	3	4	4	2	2
50 Szmolén Nándor*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szoldán Zsigmond	3	4	4	4	4	4	4	2	2
Szónoky János	1	2	2	2	1	3	3	3	1
Szukits László	2	4	4	3	3	3	3	1	1
Szücs János	2	4	4	4	2	3	3	2	2
55 Szücs Márton*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnai László	1	3	3	2	2	3	3	3	1
Terhes József, ism.	1	2	2	3	2	3	3	2	2
Trietsch István, izr.	4	3	3	3	4	3	3	3	2
Ungár István, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Magántanuló :</i>									
60 Patócs Ferenc	1	3	2	3	2	3	2	—	—

*Kimaradt.

Összesen : 60.

Második A. osztály.

Osztályfőnök : *Biró Imre.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetr.	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Agócsy Miklós	1	3	3	2	2	3	3	2	1
Ágoston Géza	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Ánizsfeld László, izr.	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Babarczy József	1	3	3	2	2	4	2	2	1
5 Bach Endre, izr.	1	2	2	3	1	2	2	2	2
Bacsich Pál	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Balog Sándor	1	2	2	1	1	2	1	2	1
Barta Tibor, izr.	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Bartl Ödön	1	2	2	3	1	2	2	1	1
10 Biliczky János	1	3	3	3	2	3	2	2	1
Bonomi László	2	3	3	4	2	4	3	2	1
Boros Pál, izr.	2	2	2	3	3	3	3	3	1
Bózsó Béla	1	1	1	2	1	2	1	1	1
Bóhm Jenő, ism. izr.	2	3	4	4	3	3	3	2	1
15 Buchheit Mátyás	1	2	2	1	1	2	2	—	1
Buding Károly	1	2	2	2	1	2	2	—	1
Cserzy Béla	2	3	3	3	2	3	3	—	1
Dankó György	2	3	3	2	2	3	2	2	1
Dietrich Vilmos	1	2	2	1	1	2	1	2	1
20 Dunajcsik Mihály, ág. ev.	3	4	4	4	3	4	3	2	1
Duschák Béla ism., izr.	2	3	3	2	2	3	3	2	1
Duschák László, izr.	2	3	3	3	2	3	3	2	2
Eisele András	1	3	3	2	1	2	3	2	1
Eisele József	1	2	2	1	1	2	2	2	1
25 Farkas Károly	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Félegyházi Pál, ref.	2	2	2	3	1	2	2	1	1
Gerentsér Géza	1	3	3	3	3	4	3	2	2
Gönczi Pál, izr.	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Gróf György	1	3	3	3	2	2	2	2	1
30 Gruber Béla	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Haas László, izr.	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Hackbeil János	2	3	3	3	2	2	2	2	2
Hacskó János	1	2	3	2	1	2	3	1	1
Herbich László	3	3	4	4	3	4	3	3	1
35 Hulik-Kanitz József	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Jódal János	2	3	4	4	2	4	3	2	1
Kalmár Márton	1	2	2	2	1	2	1	1	1
Kalmár Tihamér	1	2	2	1	1	2	1	2	1
Kolla Péter	1	2	2	2	1	2	2	1	1

A tanuló neve és vallása, osztálydíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k							Magviselés	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Tornászetről	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
40 Kozacsek István	1	2	2	2	1	2	2	1	1
Kóssa Tibor, ref.	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Krausz Róbert, izr.	2	3	3	3	3	3	2	2	2
Kristóffy Ödön, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kucsera János, ág. ev.	2	3	3	2	1	4	3	1	1
45 Kugel Béla, izr. *	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lachmann János	1	2	2	3	2	2	3	2	1
Lantos Béla	2	2	2	2	1	3	3	2	1
László István, izr.	2	3	3	3	2	2	3	3	2
Miladinov Albin	1	2	2	3	2	1	3	1	1
50 Molnár Károly *	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Motzviekler József	1	2	3	3	1	3	3	3	1
Mutsy Gyula	2	3	3	3	2	3	2	2	1
Pálfi Ferenc	3	3	3	3	2	4	3	1	1
Petrov Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1
55 Prelogg József	3	3	4	3	3	4	3	2	2
Rukóber Emil	1	2	2	2	1	1	2	1	1
Sántha László	1	2	2	3	3	2	2	1	1
Schneider Miklós	3	3	4	4	4	4	4	2	2
Schwalb Miklós, izr.	2	3	4	4	3	4	3	3	2
60 Schwarcz Andor, izr.	3	2	3	3	2	3	3	2	1
Schweiger Andor, izr.	1	3	3	3	2	3	3	1	2
Sölétormos Géza*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svarcz István	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Szabó Mihály, öszt.	1	1	1	1	1	1	2	1	1
65 Szabó Sándor, ism.	3	4	3	3	3	4	4	2	2
Szauter Rezső	1	2	2	2	1	2	3	2	1
Szél István, ref.	1	2	2	2	1	1	2	1	1
Tajthy Antal	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Tarai Gyula, ism.	1	3	3	3	2	4	3	3	1
70 Tauber Sándor, izr.	3	3	4	3	2	4	3	2	2
Tauszig Lajos, izr.	2	2	2	1	1	2	3	3	1
Török Lajos	1	3	4	3	2	4	3	1	2
Vad Ferenc, ref.	2	3	3	2	2	3	3	2	1
Vajda Ferenc, izr.	2	1	1	1	1	4	3	3	2
75 Várnay István, izr.	2	2	2	1	1	1	3	2	1
Witz László*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wolfram Géza	2	3	4	4	3	4	4	2	2
Zeisler György, izr.	3	3	4	3	2	4	3	2	2
Zsemberi Károly	3	3	4	3	3	4	3	1	2
<i>Magántanulók :</i>									
Pál János	1	3	3	3	2	4	3	—	—
Vidákovics Lajos	1	2	2	2	1	2	3	—	—
Vogel Tibor	1	3	3	3	3	3	3	—	—

*Kimaradt.

Összesen : 82.

Második B. osztály.

Osztályfőnök: *Torma Károly.*

A tanuló neve és vallása, osztálydíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Adler János, izr.	1	1	2	1	1	2	3	2	1
Adler László, izr.	3	3	4	4	3	3	4	3	1
Balog Endre*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bauer József izr.	1	1	2	1	1	2	2	2	1
5 Bottka Károly	1	3	3	4	4	4	4	3	2
Brauswetter Jenő*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Burai Korjolan, gör. kel. rom.	1	2	3	3	2	2	3	2	1
Christian Miklós	2	3	4	4	3	3	4	2	1
Csepreghy János	2	3	4	3	3	4	4	2	2
10 Csiky Rezső*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csipak Béla	1	2	3	2	1	2	2	2	1
Csonka Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Czérna Ferenc	2	4	4	4	4	4	4	2	2
Daka Sándor	1	3	3	2	1	3	2	2	1
15 Dékány Andor	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Egyed Zoltán	1	2	3	2	1	3	3	2	2
Fischer Mihály, ism.	1	2	2	2	2	3	3	3	1
Fried Róbert, izr., ism.	2	3	3	3	3	3	2	2	2
Gerencsér Károly	1	2	3	2	2	2	2	1	1
20 Gilicze István	1	3	3	2	1	2	3	3	1
Glauz Miksa	1	3	3	3	3	4	4	2	1
Goitein Ernő izr.	1	1	2	1	1	2	3	2	1
Göndöcs Gyula	2	3	4	4	3	4	4	2	2
Grünbaum László, izr.	1	3	3	3	2	3	3	2	1
25 Habermann Gusztáv, ism.	1	3	3	3	3	3	3	2	1
Hatasy Lajos, ág. ev.	3	1	2	1	1	1	2	1	1
Heckmann Gyula	2	4	4	4	3	4	4	2	2
Hullman József**	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ilic Dusán, gör. kel. sz.	1	3	3	2	2	3	2	2	1
30 Irsay Győző	1	2	3	3	3	2	3	2	2
Jajagin Radován, gör. kel. sz.	2	3	4	3	3	3	2	2	1
Jakobovits László, izr.	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Jerney István	1	3	3	3	2	4	3	3	1
Kármán Andor, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35 Kopasz Endre	2	3	4	4	4	4	4	2	3
Kopasz Mihály*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kovácsics Ferenc	1	3	3	3	2	3	3	1	1

*Kimaradt.

**Mehalt.

A tanuló neve és vallása, öszköndijas vagy ismétlé-e ?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Körmendi László, izr.	2	2	3	2	2	3	3	2	1
Krakauer Salamon, izr.	2	3	3	3	3	3	3	2	1
40 Kuhn Antal	1	3	3	3	3	3	3	2	1
Lamberg Szigfrid, izr.	2	3	4	3	4	4	4	3	1
Lantos Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Masa Jenő*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Moldoványi Imre, ref.	2	2	3	2	2	3	2	2	1
45 Móra Ernő	1	3	3	3	3	3	3	1	2
Nagyabonyi Árpád*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Orincák László	1	4	4	4	4	3	3	2	2
Ördög István	1	1	2	1	1	1	1	1	1
Pap Vilmos, ism.	1	1	2	1	1	2	2	2	1
50 Paulovits Tibor	1	3	3	3	3	3	3	2	2
Pósa József*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reichart Zoltán	1	2	3	2	2	3	2	3	1
Reile István	2	4	4	4	3	4	4	1	1
Rejtő Jenő	1	2	2	2	2	2	3	2	2
55 Schmutzler Ferenc	1	2	2	1	1	2	2	2	1
Schmutzler Nándor	1	3	3	3	2	3	3	2	2
Sidlovics Andor	1	2	3	1	1	3	2	2	1
Strnád Jenő	2	3	4	4	3	4	4	3	1
Szalmássy Zoltán, ref	3	4	4	4	4	4	4	3	2
60 Szendrő Károly	1	3	3	3	3	2	3	3	1
Szeredai József	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Székely György, izr.	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Szilágyi Lajos	1	3	3	3	3	3	3	2	1
Szoldán Traján, gör. kath.	1	3	3	3	3	3	3	2	1
65 Tapodi Zoltán	2	3	3	3	2	3	3	2	1
Telbisz István	1	2	3	2	2	3	2	1	1
Tóth Ferenc	1	3	3	3	2	3	3	2	1
Tüske István	1	3	3	2	1	3	3	1	1
Vajas József	1	3	3	4	3	3	3	2	1
70 Vajda Pál	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Varga László, ref.	2	3	3	4	3	3	4	3	1
Vitéz László, ág. ev.	2	2	3	3	3	3	3	1	1
Weiszmandl Henrik	2	3	3	3	2	3	3	1	1
Wichmann Károly	1	3	4	4	3	4	3	1	1
75 Wimmer Ferenc	1	3	3	2	2	3	2	1	1
Wöber György	1	4	4	4	3	4	3	2	1
Wusinczky Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zeiner Ferenc*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zoppe Mihály	1	3	3	3	3	3	3	2	2
<i>Magántanuló :</i>									
80 Leopold József, izr.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*Kimaradt. **Viszgalatlan maradt.

Összesen 80.

Harmadik A. osztály.

Osztályfőnök : *Para Imre.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k									Magaviselet
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Tornázás	
Aniszfeld János, izr.	2	3	3	2	2	3	2	2	3	1
Armentano Alajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Barna Jenő	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Bayer Andor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Bálint Béla	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Becsey László	2	3	3	4	3	3	3	3	1	1
Bohn Mihály	1	2	3	2	2	2	2	3	2	1
Bleyer György, izr.	1	3	4	3	2	3	3	3	2	1
Bokor Béla	1	3	3	3	2	2	2	2	2	1
10 Brauswetter Béla	2	3	3	3	2	2	3	3	1	2
Bruchter Albert	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Csajkovics Endre	1	2	3	3	1	2	2	3	3	1
Csizmadi Béla*										
Csurgó László, ism.	2	3	3	3	2	3	3	2	3	1
15 Dobai Pál	1	3	3	3	3	3	3	3	—	1
Dobó András	1	2	3	3	2	2	3	3	3	1
Dubrauszky Viktor	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1
Färber Andor, izr.	1	3	3	2	2	2	2	3	1	2
Fischer István, izr.	1	2	2	2	1	2	3	2	3	1
20 Gajzágó Imre	3	4	4	4	2	3	3	4	2	2
Gál Gyula	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Geber Tibor	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Gerencsér József	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1
25 Gulyás Ferenc	2	4	4	4	2	3	3	3	2	1
25 Györi József	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1
Halász Béla	3	3	3	4	2	3	3	4	3	1
Janicsék Ferenc	1	2	3	1	1	1	1	2	2	1
Jánosik János, ág. ev.	2	3	3	3	2	3	2	3	3	1
Kertész Dezső	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1
30 Kis Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Kiss Péter	1	2	3	2	1	1	2	1	2	1
Koszteleczky Ede	1	2	3	3	1	2	2	3	2	1
Láng Ferenc	2	4	4	3	1	2	2	2	2	2
Lányi János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
35 Lászlóffy Tibor, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lung Lajos	3	4	4	4	2	3	3	4	3	1
Martin Ernő	1	3	3	1	1	1	2	1	—	1

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Martis Sándor	2	4	4	4	2	3	3	4	3	1
Mellis Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
40 Mihályfi Lajos	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Nagy József	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1
Ördög Mihály	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1
Pauer Loránt	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Pálffy György	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
45 Pártos Mihály, izr.	1	3	3	2	1	2	2	2	3	1
Poppe Lajos	3	3	4	3	2	3	3	3	2	2
Raffner Ferenc	1	2	3	3	2	3	3	3	1	1
Rausch Alfréd	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rákos László, izr.	1	2	3	2	1	2	2	2	3	1
50 Reich István, izr.	2	3	3	2	3	2	3	3	3	1
Schwimmer Endre, izr.	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Steindl Miklós	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1
Rosenzweig Béla, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szenesi Zoltán, izr.	2	3	3	3	2	2	3	2	3	1
55 Szittner Ferenc, ism.	3	3	4	3	2	3	3	3	3	1
Tarnai Albert	1	1	1	2	1	2	3	3	2	1
Tolnafy László	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1
Tököli József	1	2	3	2	1	1	2	1	1	1
Vénig János	1	3	3	3	2	2	3	3	1	1
60 Vörös Imre	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Vychmalek Károly	1	2	3	2	1	1	2	2	1	1
Weisz György, izr.	2	2	3	1	2	3	2	3	2	1
Zehntbauer János	1	2	3	2	1	2	2	3	2	1
<i>Magántanulók :</i>										
Boróczy Márta	1	1	2	3	1	1	1	3	—	—
65 Nedelykov Ilona, gör. kel. sz.	1	3	3	3	3	1	1	2	—	—
Seiler Lajos, izr.	1	3	3	3	3	3	3	3	—	—

*Kimaradt.

Összesen : 66.

Harmadik B. osztály.

Osztályfőnök : *Vézner Károly.*

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Arányi Imre, izr.	1	2	2	2	2	1	3	2	2	1
Augusztin Vilibáld*	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Aron Béla, izr.	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Bak Béla, ág. ev.	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1
5 Balassy Sándor	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Barfusz Albert**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bendl László, ág. ev.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Bernátsky Kornél	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Berzsenyi Lajos, ág. ev.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 gr. Bissingen-Nippenburg Ötő, ism.	1	2	2	1	2	2	3	3	1	1
Bloch János, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bokor István, izr., ism	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Bóka Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Csathó József**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Friedrich József***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gábris Imre	1	1	2	2	1	1	1	1	2	1
Gottschall János	1	2	3	3	3	2	3	2	3	1
Gottwald László	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Györfly Bereczky Péter, ref.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Hajagos Tibor	2	2	3	3	3	1	3	3	1	1
Hegedűs István	1	4	4	3	3	3	3	3	2	1
Holtzer János, izr.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Ilic János, gör. k. sz.	1	3	3	3	2	2	3	3	1	1
Iritz Oszkár, izr.	1	2	3	2	3	1	2	3	2	2
25 János István, ism.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaufmann Ferenc, izr.	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
Káldor Ferenc, izr.	1	2	3	2	1	2	2	3	2	1
Kertész Andor, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiss Kálmán, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30 Komarek Lajos	2	4	4	3	3	3	3	3	2	1
Kulinyi László, ref.	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1
Lipovszky Andor	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1
Lusztig László, izr.	1	1	2	2	1	1	1	3	3	1
Márton Ferenc	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1
35 Máté Gyula, izr.	2	2	3	3	1	1	2	2	3	1
Molnár László	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2

*Mehalt.

**Kimaradt

***Vizsgálatlan maradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Nagy Endre, ref.	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1
Nyári András, öszt.	1	2	2	2	1	2	1	2	2	1
Nyilassy Ferenc, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
40 Osztrovszky Jenő	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Péter Lajos	2	3	4	3	2	2	3	3	2	1
Pokorny Elek	2	3	3	3	3	4	3	3	1	1
Pollák Imre, izr. ism.	2	2	3	2	3	3	2	1	1	1
Prelogg János	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
45 Reitzer László, izr.	1	1	2	1	2	1	3	2	2	1
Rózsa József	2	3	3	4	3	2	3	3	2	2
Salamon László, ism.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Saáry Károly	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1
Sebők Antal	1	2	3	3	2	2	3	2	2	1
50 Somló György, izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Sonkovits Sándor, gör. kath.	1	2	3	2	3	2	2	3	1	1
Steiner Tibor, izr.	2	2	3	2	2	3	3	2	2	1
Szöllős Antal, izr.	1	2	2	2	2	1	3	2	1	1
Tóth József	2	3	3	3	2	3	3	1	3	1
55 Úr Lajos, ág. ev.	1	2	2	3	3	1	2	3	2	1
Vetró Sándor, öszt.	1	2	3	2	3	2	3	2	3	1
Volosinszky Antal	1	2	3	2	2	2	2	2	3	1
Weiszberger György, izr.	1	2	2	2	3	1	3	2	1	1
Wusinszki Béla*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60 Zsoldos Benő, ref	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1

*Kimaradt.

Ö sszesen: 60.

Negyedik A. osztály.

Osztályfőnök: Czimmermann Pál.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Algebra	Rajzoló mértan		Tornázás
Aigner Ferenc	3	4	4	3	3	4	4	4	2	2
Ács László	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Barna Pál	1	2	2	3	2	2	3	3	3	1
Berkes László, izr.	2	3	3	3	3	3	3	4	2	2
5 Bodó László	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2
Bordeaux Árpád	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Bori József	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Czakó Lajos*										
Czunya Traján, gör. kel. r.	1	2	3	2	1	1	2	3	2	1
10 Dékány István	3	3	4	3	3	3	3	4	2	2
Dragu Jakab gör. kel. r.	1	2	2	2	2	1	2	3	2	1
Elek Zoltán, ref.	2	3	4	4	3	3	3	3	1	2
Fodor Ignác	1	2	3	3	3	3	2	2	3	2
Fried Miklós, izr.*										
15 Gábor Imre, izr.	1	2	2	2	1	1	2	1	2	1
Geber Ödön	1	2	2	2	1	2	2	2	3	1
Genát Endre, izr.	2	3	3	3	3	3	3	4	—	2
Gergely György, izr.	2	2	2	2	2	1	2	2	3	2
Gergely László	1	2	2	2	1	1	3	3	2	1
20 Götz Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Grill János	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Guzsba Simon, gör. kel. r.	1	2	2	1	1	2	2	2	3	1
Gyurki Gyula	1	3	3	3	2	2	3	2	3	1
Heltai Kornél, izr.	2	4	4	4	3	3	3	4	—	2
25 Hey Pál, izr.	2	3	3	3	3	3	3	3	1	2
Holcz József	1	2	2	1	2	1	2	2	3	1
Jóhárt József	1	2	2	2	2	1	2	3	1	1
Jung János	2	3	3	2	3	1	3	2	1	1
Kalmár Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
30 Kalmár János	1	2	3	3	2	2	2	2	1	2
Katona István, ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Kopasz István	1	2	3	3	2	2	3	2	1	1
Kovács Imre	2	3	3	3	3	3	2	3	1	2
Kovács Lajos	3	3	3	3	3	3	4	4	3	2
35 Kovács Szilárd, izr.	1	2	2	2	1	1	2	1	1	1
Krizsa Ferenc	1	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Kúp Gyula	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1

*Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Algebra	Rajzoló mértan		Tornázás
Lantos Géza	2	3	3	3	3	3	4	3	2	2
Leszich Sebestyén	2	3	4	3	3	3	2	3	2	1
40 Majoros Rezső, ism.	2	4	4	4	4	4	3	4	1	2
Marcsány László*	1	3	3	2	3	3	3	3	3	1
Mausz Jakab	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Mihályi Gyula	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1
Miladinov Nikodém	1	2	2	1	1	1	2	2	1	1
45 Molitor Antal	1	2	3	2	3	2	3	2	1	1
Molitor Jakab	1	2	3	2	1	2	3	2	1	1
Muzsnai Dénes	1	2	3	2	1	2	3	2	2	1
Nagy Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Neubeller József	2	3	4	4	3	3	3	4	2	2
50 Ottovay László	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Ördögh Károly, ism.	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Pártos István, izr.	1	2	2	1	1	1	2	2	2	1
Peternelly László	1	2	3	3	2	2	4	3	2	1
Pósa Balázs	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
55 Rudics József**	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Schmidt Béla, öszt.	2	3	4	3	4	3	3	2	2	1
Schmidt Zoltán, izr.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Schwarz Andor, izr.	2	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Sebestyén László	2	2	3	3	3	3	3	3	1	1
60 Somogyi Miklós	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1
Stauber László, izr.	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Szántó Károly, izr.	1	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Szendró Imre	1	2	3	3	2	1	3	3	2	1
Szécsi György, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
65 Szögi Illés	1	3	3	3	3	3	4	3	2	2
Törő András, izr.	1	2	2	1	1	1	3	3	3	1
Triltsch Nándor	1	3	4	3	3	3	3	3	3	2
Várad Károly	1	3	3	3	2	2	3	3	2	1
Veres Miklós	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1
70 Vojtás Dezső	3	3	4	3	3	3	4	4	1	2
Weinfeld Jenő, izr.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Wellinger Antal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Winternitz Sándor, izr.	1	1	2	1	1	1	2	2	1	1
<i>Magántanulók :</i>										
Kurth Mihály	1	3	3	3	1	1	3	2	—	—
75 Nedelykov Ilona, gör. kel. sz.	1	3	3	3	3	1	1	2	—	—
Rózsa Árpád	2	3	3	3	2	3	2	2	—	—

*Magántanulásra tért. **Kimaradt

Összesen : 76.

Negyedik B. osztály.

Osztályfőnök: *Bujár Károly.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Algebra	Rajzoló mértan		Tornázás
Arányi László, izr.	1	2	2	1	2	1	2	1	2	1
Arnold Sándor	1	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Balog Jenő	1	3	3	3	3	1	4	3	—	1
Balogh Ferenc ism.	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1
5 Bálint István	1	2	2	1	2	1	1	2	1	1
Bánhidv Andor	1	2	3	2	3	2	2	2	1	1
Becsey Géza ism.	1	3	4	4	3	3	3	3	3	1
Berényi Sándor, izr. ism.	1	2	3	2	2	2	2	3	2	1
Bite Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
10 Bodó János	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
Bóka László	2	3	3	3	3	3	3	2	1	1
Cserta Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Csonka Vince	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Dömötör Gyula	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1
15 Erdélyi János	1	2	2	2	2	1	3	2	2	1
Fadgyas Pál	2	4	4	4	3	4	4	2	2	1
Fein László, izr.	1	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Fenyvessy Béla	2	4	3	4	3	3	3	3	2	2
Förgeteg János	2	3	3	3	3	3	2	2	2	2
20 Fränkel László, izr.	2	3	3	2	2	2	3	2	3	1
Hatházi István, ref.	1	3	3	2	2	3	3	2	1	1
Hoffmann Endre, izr.	1	3	4	3	3	3	4	3	3	2
Horvát László, izr.	2	3	3	3	2	3	3	2	2	1
Horváth József	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
25 Hubert Ármin, izr.	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2
E. Illés Aba, ág. ev.	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1
Jávori Ferenc	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1
H. Kánitz Antal	2	4	3	3	3	2	4	2	2	1
Kártyássi Emil	1	3	3	3	3	2	3	1	1	2
30 Kovács Lajos	2	3	3	2	2	2	2	2	3	2
Kovács László	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1
Kóssa Zoltán, ref.	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1
Lieb József	3	4	4	4	3	4	3	3	2	2
Lippai István	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1
35 Lustig Pál, izr. ism.	1	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Makai Kálmán	1	2	3	3	1	2	3	1	2	1
Matuskovich Endre	1	3	3	2	3	3	3	3	2	1
Molnár Géza	1	3	3	4	3	3	3	3	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismélő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Algebra	Rajzoló mértan		Tornázás
Múth László, izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40 Müller Imre, izr.	1	2	3	2	2	2	3	1	3	1
Nagyvinszki Sándor, gör. kel. sz.	2	3	2	3	3	3	2	2	1	1
Nemtusák János	1	3	3	2	3	3	3	3	2	1
Neuwirth József, izr.	1	3	3	2	3	3	3	2	2	1
Nógrádi János, ág. ev.	1	2	2	2	3	2	2	2	2	1
45 Ördög Ernő	1	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Pártos Endre, izr.	1	2	2	1	1	2	3	2	3	1
Pinkovics Tibor	2	4	4	4	3	3	3	2	2	1
Pollák Andor, izr.	1	3	3	3	2	3	3	3	1	1
Radványi János	2	3	3	3	4	3	3	3	2	1
50 Rácz József	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1
Regdon László	1	2	2	2	1	2	2	1	1	1
Rosenberg Béla, izr.	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Salánky József	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Schäfer László, izr.	1	2	2	2	1	2	3	2	2	1
55 Schwartz Henrik, izr.	1	2	3	2	1	2	1	2	2	1
Seiler Lajos, izr.	1	3	3	3	2	3	3	2	3	1
Skultéty István	1	1	1	1	1	3	1	1	2	1
Solti Henrik, izr.	1	2	2	1	1	1	3	2	2	1
Szemző Imre, izr.	1	2	2	1	1	1	2	3	2	1
60 Tajthy Kálmán	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1
Tobias Mihály*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tölgyesy Elemér, ref.	2	3	3	3	2	4	3	2	2	1
Tripammer József	2	3	3	3	2	2	3	2	1	1
Tschapek Frigyes	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1
65 Ugi Ernő	2	4	3	4	4	3	3	3	—	2
Vajda Imre, izr.	1	3	3	4	4	3	3	2	1	1
Vajda Lajos, izr.	1	3	3	2	2	3	3	3	—	1
Völgyesi János	1	2	2	3	2	2	2	2	2	1
Walter József**	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
70 Weiszberger Elek, izr.	1	3	3	2	3	3	3	2	3	1
<i>Magántanulók :</i>										
Balogh Gábor, ism.	3	3	4	3	3	3	3	3	—	—
Czóbel László	2	3	4	3	3	3	3	3	—	—
Zollner László, izr.	3	4	4	4	3	4	4	4	—	—

*Kimaradt.

Összesen : 73

**A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917 március 3-án kapott osz tálybizonyítványt.

Ötödik osztály.

Osztályfőnök : *Orbán János.*

A tanuló neve és vallása, osztálydíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
Angyal Andor	1	3	3	—	2	1	3	2	3	3	3	1
Bagary Pál	2	3	3	—	1	3	4	2	3	3	3	2
Barta Mátyás, izr.	1	3	4	3	—	—	4	3	2	2	2	1
Berger Rezső	2	3	3	—	2	2	2	3	2	3	1	2
5 Bernát István, izr.	1	2	4	3	—	—	2	2	3	4	3	1
Binder Péter	1	2	2	2	—	—	1	2	2	2	1	1
Bokor Mihály	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Bordeaux József	1	2	3	2	—	—	2	2	3	3	2	1
Budinszky Endre	2	3	4	—	2	3	3	2	3	4	3	2
10 Bugarszky György, gör. kel. sz.*												
Cserta László	1	1	2	1	—	—	1	1	1	2	1	1
Csikós József	1	1	1	—	1	1	2	1	1	2	1	1
Czérna István	1	1	2	2	—	—	2	1	2	3	1	1
Dobay Kálmán, ref.	1	3	3	—	2	2	3	2	2	3	2	1
15 Fisbein Imre, izr.	1	2	3	2	—	—	2	1	1	2	3	1
Forbát László, izr.	1	3	3	3	—	—	1	3	2	2	3	1
Fried Tivadar, izr.	2	3	3	—	1	1	3	3	2	3	1	1
Gajzágó István	1	3	3	—	2	3	3	3	2	3	1	1
Geber Jenő	1	3	3	3	—	—	2	2	1	2	3	1
20 Görbe Aladar, ref.	3	3	3	—	2	1	3	3	2	3	1	1
Götz József	3	3	4	—	3	2	2	3	3	4	1	1
Gregorich László	2	2	3	2	—	—	3	3	3	3	1	2
Greskovics Kálmán	1	2	3	—	1	1	3	2	3	3	2	2
Holezinger Mátyás	1	2	3	2	—	—	1	1	2	3	2	1
25 Holló Pál, izr.	1	4	4	—	2	2	3	3	2	3	2	2
Hrabák Zoltán	2	2	3	2	—	—	2	2	2	3	1	1
Hubay Örs, ref.	2	3	3	—	3	1	3	3	3	3	2	1
Hunyár Antal	1	3	3	—	2	3	2	2	3	3	1	2
Immerblum Miklós, izr.	2	2	3	4	—	—	3	2	4	3	3	2
30 Jaulusz Ödön, izr.**												
Jóhárt Béla	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1	2
Jordán Elemér	1	2	3	—	2	2	2	2	1	2	2	1
Kovács Lajos, ág. ev.	2	3	4	—	2	3	4	3	2	4	1	2
Kron Iván	1	2	2	1	—	—	2	1	1	2	1	1
35 Latzkovics Gyula	2	3	3	—	1	3	3	3	3	3	1	1
Latzkovics László, ism.	3	3	3	—	1	3	4	2	3	3	2	1

*Magántanulásra tért.

**Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k											
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségstan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
László Jenő, izr.	1	2	2	1	—	—	2	2	1	2	3	1
Lehoczky Tivadar	1	3	3	—	2	2	3	2	2	2	2	1
Lendvai László, izr.	2	4	4	—	1	3	2	2	3	3	2	1
40 Lippert Henrik	3	3	3	3	—	—	2	3	3	3	2	1
Löffler György, izr.	1	1	2	1	—	—	2	1	1	2	2	1
Lówinger Simon, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
Martonosi Ferenc	1	2	2	—	1	1	2	2	2	2	1	1
Molnár Ottó	1	3	3	—	2	3	3	2	2	3	2	2
45 Müller Rezső	2	3	4	—	2	2	3	2	2	3	2	1
Pecze Mátyás**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pető György, izr.	2	2	3	3	—	—	2	2	1	2	3	1
Regdon József, ism.	3	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2	2
Reichrath Dezső	2	3	4	—	2	3	4	3	3	4	2	1
50 Répás Lajos*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rischár Vilmos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Rosensohn Albert, izr.	2	4	4	3	—	—	4	3	3	4	1	2
Rosinger Emil	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	3	1
Schneider József	1	2	2	2	—	—	1	1	1	2	2	1
55 Schwarz István, izr.	1	3	3	3	—	—	2	2	3	3	3	1
Sipos Antal, gör. kath.	1	3	3	—	1	3	3	2	3	3	2	1
Solti Lajos	1	2	2	—	1	2	2	1	2	1	1	1
Szemző István	1	2	2	1	—	—	2	1	2	3	1	2
Szigyártó Dezső, ref.	2	1	2	1	—	—	1	1	1	2	2	1
60 Szunyog Ernő, izr., ism.	1	1	3	3	—	—	2	2	2	2	2	1
Teodorovics Jenő	1	3	3	—	1	3	3	3	3	3	2	1
Tippmann József**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Triltsch Antal	1	1	2	—	1	1	1	1	1	2	1	1
Turcsányi Oszkár, izr.	1	1	2	2	—	—	1	1	1	2	1	1
65 Ujheli József	1	2	3	3	—	—	3	1	1	2	2	1
Varga János, öszt.	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	—	1
Vas Béla	2	3	4	—	2	1	4	3	3	3	1	1
Vas Pál, izr.	1	4	4	4	—	—	3	3	4	4	2	1
Vasvári Imre, izr.	1	2	3	2	—	—	3	1	2	3	2	1
70 Vrabely László	1	3	3	—	2	1	3	2	1	3	2	1
Weber János	1	3	3	3	—	—	1	2	2	3	3	1
Id. Weisz József	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Ifj. Weisz József, izr.	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
Windhager Ödön	1	2	2	2	—	—	1	2	1	2	2	1
75 Wolfram Gyózó	1	2	3	—	2	3	2	2	1	3	2	1
Wusinczky András**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zelen Béla	1	2	3	—	1	1	3	1	2	3	2	1

*Magántanulásra tért.

**Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, öszöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
<i>Magántanulók :</i>												
Blau Emma, izr.	1	1	2	—	1	2	1	1	1	2	—	—
Böhm Erzsébet izr.	1	2	3	3	—	—	3	1	1	2	—	—
80 Erdődi János	2	3	3	—	3	2	3	3	3	2	—	—
Farkas Olga, izr.	1	3	3	2	—	—	2	1	1	2	—	—
Färber Borbála, izr.	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	—	—
Földes Erzsébet, izr.	1	1	2	1	—	—	2	1	1	1	—	—
Gáspár Erzsébet, ref.	1	3	4	3	—	—	3	1	1	3	—	—
85 Gombó Szeréna, izr.	1	3	2	2	—	—	1	1	1	3	—	—
Guttman Erzsébet, izr.	1	2	3	2	—	—	2	1	1	2	—	—
Hartmann László, izr.	2	2	3	—	1	3	2	1	1	2	—	—
Juhász Piroska*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Klein Sándor, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90 Kuhn István*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leipnik Ilona, izr.	1	2	3	2	—	—	3	1	1	4	—	—
Munkácsi Irén, ref.	1	2	3	—	1	3	3	1	1	2	—	—
Pulitzer Erzsébet, izr.	1	3	3	3	—	—	3	1	1	3	—	—
Rohoska Judit, ref.	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	—	—
95 Schwartz Olga, izr.	1	1	3	1	—	—	2	1	1	1	—	—
Seiler Aranka, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stern Izabella, izr.*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabó Terézia	1	2	3	1	—	—	3	1	1	3	—	—

*Vizsgálatlan maradt.

Összesen : 98.

Hatodik A. osztály.

Osztályfőnök : *Kiss István.*

A tanuló neve és vallása, ösztdíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Tornaszétreajz	Mennyiségtan	Tornázás	Mágaviselet
					Irodalom	Rajz						
Barfuss Imre	1	1	2	—	1	3	1	1	2	3	2	1
Beck István, izr.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Béres István	1	2	2	2	—	—	2	2	1	2	—	1
Biacsi Béla	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
5 Bite András, öszt.	1	2	2	2	—	—	2	2	1	1	2	2
Bózsó József	1	1	2	2	—	—	2	2	2	2	1	1
Bruckner Endre, izr.	1	3	3	—	2	3	2	3	2	3	1	1
Csiszár Lajos	1	3	3	—	2	3	3	2	2	4	2	1
Csok Vilmos, ref.	2	2	3	—	1	3	3	2	1	4	2	1
10 Dobó István, izr., öszt.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Frank Miklós, izr.	2	3	3	—	1	3	2	2	2	3	3	1
Gál Ferenc	2	3	3	—	1	2	2	2	2	3	2	1
Glaser János	1	2	2	3	—	—	1	1	2	2	1	1
Goldgruber Géza, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
15 Hajdu Antal	1	2	3	—	1	1	2	2	2	3	2	1
Havas Ernő, izr.	1	2	3	—	1	1	3	2	2	3	3	1
Herodek György	1	2	3	—	1	2	1	2	1	3	3	2
Hille Jenő	1	2	1	2	—	—	1	1	1	3	1	1
Hirschfeld Ernő, izr.	1	1	2	2	—	—	1	2	2	2	2	1
20 Hulvák József	1	2	2	—	1	2	2	2	2	3	2	1
Jezerniczky Akos, ref.	1	1	2	2	—	—	1	2	2	1	1	1
Jobszt Gyula	1	2	3	2	—	—	2	3	2	3	1	2
Junker Imre	3	2	3	—	2	3	3	4	3	3	2	1
Kemény Mihály, ág. ev.	1	2	3	—	1	3	2	1	1	1	2	1
25 Kloszter Antal	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	1
Knotz Sándor	1	2	3	—	1	2	3	2	1	3	2	1
Kovács Károly	1	2	2	3	—	—	2	3	2	2	1	1
Kókay Béla	1	1	2	2	—	—	2	1	1	2	2	1
Köpe János ág. ev.	2	2	3	—	1	3	3	1	1	3	3	1
30 Lantos Zoltán	1	2	2	—	1	1	2	1	1	3	2	1
Lasz gallner Tibor, ág. ev.	1	3	3	—	1	2	3	4	3	3	1	2
Lázin György, g. k. sz.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
Mályusz Tibor ág. ev.	1	1	1	1	—	—	1	2	1	1	2	1
Mixich Nándor	1	3	4	—	2	3	3	2	2	4	2	1
35 Nagel Dénes, izr.	2	3	4	—	2	3	2	2	3	4	3	2
Nagyfalusi Jenő, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
Ördögh Benő	3	3	3	—	1	3	3	4	4	4	3	3
Ördög József	1	2	2	—	1	3	3	2	1	3	2	2

A tanuló neve és vallása, őszföldi vagy ismétlőd-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
Radány Dezső	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2	1
40 Riesz József	3	3	3	—	2	2	3	3	3	4	3	2
Roth Miklós	1	2	3	3	—	—	2	3	2	3	1	1
Rozgonyi Andor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Rózsa Imre	1	3	3	—	1	3	3	3	3	3	3	1
Sági Géza	3	3	4	—	3	3	3	3	3	4	3	1
45 Schneider János*	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1
Stark György, izr.	1	1	1	1	—	—	1	2	1	2	2	1
Szántó Dénes	1	1	2	2	—	—	1	3	2	3	2	1
Szegő László, izr.	1	1	2	2	—	—	1	1	1	2	2	1
Szell János, ref.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
50 Szmolén István*	1	2	3	—	1	2	3	2	2	3	1	1
Tari László, öszt.	1	2	3	—	1	2	3	2	3	3	1	1
Túri József	1	1	2	2	—	—	2	1	2	2	1	1
Vas József	2	3	4	—	2	2	3	4	3	3	1	1
Vörös László, ism.	1	2	3	—	1	3	3	3	1	3	—	1
55 Wimmer Béla	1	2	3	—	1	2	2	3	3	2	1	1
Zsinkó János	2	3	3	—	2	3	3	2	3	3	2	2
<i>Magántanulók:</i>												
Apró Borbála	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2	—	—
Cserzy István	2	3	3	—	2	3	3	3	2	3	—	—
Devich Mária	2	2	3	2	—	—	3	2	2	2	—	—
60 Erdődi János	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	—	—
Färber Borbála, izr.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fleischer Erzsébet, izr.	1	2	3	3	—	—	3	3	2	3	—	—
Fülöp Zsuzsanna, izr.	1	2	3	2	—	—	3	2	2	3	—	—
Goldner Erzsébet, izr.	1	2	2	3	—	—	2	1	1	2	—	—
65 Hartmann László, izr.	1	1	2	—	1	3	3	1	1	1	—	—
Kovács Erzsébet, izr.	1	3	4	4	—	—	3	3	3	3	—	—
Körösi Paula, izr.	1	3	3	2	—	—	3	3	1	2	—	—
Leipnik Irma, izr.	1	2	3	4	—	—	3	3	3	3	—	—
Solti Erzsébet	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—
70 Weinmann Aranka, izr.	1	1	2	1	—	—	2	1	1	2	—	—
Weinmann Mária, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—
Weisz Erzsébet, izr.	1	2	3	3	—	—	2	1	1	2	—	—

*A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. március 3-án kapott osztálybizonyítványt.

**Vizsgálatlan maradt.

Összesen : 72.

Hatodik B. osztály.

Osztályfőnök : *Uitz Mátyás.*

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k										Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan		Tornázás
					Irodalom	Rajz						
Adler Dezső, izr.	1	3	4	4	—	—	3	3	2	4	2	1
Begyik Antal*	1	2	2	2	—	—	1	2	1	1	1	1
Berényi László, izr.	1	2	3	3	—	—	3	3	3	2	1	1
Berkes Pál, izr.	1	2	2	2	—	—	2	2	1	3	1	1
5 Csecs József	3	3	4	4	2	3	3	4	4	4	1	1
Fuchs Lajos, ág. ev.	1	3	3	3	—	—	1	3	2	3	2	1
Gottschall Sándor	1	3	3	2	—	—	2	3	2	2	3	1
Gyurits István	2	3	2	3	—	—	2	3	2	2	1	1
Hinczinger Sándor	1	1	1	1	—	—	1	2	1	2	2	1
10 Hrabovszky István	2	2	3	3	—	—	3	1	1	3	2	1
Hrusztek Dezső	3	3	4	—	2	3	3	3	3	4	—	2
Juhász Antal	1	2	2	2	—	—	2	3	1	3	1	1
Kiss István**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Klier Alajos	2	3	3	—	1	1	2	2	2	2	1	1
15 Lázár Ferenc	2	3	3	3	—	—	2	1	1	2	1	1
Lázár István	1	3	3	3	—	—	2	1	2	3	2	1
Márki Imre	1	1	1	2	—	—	1	1	1	2	1	1
Németh Ödön	1	2	2	2	—	—	2	2	1	1	2	1
Ollop Géza, izr.	1	2	2	—	2	3	1	1	2	2	—	1
20 Reis Vilmos, izr.	1	3	3	3	—	—	3	2	2	3	1	1
Rusznák Ráfáel	1	2	3	3	—	—	2	2	2	3	3	1
Schäser Emil, ág. ev.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabó Béla, ism.*	1	2	3	—	1	1	2	2	2	2	1	1
Szécsi Dániel, izr.	1	2	2	2	—	—	1	1	2	2	1	1
25 Szekeres Géza, izr.	1	2	3	—	1	3	3	3	2	3	3	1
Szilágyi Béla	1	2	3	2	—	—	3	2	2	3	3	1
Tóth Imre	1	2	2	1	—	—	1	1	1	2	3	1
Vad Imre, ref.	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2	1
Vecsernyés András	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
30 Waldeck József	1	2	2	2	—	—	1	1	2	3	1	1

Összesen : 30.

*A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. márc. 3-án kapott osztálybizonyítványt.

**Kimaradt.

Hetedik osztály.

Osztályfőnök : *Kövesi Lajos.*

A tanuló neve és vallása, ösztdíjlas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
Beck Károly, izr.	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	2	1
Békeffy Sándor, öszt.	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2	2
Bittó András*	2	3	3	3	—	—	2	2	3	3	1	2
Bittó István*	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	1	2
5 Bokor János, izr.	1	2	3	2	—	—	1	1	2	2	3	1
Buda Miklós	1	3	3	—	1	3	3	1	3	3	2	1
Buk József, izr.	1	1	2	3	—	—	2	1	2	2	2	1
Csiky Viktor**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dobay Gyula*	1	1	1	2	—	—	1	2	2	3	1	1
10 Fejér Ferenc	3	3	4	—	3	2	3	3	3	3	1	1
Fischhof Endre, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	3	1
Fried Sándor, izr.**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halász Zoltán*	1	3	3	—	2	2	3	1	3	3	3	1
Havas Imre	1	2	2	2	—	—	1	3	2	1	3	1
15 Hoffmann György, izr.	2	2	2	3	—	—	2	2	2	2	3	2
Hunyadi János	1	1	2	1	—	—	1	1	2	2	2	1
Kemény Jenő, izr.	1	2	3	3	—	—	2	3	3	3	2	1
Klucsik Gábor	2	3	3	—	2	1	3	3	2	2	1	1
Kovács Dániel, ág. ev.	1	2	3	3	—	—	2	2	2	2	1	1
20 Kovács József	2	2	3	—	2	3	2	3	3	3	1	1
Kövesi Győző, izr.	1	2	2	1	—	—	2	1	1	1	2	1
Kroó Imre, izr.	1	2	3	2	—	—	2	1	3	3	2	1
László Mihály, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Lénárt Zsigmond, izr.	1	2	3	3	—	—	2	1	2	2	3	2
25 Lichtneckert József	1	2	3	—	2	1	2	3	3	3	1	1
Mahr Rezső	1	2	3	3	—	—	2	1	2	2	3	1
Márki Nándor*	1	1	2	—	1	1	2	1	2	2	1	1
Mester István*	1	2	2	2	—	—	2	1	2	2	1	1
Miksa Jenő, gör. kath.*	1	1	2	2	—	—	1	1	2	2	1	1
30 Miskolczy Zoltán, ev. ref.	1	2	3	2	—	—	2	2	2	2	—	1
Mohaupt Lajos, öszt.	1	2	2	2	—	—	1	1	2	2	2	1
Mojzes János*	1	1	1	1	—	—	1	1	2	2	1	1
Nikolits Simon, gör. kel sz.*	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	3	1
Orzechowszki Sándor	2	2	2	2	—	—	2	1	1	1	3	1
35 Pataky László	2	2	3	—	2	3	3	2	2	2	2	1

*A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917 febr. 28-án kapott osztálybizonyítványt.

**Kimaradt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e ?	T a n t á r g y a k											
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz						
Princez István, izr.	1	3	3	3	—	—	3	2	3	3	3	1
Radó István, izr.	1	1	2	3	1	1	1	2	1	1	2	1
Regdon Károly	1	2	2	—	2	2	2	2	2	2	1	1
Révész József, izr.	2	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	2
40 Richter János, izr.	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1	2
Rózsa Jenő	1	2	3	—	1	3	1	2	2	3	2	1
Schott János	1	2	2	2	—	—	1	1	2	2	3	1
Simon Akos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Szabados László, izr.	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1
45 Tóth Kálmán	2	1	2	2	—	—	—	1	1	1	1	1
Török Sándor, izr.	1	3	3	3	—	—	3	1	3	3	1	1
Vajas István*	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Vermes Andor, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
Weinfeld Béla, izr.	1	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	1
50 Wurzinger Ödön	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
Wusinszky József**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zimmermann Vilmos	1	2	2	1	—	—	1	2	2	2	1	1
<i>Magántanulók :</i>												
Csehák Sándor	1	3	3	3	—	—	3	2	3	3	—	—
Czérna László	1	2	2	2	—	—	2	3	2	2	—	—
55 Erdődi János***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Färber Borbála, izr.***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gerhardt Miklós	1	2	2	2	—	—	2	3	2	1	—	—
Havas Klára, izr.	1	1	3	1	—	—	2	1	1	1	—	—
Huber István***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60 Komarek Gyula, ism.***	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Körösi Paula, izr.	1	4	3	2	—	—	3	3	3	2	—	—
Lóvenbach Iona, izr.	1	3	4	1	—	—	3	1	2	2	—	—
Marer Anna, izr.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	—	—
Rostos Ernő, izr.	1	3	3	—	3	3	2	2	3	3	—	—
65 Weinmann Mária, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	—
Werczberger Izidor, izr.	1	3	3	—	3	3	3	2	3	3	—	—

*A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. febr. 28-án kapott osztálybizonyítványt.

**Kimaradt.

***Vizsgálatlan maradt.

Összesen : 66.

Nyolcadik osztály.

Osztályfőnök: Szalay István.

A tanuló neve és vallása, éosztályos vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k												
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Bölcsészet	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz							
Beck István, izr. ¹	1	1	2	3	—	—	1	1	1	2	2	1	1
Beller György	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Bokor Gyula, izr. ¹	1	2	3	2	—	—	2	1	2	2	2	1	1
Bózsó Imre ¹	1	2	2	—	1	1	2	2	1	2	3	1	1
5 Burger Béla, izr. ¹	1	2	2	1	—	—	1	1	1	2	2	1	1
Csala Albert, ref. öszt.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Csávási Béla, ref.	1	2	2	1	—	—	1	2	1	1	2	1	1
Cserzy Mihály ¹	1	2	3	—	1	1	3	2	2	3	3	1	1
Erössy József ¹	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	2	1	1
10 Falta László, izr. ¹	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Fodor István, izr. ¹	1	2	3	—	1	2	2	2	1	2	3	1	1
Frank István, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Kapp Olivér	1	2	2	—	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Kindler Gyula, gör.kel.rom. ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 Klein Béla ¹	1	1	2	3	—	—	1	1	1	2	2	1	1
Lovik Károly, ág.ev. ¹	1	1	2	3	—	—	1	1	1	1	3	1	1
Marosi Pál, ág.ev. ³	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mányov Ráfael ¹	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Mátray Lajos ⁴	2	2	3	—	1	1	1	2	1	1	2	—	1
20 Nagyfalusi Andor, izr. ¹	1	2	2	2	—	—	1	1	1	2	1	1	1
Pollner Kálmán ¹	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Próbáld Sándor	1	2	2	2	—	—	1	2	1	2	2	1	1
Saághy László ¹	1	2	3	—	1	2	3	2	2	3	3	1	1
Savanya Ferenc ¹	1	1	2	—	1	2	1	1	1	2	2	1	1
25 Somlyódy Ferenc, ref.	1	2	3	3	—	—	2	2	2	2	2	1	1
Stark Emil, izr. ¹	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Steiner Imre izr. ¹	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1
Szittner Károly ⁴	3	3	3	—	2	3	3	3	2	3	2	—	2
Szivessy Endre, izr.	1	2	2	—	1	2	1	1	1	1	2	1	1
30 Szojka Ferenc, ág.ev. ¹	1	2	3	—	2	1	3	3	2	3	2	1	1
Sztarcevicz Jenő	2	2	3	—	2	2	2	3	2	2	3	1	1
Tóth Géza, ref. öszt.	1	1	2	—	1	1	1	2	1	1	2	1	1
Tóth Győző	2	2	3	—	1	2	3	2	2	2	3	1	1
Tóth József ¹	1	1	2	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1

¹A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. febr. 28-án kapott osztálybizonyítványt

²Kimaradt.

³Meghalt

⁴A VKM. 1917. évi 8689. számú rendelete alapján 1917. január 26-án kapott osztálybizonyítványt.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k												
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög-pótló		Német nyelv	Bölcsészet	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
					Irodalom	Rajz							
35 Tóth Pál	2	2	3	—	2	1	3	3	2	2	3	1	1
Vida József ¹	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Weber Oszkár ¹	2	2	2	3	—	—	2	3	2	2	3	1	2
<i>Magántanulók:</i>													
Bezdan József, izr.	1	3	4	3	—	—	2	3	2	3	3	—	—
Gaal Pál, izr.	1	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	—	—
40 Gábor György, izr.	1	3	3	—	3	3	2	3	2	3	3	—	—
Geiringer Terézia, izr.	1	2	2	1	—	—	1	2	2	2	2	—	—
Goldgruber Julia, izr.	1	2	2	1	—	—	1	2	1	3	2	—	—
Hoffmann Lujza	1	3	3	2	—	—	2	2	2	1	1	—	—
Kindris Gabriella, gör. kath. ²	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45 Márer Anna, izr.	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—
Munkácsi Erzsébet, ref.	1	1	1	1	—	—	1	2	1	1	2	—	—
Nagy Irén, ref.	1	3	2	3	—	—	3	2	2	3	2	—	—
Rostos Ernő, izr.	1	3	3	—	2	3	2	3	2	3	2	—	—
Schwartz János, izr.	2	2	3	—	2	2	2	3	2	3	2	—	—
50 Solti Erzsébet	2	3	3	—	2	2	3	3	2	3	3	—	—
Trifunác Sándor, gör. kel. sz.	1	3	3	3	—	—	3	3	2	3	3	—	—
Udvardy Mária	1	1	1	—	1	2	1	2	1	1	2	—	—
Weinmann Mária, izr.	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—

¹A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. febr. 28 án kapott osztálybizonyítványt.

²Vizsgálatlan maradt.

Összesen : 53.

B) A nem kötelezett tantárgyakból.

I. Gyorsírás.

A csillagnélküliek kezdők, a *-gal jelöltek haladók, a **-gal gyakorló gyorsírók

	<u>Érdem- jegy</u>		<u>Érdem- jegy</u>
III. A) osztály.		Kertész Andor	1
Aniszföld János . . .	3	Kulinyi László	2
Armentano Alajos . . .	1	Lusztig László	1
Bayer Andor	—	30 Nyári András	2
Bohn Mihály	—	Osztrovszky Jenő . . .	3
5 Brauswetter Béla . . .	2	Reitzer László	3
Daubrawszky Viktor . .	1	Somló György	—
Kosteletzky Ede	3	Sonkovits Sándor . . .	3
Lányi János	1	35 Steiner Tibor	3
Mellis Lajos	3	Szöllös Antal	2
10 Rákos László	1	Zsoldos Benő	1
Reich István	—		
Schwimmer Endre	3	IV. A) osztály.	
Steindl Miklós	1	Fodor Ignác	1
Vénig János	3	Gábor Imre	1
15 Wichnalek Károly . . .	2	40 Geber Ödön	1
Zehntbauer János	2	Genát Endre	—
		Gergely György	2
III. B) osztály.		Götz Miklós	1
Arányi Imre	—	Kalmár Gyula	1
Aron Béla	3	45 Kovács Szilárd . . .	1
Balassy Sándor	2	Kúp Gyula	1
20 gr. Bissingen Ottó . . .	—	Mihályi Gyula	1
Gottvald László	—	Molitor Antal	2
Holtzer János	—	Muzsnai Dénes	3
Ilić János	2	50 Nagy Sándor	1
Iritz Oszkár	3	Pártos István	1
25 Kaufmann Ferenc	3	Pósa Balázs	—
Káldor Ferenc	—	Schmidt Zoltán	1
		Sebestyén László . . .	3

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
55 Somogyi Miklós . . .	3	*Hirschfeld Ernő . . .	2
Stauber László . . .	3	*Jezerniczky Ákos . . .	1
Szántó Károly . . .	3	*Jobszt Gyula . . .	2
Szendró Imre . . .	2	*Lázin György . . .	1
Szécsi György . . .	1	95 Lasz gallner Tibor . . .	2
60 Weinfeld Jenő . . .	1	Nagel Dénes . . .	2
Winternitz Sándor . . .	2	*Roth Miklós . . .	2
IV. B) osztály.		*Rozgonyi Andor . . .	1
Arányi László . . .	—	*Schneider János . . .	2
Bite Ferenc . . .	3	100 *Stark György . . .	1
Bodó János . . .	2	*Széll János . . .	1
65 Hoffmann Endre . . .	3	*Vas József . . .	1
Kovács László . . .	2	VI. B) osztály.	
Múth László . . .	1	*Begyik Antal . . .	1
Müller Imre . . .	—	*Gottschall Sándor . . .	1
RácZ József . . .	—	105 *Hinczinger Sándor . . .	1
70 Regdon László . . .	—	*Juhász Antal . . .	1
Salánky József . . .	1	*Lázár Ferenc . . .	1
Solti Henrik . . .	2	*Márki Imre . . .	1
Szemző Imre . . .	1	Ollop Géza . . .	2
Vajda Imre . . .	3	110 *Szécsi Dániel . . .	1
75 Vajda Lajos . . .	3	*Tóth Imre . . .	1
Weiszberger Elek . . .	2	VII. osztály.	
V. osztály.		**Dobay Gyula . . .	1
*Barta Mátyás . . .	1	*Havas Imre . . .	1
*Bernát István . . .	2	**László Mihály . . .	1
Budinszky Endre . . .	—	115 *MiskolcZy Zoltán . . .	2
80 Bugarszky György . . .	—	*Török Sándor . . .	—
*Forbát László . . .	1	**Vermes Andor . . .	1
*Fried Tivadar . . .	1	**Weinfeld Béla . . .	1
Géber Jenő . . .	2	VIII. osztály.	
Holló Pál . . .	3	**Beck István . . .	1
85 Löffler György . . .	—	120 **Csala Albert . . .	1
*Schwartz István . . .	2	**Falta László . . .	1
*Turcsányi Oszkár . . .	1	**Pollner Kálmán . . .	1
*Weisz József . . .	1	**Stark Emil . . .	1
VI. A) osztály.		**Steiner Imre . . .	1
Dobó István . . .	1	125 **Szivessy Endre . . .	2
90 Goldgruber Géza . . .	1		

Összesen: 125.

II. Műének.

	<u>Érdem- jegy</u>		<u>Érdem- jegy</u>
a) Kezdők.			
I. A) osztály.			
Aszódy Zoltán	2	Schannen János	2
Bartzer Miklós	2	40 Szabó László	2
Barth József	3	Szoldán Zsigmond	2
Dégi László	3	Szukits László	2
5 Dobóczky Imre	1	b) Haladók.	
Jobba Jakab	2	II. A) osztály.	
Korpásy Béla	1	Babarczy József	2
Köncs Ferenc	2	Bacsich Pál	1
Lakatos Emil	3	45 Bartl Ödön	2
10 Lippai József	3	Bózsó Béla	1
Müller Antal	1	Dietrich Vilmos	1
Novák Zoltán	1	Kozacek István	2
Perweiler Árpád	2	Lachmann János	1
Stella István	2	50 Pálfi Ferenc	2
15 Szander István	1	Petrov Miklós	1
Völgyesi Pál	1	Prelogg József	1
Wittig Rezső	1	Rukober Emil	1
I. B) osztály.			
Balaton János	2	Tarai Gyula	2
Balog Lajos	3	55 Török Lajos	1
20 Bodó Mihály	2	II. B) osztály.	
Csurik Endre	1	Csonka Béla	1
Dollesehall Vilmos	2	Daka Sándor	2
Halász Jenő	1	Egyed Zoltán	1
Nagy Lajos	2	Heckmann Gyula	1
25 Prileszky Pál	3	60 Kuhn Antal	2
Rédei Ottó	3	Móra Ernő	1
Weber Ferenc	1	Ördög István	1
Wiedermann Szilvesz.	1	Szilágyi Lajos	1
Wlasies Jenő	2	Szoldán Traján	1
I. C) osztály.			
30 Apró Aladár	2	65 Tüske István	1
Agócsy László	1	Viehmann Károly	1
Bednárz Károly	1	III. A) osztály.	
Csordás Jenő	2	Armentano Alajos	1
Dely Károly	3	Dubrauszky Viktor	1
35 Frisch Imre	3	Gál Gyula	1
Hochseheid Mihály	2	70 Geber Tibor	1
Kalmár Akos	1	Gajzágó Imre	2
Markgráf Vilmos	1	Györi József	1
		Kosztaleczky Ede	1
		Láng Ferenc	3
		75 Lányi János	1

	<u>Érdem- jegy</u>		<u>Érdem- jegy</u>
Lászlóffy Tibor . . .	1	VI. A) osztály.	
Vénig János . . .	1	Barfuss Imre . . .	1
Vychnalek Károly . .	2	Bite András . . .	1
III. B) osztály.		Bózsó József . . .	1
Balassy Sándor . . .	1	110 Biacsi Béla . . .	1
80 Bernátsky Kornél . .	1	Glaser János . . .	1
Gábris Imre . . .	1	Hérodék György . .	1
Gottschall János . . .	2	Hille Jenő . . .	1
Gottwald László . . .	1	Hajdú Antal . . .	1
Hajagos Tibor . . .	1	115 Hulvák József . .	1
85 Osztrovszky Jenő . .	1	Jobszt Gyula . . .	1
Prelogg János . . .	1	Junker Imre . . .	1
Tóth József . . .	2	Mixich Nándor . . .	1
IV. A) osztály.		Ördög József . . .	1
Kalmár Gyula . . .	1	120 Rozgonyi Andor . .	1
Kovács Lajos . . .	2	Vas József . . .	1
90 Muzsnai Dénes . . .	2	VI. B) osztály.	
Neubeller József . . .	2	Gottschall Sándor . .	1
Sebestyén László . . .	2	Gyurits István . . .	1
Schmidt Béla . . .	1	Klier Alajos . . .	1
Váradi Károly . . .	2	125 Lázár Ferenc . . .	1
95 Veres Miklós . . .	1	Márki Imre . . .	1
IV. B) osztály.		VII. osztály.	
Bite Ferenc . . .	1	Klucsik Gábor . . .	1
Bodó János . . .	1	Miksa Jenő . . .	1
Jávori Ferenc . . .	1	Miskoleczy Zoltán . .	1
Lippai István . . .	1	VIII. osztály.	
100 Matuskovich Endre . .	1	130 Erössy József . . .	1
Radványi János . . .	1	Klein Béla . . .	1
Salánky József . . .	1	Mányov Rafael . . .	1
Völgyesi János . . .	1	Pollner Kálmán . . .	1
V. osztály.		Saághy László . . .	1
Rosinger Emil . . .	1	135 Somlyódy Ferenc . .	1
105 Schneider József . .	1	Vida József . . .	1
Ujheli József . . .	1		

Összesen : 136.

III. Szabadkézi rajz.

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
III. A) osztály.			
Brauswetter Béla	2	Bokor Mihály	1
Dubrauszky Viktor	2	Csikós József	1
Halász Béla	2	35 Fried Tivadar	1
Kertész Dezső	2	Görbe Aladár	1
5 Lányi János	1	Greskovics Kálmán	2
Tolnafy László	2	Holló Pál	1
Zehntbauer János	1	Lehoczky Tivadar	2
III. B) osztály.			
Balassy Sándor	2	40 Reichrath Dezső	2
Bernátsky Kornél	2	Solti Lajos	2
10 Blach János	2	Triltsch Antal	1
Gábris Imre	1	Vrábely László	1
Kamarek Lajos	2	Zelen Béla	1
Márton Ferenc	2	VI. A) osztály.	
Prelogg János	3	45 Beck István	2
15 Tóth József	1	Bózsó József	1
Volosinszky Antal	3	Hajdú Antal	1
IV. A) osztály.			
Genát Endre	3	Havas Ernő	1
Kalmár Gyula	1	Hulvák József	2
Mihályi Gyula	1	50 Jezerniczky Akos	1
20 Sebestyén László	2	Laszgallner Tibor	2
IV. B) osztály.			
Bodó János	1	Vas József	1
Fadgyas Pál	3	VI. B) osztály.	
Hubert Armin	2	Klier Alajos	1
Jávori Ferenc	1	Márki Imre	1
25 Lippai István	2	VII. osztály.	
Matuskovich Endre	3	55 Beck Károly	1
Makai Kálmán	2	Kovács József	2
Nagyvinszki Sándor	1	Lichtneckert József	1
Rác József	1	Márki Nándor	1
30 Tripammer József	2	VIII. osztály.	
Tschapek Frigyes	3	Erössy József	1
V. osztály.			
Angyal Andor	2	60 Mátray Lajos	1
		Szojka Ferenc	1
		Tóth Géza	1
		Tóth Pál	1
		Vida József	1

Összesen : 64.

VI.

Az iskolai év bezárása.

1. *Évzáró.* A tanévet a vkm. 44462/1917. sz. rendelete értelmében megtartott összefoglalások befejezése után május hó 26-án ünnepélyes „Te Deum“-mal zártuk be. Június hó 1-én osztottuk ki a tanulóknak az odaitélt jutalmakat és a bizonyítványokat, az értesítőket a jövő tanév elején kapják meg.

2. *Ősztöndíjak. Jutalmak.* Az intézet jötevei.

I. a) *Ősztöndíjas tanulók :*

1. Apró Aladár I. C) oszt. tanuló a Pap József-féle családi alapítványból évi 200 koronával.

2. Békeffy Sándor VII. oszt. tanuló a Benők Mihály-féle alapítványból évi 280 koronával. (Székesfehérvári káptalan. Jóváhagyta a vkm. 125421/1914. sz. a.)

3. Bite András VI. A) oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával. (Szeged város tanácsa 4155/1914. sz. a.)

4. Csala Albert VIII. oszt. tanuló a Jettim-féle alapítványból évi 300 koronával. (Az alapítvány igazgatósága 591/1913. és 717/1915. sz. a.)

5. Dobó István VI. A) oszt. tanuló a Herczel Fülöp-féle alapítványból évi 300 koronával. (Szeged város tanácsa 3595/1917. sz. a.)

6. Kiss Kálmán III. B) oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával. (Szeged város tanácsa 24721/1916. sz. a.)

7. Mohaupt Lajos VII. oszt. tanuló a Határőrvidéki ösztöndíjalapból 240 koronával. (Vkm. 11206/1914. sz. a.)

8. Nyári András III. B) oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával. (Szeged város tanácsa 24721/1916. sz. a.)

9. Schmidt Béla IV. A) oszt. tanuló a győri árvaalapítványból évi 200 koronával. (Vkm. 34664/1917. sz. a.)

10. Szabó Mihály II. A) oszt. tanuló a Zombori András és Fehér Anna-féle alapítványból évi 240 koronával. (Szeged város tanácsa 25430/1915. sz. a.)

11. Tari László VI. A) oszt. tanuló a Tari László-féle alapítványi ösztöndíjből évi 700 koronával. (Alapítványi bizottság 2658/1914. sz. a.)

12. Vajas István VIII. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával. (Szeged város tanácsa 34164/1914. sz. a.)

13. Varga János V. oszt. tanuló a Rózsa Ferenc-féle alapítványból évi 200 koronával. (Szeged város tanácsa 33577/1913. sz. a.)

14. Vetró Sándor III. B) oszt. tanuló a Vetró Sándor-féle alapítványból évi 125.66 koronával (Szeged város tanácsa 12977/1915. sz. a.)

15. Az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító segítségekről 1916. évi augusztus hó 1-én 2550. M. E. sz. a. kibocsátott kormányrendelet 10. §-a értelmében szervezett adományozó bizottság tanácsa következő tanulóinknak adott ösztöndíjat:

1. Beniczky Béla I. A) oszt. tanulónak 500 koronát. (34/1917. M. E. N. sz. a.)

2. Kristóffy Ödön II. A) oszt. tanulónak 500 koronát. (218/1917. M. E. N. sz. a.)

3. Tóth Géza VIII. oszt. tanulónak 400 koronát. (548/1917. M. E. N. sz. a.)

Az évi ösztöndíj összesen: 4985.66 korona.

b) *Jutalmazottak.* I. A vallásban tanúsított jeles előmenetelért: Beller György VIII. oszt. tanuló az Ebner-féle alapítványból 50 koronával
II. A magyar nyelvben és irodalomban tett jeles előmenetelért: Pollner Kálmán VIII. oszt. tanuló a Kisfaludy-Társaságtól alapított Kisfaludy-jutalomból 42 korona értékű magyar szépirodalmi művekkel.

III. A magyar nyelv elsajátításában tett jeles előmenetelért:

Wellinger Antal IV. A) oszt. tanuló a „Magyar Gábor 30 éves tanári működésének emlékére régi tanítványai által tett alapítványból“ 40 koronával.

IV. A magyar történelemben tanúsított jeles előmenetelért:

Pollner Kálmán VIII. oszt. tanuló a „Szinger Kornél és Bakos Pali alapítvány“-ból 40 koronával.

V. Jó magaviselet és előmenetelért:

1. Vajas István VIII. oszt. tanuló a Sobay-féle alapítványból 50 koronával.

2. Vecsernyés Andor VI. B) oszt. tanuló a Sobay-féle alapítványból 50 koronával.

3. Bálint István IV. B) oszt. tanuló Debreceni János egri apátkanonok alapítványából 100 koronával.

4. Bokor Mihály V. oszt. tanuló Debreczeni János egri apátkanonok alapítványából 100 koronával.

5. Ördög István II. B) oszt. tanuló Debreczeni János egri apátkanonok alapítványából 50 koronával.

6. Hunyadi János VII. oszt. tanuló Debreczeni János egri apátkanonok alapítványából 50 koronával.

7. Kontraszty László I. B) oszt. tanuló Debreczeni János egri apátkanonok alapítványából 50 koronával.

8. Hinczinger Sándor VI. B) oszt. tanuló Debreczeni János egri apátkanonok alapítványából 50 koronával.

9. Vida József VIII. oszt. tanuló a „Régi szegedi főgimnáziumi tanulók alapítvány”-ból 88 koronával.

10. Jobba Jakab I. A) oszt. tanuló az 1870-ben érettek jutalomdíjának ez évi kamataiból 60 koronával.

11. Saáry Károly III. B) oszt. tanuló a Cserveny-féle alapítványból 2 koronával. (Kiegészítve 50 koronára a tanári kar adományából.)

12. Rozgonyi Andor VI. A) oszt. tanuló Dobszay Antal pécsi olvasókanonok alapítványából 80 koronával.

13. Triltsch Antal V. oszt. tanuló Dobszay Antal pécsi olvasókanonok alapítványából 80 koronával.

14. Muth László IV. B) oszt. tanuló a Cajus Gábor és neje Abelesz Regina alapítványából 101.40 koronával.

15. Kovács János alapítvány 12 korona kamatából ruhasegélyben részesült Gilicze István II. B) oszt. tanuló. (A tanári kar 20 koronára egészítette ki.)

16. Az Eisenstädter—Cserép alapítvány jelen évi kamatait 40—40 koronát a jövő tanévi iskolakönyvek, író- és rajzeszközök beszerzésére Frank István VIII. és Salánky József IV. B) oszt. tanulók kapják.

17. Kovács József dr. és neje Haday Kornélia-alapítvány jelen évi kamatait, 40 koronát, a jövő tanévi iskolakönyvek, író- és rajszerek beszerzésére Ördög Mihály III. A) oszt. tanuló kapja.

18. Az „Ifj. Tóth Péter-alapítvány” ez évi kamatait, 60 koronát Berzsényi Lajos III. B) oszt. tanuló kapta.

19. Az „Aczél Iván, a Kárpátokban elesett hős emlékére szülei által tett alapítvány” kamatát, 40 koronát Steiner Imre VIII. oszt. tanuló kapta.

20. Az „Ifj. Fernbach Károly-alapítvány” kamatát 300 koronát Lászlóffy Tibor III. A) oszt. tanuló kapta.

21. A „Várhelyi Vajda Ernő alapítvány” kamatát, 60 koronát Frank István, VIII. oszt. tanuló kapta.

22. A „Szécsi István-alapítvány” 80 korona kamatát Csendes Béla VIII. oszt. tanuló kapta.

23. A „Fischhof György-alapítvány” 60 korona kamatát Saáry Károly III. B) oszt. tanuló kapta meg.

24. A „Kókay Béla-alapítvány” 40 korona kamatát Turi József VI. A) oszt. tanuló kapta.

25. Az „Ifj. Vigh Sándor-alapítvány“ ez évi karatait alkalmas jelentkező hiányában nem adtuk ki.

26. *Tanulmányi segélyben részesültek.* (43.213—1917. VKM. sz. a.) Petrov Miklós II. A) oszt. tanuló a Mattyasovszky-féle alapítványból 150 koronát, Gábris Imre III. B) oszt. tanuló ugyanezen alapítványból 120 koronát és Nagy Sándor IV. A) oszt. tanuló az Alapy-féle alapítványból 150 koronát kapott.

27. *Magánosok adományából segélyben részesültek:*

1. *Benke Elemér* máv. főfelügyelő úr 10 korona adományát Gál Gyula III. A) oszt. tanuló kapta.

2. *Bokor Pálné* úrnő 10 korona adományát Varga János V. oszt. tanuló kapta.

3. *Dr. Dékány Béla* csongrádi orvos úr 50 korona adományát Cserta Kálmán IV. B) oszt. tanuló kapta.

4. *Farkas Ignác* ny. kegyesrendi tanár úr adományából 10—10 koronát kapott Müller Antal I. A), Veres Miklós IV. A), Cserta László V., Weisz József V. és Rózsa Jenő VII. oszt. tanuló.

5. *Gárgyán Imre* úr 32 korona adományát Rukóber Emil II. A) oszt. tanuló kapta.

6. *Holczer Jakabné* úrnő 100 korona adományát Beller György VIII. oszt. tanuló kapta.

7. *Klauber Leó* úr 8 korona adományát Nemtusák János IV. B) oszt. tanuló kapta.

8. *Löffler Miksa* úr 20 korona adományát Kalmár Gyula IV. A) oszt. tanuló kapta.

9. *Popper Mór* úr adományából 100—100 koronát kapott Salánky József IV. B) és Mályusz Tibor VI. A) oszt. tanuló.

10. *Dr. Révai József* kegyesrendi tanár úr adományából 40 koronát kapott Lippai István IV. B) és 40 koronát (a tanári kartól 80 koronára kiegészítve) Kron Iván V. oszt. tanuló.

11. *Solti Henrikné* úrnő 30 korona adományát Makay Kálmán IV. B) oszt. tanuló kapta.

12. *Dr. Szeles József* úr adományából 100—100 koronát kapott Schmutzler Ferenc II. B) és Mihályi Gyula IV. A) oszt. tanuló.

13. *Szenesy Ferenc* úr 50 korona adományát Armentano Alajos III. A) oszt. tanuló kapta.

14. *Szűcs Mihály* úr és neje *kapellenfeldi Leidl Irma* úrnő 300 korona adományát Farkas Károly II. A) oszt. tanuló kapta.

15. *Wimmer Fülöp* úr havonként 20, összesen 160 korona segítségével részesítette egy hadbavonult fiát, Lázár Ferenc VI. B) oszt. tanulót.

16. *A tanári kar adományából jutalomban részesültek:* 3 tanuló jutalomdíjának emelése 96 K (1. jutalmazottak 11. és 15. sz., magáno-

sok adománya 10. sz.). 150 koronát kapott Varga János V., 50–50 koronát Berzsenyi Lajos és Márton Ferenc III. B), 40—40 koronát Kalmár Gyula IV. A) és Róna Jenő VII. oszt. tanuló.

28. *Minisztrálásban* kifejtett buzgóságért jutalomban részesült: Müller Antal, Novák Zoltán és Szander István I. A), Agócsy László I. C), Dékány Andor, Pap Vilmos és Szendrő Károly II. B), Balassy Sándor, Gábris Imre és Gottwald László III. B), Gergely László, Grill János, Schmidt Béla, Szendrő Imre és Wellinger Antal IV. A), Cserta Kálmán, Kovács László IV. B) és Cserta László V. oszt. tanuló.

29. *Az ének- és zenekar buzgó tagjai*: Gábris Imre III. B), Schmidt Béla és Kalmár Gyula IV. A), Bite Endre és Herodek György VI. A), Lázár Ferenc VI. B), Radó István, Szabados László, Tóth Kálmán VII. és Somlyódy Ferenc VIII. oszt. tanulók 10—10 korona jutalmat kaptak.

30. *A rajzolásban* tanúsított jeles előmenetelért búziási Eisenstädter Róbert úr adományából 20—20 korona jutalmat kapott Görbe Aladár és Triltsch Antal V., Lichtneckert József VII. és Tóth Géza VIII. oszt. tanuló; 10—10 korona jutalomban részesült Fried Tivadar V. és Klier Alajos VI. B) oszt. tanuló. Könyvjutalmat kapott Lányi János és Zehntbauer János III. A), Gábris Imre és Tóth József III. B), Kalmár Gyula és Mihályi Gyula IV. A), Bodó János, Jávari Ferenc és Rácz József IV. B), Bokor Mihály és Csikós József V., Bózsó József, Hajdú Antal VI. A) és Beck Károly VII. oszt. tanuló.

31. *Jó magaviseletért és jeles előmenetelért* könyvjutalomban részesült: Korpásy Béla I. A), Wiederman Szilveszter I. B), Ungár István I. C), Petrov Miklós II. A), Kármán Andor II. B), Armentano Alajos III. A), Kertész Andor III. B), Nagy Sándor IV. A), Muth László IV. B), id. Weisz József V., Széll János VI. A), Vecsernyés Andor VI. B), László Mihály VII. és Pollner Kálmán VIII. oszt. tanuló.

II. Az intézet jötevői.

Az önképzőkör céljaira, pályatételek, ügyesebb szavalók, rajzolóknak, zenészek és énekesek jutalmazására szívesek voltak adományozni: Pap János kegyesrendi tiszteletb. kormánysegéd úr 50 K-t, Vermes Zsigmond úr 10 K-t, Mayer Antal úr 20 K-t, Szegedi Takarékné Hitelrészvénytársaság 20 K-t, Farkas Ignác ny. kegyesrendi tanár úr 10 K-t, Löffler Miksa úr 20 K-t, Wimmer Fülöp úr 10 K-t. Összesen: 140 K.

A márciusi Arany-émlékünnep alkalmával Holtzer Emil úr és dr. Szeless József úr 50—50 K-t, dr. Gróf Árpádné úrnő, dr. Széll Gyula ügyvéd úr, Hacskó Lajos úr, May Gyula úr 20—20 K-t, Kanyó

Lajos kuriai bíró úr 15 K-t, Somlyódy Istvánné úrnő 12 K-t, Back Bernátné úrnő, Gottwald László úr, Römer Péter úr, Winternitz N. úr, Boer N. úr, Wöber György úr, dr. Nagy N. úr, Bach Antalné úrnő, Bokor Gyula úr, dr. Szántó Józsefné úrnő, Kúp Gyula úr, Lakatos Emil úr, Vychualek Ferencné úrnő, Molnár Elemérné úrnő, dr. Reiner Mór úr, Wimmer Fülöp úr 10—10 K-t, Pataký László úr 7 K-t, Géber N. úr. Hajdú Antalné úrnő 6—6 K-t, Próbáld Ferencné úrnő, Miskolczy Gyula úr, Szántó Károly úr, dr. Forbát Leó úr, Szentandrassy József úr, Dobay Gyula úr 5—5 K-t, dr. Pollner Kálmán úr, Vlasicsh Jenő úr, Kopasz Gyuláné úrnő, Molnár József úr, 3 Névtelen 4—4 K-t, Szilágyi Sándor úr, Budinszky Ernőné úrnő, 1 Névtelen 3—3 K-t, Scultéty István úr, Lénárd Zsigmond úr, Klein István úr, Müller N. úrnő, Schäffer Arturné úrnő, Weisz József úr, Hauser Rezsőné úrnő, Kertész Andor úr, Dubrauszky Viktorné úrnő, dr. Békei N. úr, Völgyei N. úrnő, Tóth József úr, Fodor Iлона úrleány, Barta Vera úrleány, Csorba Gáspár úr, Feuer Endre úr, Solti János úr, König Péter úr, Szokolý János úr, Csurik N. úrnő, dr. Vajda Mihály úr, Zöldy N. úrnő, Dombai Lászlóné úrnő, Lintner N. úrnő, 9 Névtelen 2—2 K-t; Begyik Antal úr, Frankl Sándor úr, Szolesányi N. úr, Bach Gyula úr, Szemző Ella úrleány, Peternelly László úr, Székely György úr, Angyal Mátyásné úrnő, Koch Béla úr, Gottlieb Endre úr, Csúria N. úrnő, Baranyai Etel úrleány, Paulovich Tibor úr, 20 Névtelen 1—1 K-t.

Az Arany-émlékünnep jövedelme 552— K.

Az érkezett adományok végösszege: 692 K.

Az önképzőkör két legbuzgóbb tagjának jutalmazására a nagy ezüst- és bronzérmes búziási Eisenstädter Róbert úr verette; ugyancsak ő 100 K-t adományozott buzgó rajzolók jutalmazására.

Az intézet egyéb jötevőit a segélyező-egyletnél, a könyv- és szer-táraknál, alapítványoknál és magánosok adománya címen e fejezet egyéb helyén tüntettük fel.

Fogadják a nemeslelkű adakozók az intézet köszönetét.

VII. Statisztikai adatok az elmúlt iskolai évről.

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán										2. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása vallás szerint													
Osztály	Nyilvános tanulók									Magántanulók				Az osztályvizsgálatot tett tanulók összes száma	v a l l á s ú v o l t								
	Felvételt	az iskolai év folyamán						Az osztályvizsgálatról elmaradt	Június, illetve május hónapban osztályvizsgálatot tett	Összesen osztályvizsgálatot tett	Felvétel		Osztályvizsgálatot tett		latin	görög	örmeny	református	ágostai h. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	
		önként kimaradt	tanács folytatán távozott	magántanuló lett	kizárattott	moghalt	fiú				leány	fiú	leány										szertartású róm. kath.
I. A.	61	3	—	—	—	—	53	58	4	—	4	—	62	43	1	—	1	2	1	—	14		
I. B.	58	7	—	—	—	1	50	50	—	—	—	—	50	35	1	—	2	—	2	—	10		
I. C.	60	9	—	1	—	—	50	50	—	—	1	—	51	34	1	—	1	1	2	—	12		
II. A.	80	4	—	1	—	—	75	75	2	—	3	—	78	53	—	—	4	2	—	—	19		
II. B.	80	9	—	1	—	1	69	69	—	—	—	—	69	47	1	—	3	2	3	—	13		
III. A.	63	2	—	—	—	—	61	61	1	2	1	2	64	51	—	—	—	1	1	—	11		
III. B.	60	6	—	—	—	1	52	52	—	—	—	—	52	26	1	—	3	4	1	—	17		
IV. A.	73	3	—	1	—	—	69	69	2	1	2	1	72	50	—	—	2	—	4	—	16		
IV. B.	73	1	—	3	—	—	69	69	—	—	3	—	72	43	—	—	3	2	1	—	23		
V.	77	4	—	2	—	—	71	71	4	17	2	14	87	48	1	—	7	1	—	—	30		
VI. A.	57	—	—	1	—	—	56	56	2	13	3	12	71	43	—	—	3	3	1	—	21		
VI. B.	30	2	—	—	—	—	28	28	—	—	—	—	28	19	—	—	1	1	—	—	7		
VII.	53	3	—	1	—	—	49	49	7	6	5	5	59	29	1	—	1	1	1	—	26		
VIII.	37	1	—	—	—	1	35	35	16	10	16	9	60	30	1	—	6	2	2	—	19		
Összesen .	862	54	—	11	—	3	2	792	792	38	49	40	43	875	551	8	—	37	22	19	—	238	

A tanév folyamán beírt tanulók összes száma: 949.
Növekedés a múlt tanévhez képest (877): 72.

875

7. Az osztályvizsgálatot tett tanulók illetőségének kimutatása megyék szerint															8. A nyilvános és magántanulók előmenetele a tanulásban																																																																																																																																																																																																																
Illetőségi hely	O s z t á l y													Összesen	Osztály	összes száma	k ö z ü l																																																																																																																																																																																																														
	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV. A.	IV. B.	V.	VI. A.	VI. B.	VII.				VIII.	minden	egy	két	több																																																																																																																																																																																																										
																	rendes tantárgyakból																																																																																																																																																																																																														
																	jeles	legalább jó		elégletes																																																																																																																																																																																																											
															osztályzatot kapott																																																																																																																																																																																																																
Szeged	38	40	27	54	53	45	36	52	60	45	52	22	36	41	601	I. A.	62	6	12	29	7	2	6																																																																																																																																																																																																								
Alsó-Fehérmege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1									I. B.	50	2	11	27	3	2	5																																																																																																																																																																																																
Aradmege	—	—	12	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	1																	I. C.	51	3	8	24	—	3	13																																																																																																																																																																																								
Bács-Bodrogmege	6	—	4	3	2	3	1	3	3	1	3	1	6	4	40																									II. A.	78	3	15	39	7	7	7																																																																																																																																																																																
Békésmege	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																	II. B.	69	2	8	40	3	2	14																																																																																																																																																																								
Biharmege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																									III. A.	64	4	10	40	4	2	4																																																																																																																																																																
Borsodmege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																																	III. B.	52	4	14	29	3	2	—																																																																																																																																																								
Brassómege	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4																																																									IV. A.	72	7	16	33	7	4	5																																																																																																																																																
Csanádmege	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—	10	4	—	3	5																																																																	IV. B.	72	1	13	41	7	5	5																																																																																																																																								
Csikmege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1																																																																									V.	87	4	18	48	5	7	5																																																																																																																																
Csongrádmege	3	4	4	3	4	3	—	1	3	2	3	—	2	4	41																																																																																	VI. A.	71	11	12	36	6	5	1																																																																																																																								
Fejérmege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1																																																																																									VI. B.	28	1	6	18	—	1	2																																																																																																																
Gömörmege	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																	VII.	59	7	17	32	3	—	—																																																																																																								
Háromszékmege	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																									VIII.	60	12	16	31	1	—	—																																																																																																
Hevesmege	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	5																																																																																																																	Ösz-	875	67	176	467	56	42	67																																																																																								
Hunyadmege	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	6																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																
Jász-Nagy-Kun-Szolnokmege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1																																																																																																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																								
Komárommege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																
Krassó-Szörénymege	—	—	1	1	1	2	1	2	—	3	—	—	—	1	12																																																																																																																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																								
Maros-Tordamege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																
Nyitra mege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1																																																																																																																																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																								
Pest-Pilis-Solt-Kiskunmege	1	1	3	—	2	1	1	1	—	5	1	—	—	1	17																																																																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																
Sopronmege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																																																																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																								
Székesmege	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2																																																																																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																
Szilágymege	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2																																																																																																																																																																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67								
Szolnok-Dobokamege	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																																																																																																																																																																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67
Temesmege	1	—	1	5	1	—	1	5	2	1	1	—	—	1	19																																																																																																																																																																																																																
Tolnamege	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																																																								
Torontálmege	5	3	6	5	4	1	2	5	—	11	4	1	5	1	53									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																																																
Veszprémmege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																																								
Zalamege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	3																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																																
Zólyommege	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																								
Horvát-Szlávonország	2	1	—	—	—	1	2	—	1	1	2	1	—	—	11																																									szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																																
Bosznia	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1																																																	szesen	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																								
Összesen :	62	50	51	78	69	64	52	72	72	87	71	28	59	60	875																																																									Ösz-	875	67	176	467	56	42	67																																																																																																																																																

VIII.

Érettségit tett tanulók kimutatása.

A) Írásbeli tételek.

Az 1916—17. tanév végén érettségi vizsgálatra jelentkezett 19 tanuló. (A VIII. osztályból 2 tanuló a VKM. 1917. évi 8689. sz. rendelete alapján 1917 január 26-án osztálybizonyítvány alapján kapott érettségi bizonyítványt, 21-en a VKM. 1917. évi 2257. eln. sz. rendelete alapján március 1-én és 2-án írásbeli mellőzésével tettek szóbeli vizsgálatot.) Mind a 19 tanuló tett érettségi vizsgálatot. Az írásbelieket a tanulók május 14., 15. és 16. napján végezték. Az írásbeli dolgozatok tételei a következők voltak :

1. *A magyar nyelvből és irodalomból* : A katona a magyar költészetben. Irodalomtörténeti értekezés.

Eredmény : 9 jeles, 5 jó, 5 elégséges.

2. *A latin nyelvből és irodalomból* : P. Verg. Aen. lib. XII. 697—724. Fordítás latinból magyarra.

Eredmény : 7 jeles, 5 jó, 7 elégséges.

3. *A mennyiségtanból* : a) Az algebrából : Egy a háborúban megdorgott ember egy hadiárva javára 1500 K-t helyezett el egy takarékpénztárban 18 évre 4,5%-al. Tíz év múlva a takarékpénztár a kamatlábat leszállította, miért is a jötevőnek még 1052 K-t kellett elhelyeznie, hogy a hadiárva a kitűzött időben a tervbe vett összeget megkaphassa. Mennyivel szállította le a bank a kamatlábat ?

b) A geometriából : Valamely hegyről egy felhő $17^{\circ}28'32''$ -nyi magassági, képe pedig a hegy lábánál elterülő tóban $23^{\circ}24'36''$ -nyi depresszió szög alatt látszik ; a dörgés a villámlás után 8 másodperc múlva hallatszik. Mily magasan van a felhő a tó felett és mily magas a hegy, ha a hang sebessége 333 m sec^{-1} ?

Eredmény : 5 jeles, 8 jó, 6 elégséges.

A szóbeli vizsgálatokat május hó 29—30. napján tartottuk meg Szele Róbert dr. tank. kir. főigazgató elnöklete alatt.

A szóbeli vizsgálatra bocsájtott 19 tanuló közül jelesen érett 8, jól érett 4, érett 5. Első javítóvizsgálatra utasítottatott 2.

B) Érettségi vizsgálatot tett tanulók névsora.

A tanuló neve és vallása	Születésének helye és ideje	Érett-ségének foka	Választott tudomány-szaka
Beck István, izr. ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. máj. 23.	jól	orvosi
Beller György	Hódmező-Vásárhely, Csongrád vm. 1896. szept. 20.	jelesen	tanári
Bokor Gyula, izr. ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. máj. 12.	jól	orvosi
Bózsó Imre ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. febr. 10.	jól	mérnöki
5 Burger Béla, izr. ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. dec. 28.	jól	orvosi
Csala Albert, ref.	Makó, Csanád vm. 1898. dec. 4.	jelesen	tanári
Csendes Béla, ref.	Szeged, Csongrád vm. 1899. febr. 28.	jól	orvosi
Cserzy Mihály ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 12.	jól	jogi
Erőssy József ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 20.	jelesen	orvosi
10 Falta László, izr. ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 26.	jelesen	orvosi
Fodor István, izr. ¹	Kiskundorozsma, Csongrád vm. 1899. júl. 4.	jól	gépészmérnöki
Frank István, izr.	Szabadka, B.-Bodrog vm. 1899. aug. 19.	jelesen	orvosi
Geiringer Terézia, izr.	Makó, Csanád vm. 1899. aug. 14.	érett	orvosi
Hoffmann Lujza	Trsztena, Árva vm. 1899. júl. 29.	érett	orvosi
15 Kapp Olivér	Sándoregyháza, Torontál vm. 1899. aug. 30.	jelesen	gépészmérnöki
Klein Béla ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. jan. 29.	jól	orvosi
Lovik Károly, ág. ev. ¹	Budapest, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. 1899. szept. 8.	jól	jogi
Mányov Ráfael ¹	Óbessenyő, Torontál vm. 1899. máj. 31.	jelesen	jogi
Márer Anna, izr.	Szeged, Csongrád vm. 1899. ápr. 13.	jelesen	műépítészeti
20 Mátray Lajos ²	Kunszentmárton, Jász-Nagyk. Szoln. vm. 1898. dec. 29.	jól	jogi
Munkácsi Erzsébet	Laczháza, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. 1898. jan. 29.	jól	kereskedelmi
Nagyfalusi Andor, izr. ¹	Segesvár, N.-küküllő vm. 1899. júl. 11.	jól	orvosi
Pollner Kálmán ¹	Óbecse, Bács-Bodr. vm. 1899. márc. 17.	jelesen	orvosi
Próbald Sándor	Pusztavizesd, Toront vm. 1899. okt. 31.	jól	vegyészmérnöki
25 Rostos Ernő, izr. ³	Budapest, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm. 1895. jan. 4.	érett	kereskedelmi
Saághy László ¹	Horgos, Csongrád vm. 1899. júl. 22.	érett	gazdasági
Savanya Ferencz ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 31.	jól	hivatalnoki
Somlyódy Ferenc, ref.	Kisvárd, Szabolcs vm. 1899. máj. 22.	érett	kereskedelmi
Stark Emil, izr. ¹	Orosháza, Békés vm. 1899. ápr. 11.	jelesen	orvosi
30 Steiner Imre, izr. ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. máj. 5.	jelesen	orvosi
Szittner Károly ²	Szentes, Csongrád vm. 1898. jan. 10.	érett	hivatalnoki
Szivessy Endre, izr.	Szeged, Csongrád vm. 1899. nov. 21.	jól	műépítészeti
Szójka Ferenc, ág. ev. ¹	Sővényháza, Csongrád vm. 1899. febr. 23.	érett	hivatalnoki
Sztarceveich Jenő	Péterréve, Bács-Bodr. vm. 1899. aug. 2.	érett	jogi
35 Tóth Géza, ref.	Boksánbánya, Krassó-Szörény vm. 1899. aug. 17.	jelesen	erdézmérnöki
Tóth József ¹	Sopron, Sopron vm. 1899. máj. 19.	jelesen	orvosi
Tóth Pál	Kistelek, Csongrád vm. 1900. márc. 30.	érett	közigazgatási
Trifunác Sándor, gör. kat. sz. ⁴	Szeged, Csongrád vm. 1896. jan. 15.	érett	katonai
Udvardy Mária	Debrecen. Hajdu vm. 1894. ápr. 5.	jelesen	orvosi
40 Vida József ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 10.	jelesen	katonai
Weber Oszkár ¹	Szeged, Csongrád vm. 1899. jan. 27.	érett	katonai
Weinmann Mária, izr.	Szeged Csongrád vm. 1896. dec. 26.	jelesen	orvosi

¹ A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján 1917. márc. 1. és 2. napján tettek írásbeli mellőzésével szóbeli vizsgálatot.

² A VKM. 1917. évi 8689. számú rendelete alapján 1917. jan. 26-án kaptak osztály-bizonyítvány alapján érettségi bizonyítványt.

³ A VKM. 1917. évi 16695. számú rendelete alapján 1917. márc. 5-én tett írásbeli mellőzésével szóbeli vizsgálatot.

⁴ A VKM. 1917. évi 32104. számú rendelete alapján 1917. ápr. 14-én tett írásbeli mellőzésével szóbeli vizsgálatot. Ugyanekkor Tóth Jenő I. javítóvizsgálatot tett a magyar nyelvből elégséges eredménnyel; érett.

C) A VKM. 1917. évi 2257. eln. számú rendelete alapján rendezett tanfolyam befejezése után (1917. ápr. 16-án) érettségi vizsgálatot tett tanulók névsora.

A tanuló neve és vallása	Születésének helye és ideje	Érettségének foka	Választott tudomány-szaka
Bittó András	Szeged, Csongrád vm. 1899. febr. 5.	jól	jogi
Bittó István	Szeged, Csongrád vm. 1899. febr. 5.	jól	jogi
Dobay Gyula	Szeged, Csongrád vm. 1899. dec. 22.	érett	jogi
Halász Zoltán	Szeged, Csongrád vm. 1899. jún. 3.	érett	hivatalnoki
5 Márki Nándor	Szeged, Csongrád vm. 1899. dec. 19.	jól	jogi
Mester István	Magyarpécska, Arad vm. 1899. okt. 12.	jól	orvosi
Miksa Jenő, gör. kath.	Szeged, Csongrád vm. 1899. márc. 7.	érett	katonai
Mojzes János	Hercegszántó, B.-Bodr. vm. 1899. febr. 3.	jelesen	orvosi
Vajas István	Szeged, Csongrád vm. 1899. júl. 27.	jelesen	gazdasági

IX.

Értesítés a jövő 1917—1918. tanévre.

A jövő tanévre a beíratások szeptember hó 1., 3., 4. és 5. napján történnek. A felvétel szabályai a következők:

I. A jelentkezés ideje.

A tanintézetnek eddig fennállott párhuzamos osztályait a szükséghez képest a jövő 1917—1918. tanévre is fenntartjuk.

1883. XXX. t.-c értelmében ezen osztályok mindegyikébe csak 60 tanuló vehető föl. *A helybeliek a fölvételkor előnyben részesülnek.* Ebből kifolyólag:

1. Szeptember hó 1-én és 3-án csak helybeliek iratkozhatnak be.
2. Szeptember hó 4-én és 5-én a vidékiek.
3. A jelentkezés sorrendje:

a) Helybeliek: 1-én d. e. 8—12 óráig az I. oszt., d. u. 3—5 óráig a II. és 5—6 óráig a VIII. oszt. 3-án d. e. 8—10 óráig a III., 10—11 óráig az V. és 11—12 óráig a VI. oszt., d. u. 3—5 óráig a IV. és 5—6 óráig a VII. oszt.

b) Vidékiek: 4-én d. é. 8—9 óráig az I. oszt., 9—10 óráig a II. oszt., 10—11 óráig a III. oszt. 11—12 óráig a VI. oszt. 5-én 8—9 óráig a IV. oszt., 9—10 óráig az V. oszt., 10—11 óráig a VII. oszt. és 11—12 óráig a VIII. osztály.

Valamint a helybeliek a vidékiekkel, úgy azon vidékiek, kik már előbb is tanintézetünk növendékei voltak, az újonnan jelentkezőkkel szemben a fölvételkor elsőbbségben részesülnek.

A magántanulóknak is már a tanév elején kell jelentkezniök, később csak főigazgatói engedéllyel vehetők fel magántanulóknak.

A róm. kath. vallású magántanulókat figyelmeztetjük a nm. püspöki kartól 1905. évben kibocsátott kötelező utasítások 19. §-ára, melynek idevonatkozó része így szól : „meghagyja a püspöki kar a vallástanároknak, hogy *a magántanulóktól a vizsgálat előtt hiteles bizonyítványt követeljenek arról, hogy a vallástant följogosított egyházi férfiú vezetése mellett tanulták és a kötelező vallásgyakorlatokon (vasár- és ünnepnap szentmise, húsvéti gyónás és szentáldozás, szentbeszéd) résztvettek.*“

2. Bemutatandó okmányok.

A gimnázium első osztályába csak olyan tanuló vehető föl, ki a 9-ik életévét betöltötte s 12 évesnél nem idősebb; e körülményt hiteles *születési bizonyítvánnyal* kell igazolni; a római katolikusok *keresztlevelüket* is kötelesek bemutatni.

Az ismeretek mértékére nézve megkívántatik, hogy a tanuló a népiskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal bírjon s erről hiteles iskolai bizonyítványt mutasson föl.

A beírásra *szülei* vagy ezek megbizottja *kíséretében jelentkezik a tanuló* az igazgatóságnál s itt felmutatja az előbbi tanévről szóló *iskolai bizonyítványát*, továbbá születési okmányát s szabályszerű *orvosi bizonyítványt* a sikeresen megtörtént *első himlőoltásról* s ha a tanuló 12 éves, *az újraoltásról*. *Míg a tanuló ezen okmányokat be nem mutatja, addig magát az intézetbe véglegesen fölvettnék nem tekintheti.*

Az V. osztályba belépő tanuló szülője, illetőleg gyámja köteles kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX. t.-c. értelmében a görög nyelvet, avagy az idézett t.-c.-től meghatározott más tantárgyakat fogja-e tanulni.

3. A tandíjak.

Szeged szabad királyi város köztörvényhatósága 1911. évi 470. számú határozatával a felvételi- és tandíjakat a következőkben állapította meg.

A beíratkozáskor a helybeli tanuló 4 K, a vidéki 8 K felvételi díjat fizet. *Ezen díj minden tanulóra nézve kötelező s ez alól felmentésnek helye nincs.*

Helybelinek tekintendő azon tanuló, akinek szülei, vagy gyámja Szeged város adófizető polgára.

A felvételi díjon kívül minden rendes és magántanuló minden iskolai évben köteles tandíjat fizetni; és pedig: a helybeliek 40, a vidékiek 60 koronát.

A tandíjat 4 részletben is lehet fizetni, de *az első negyedrészt a beíratáskor le kell fizetni*; a másodikat november 8-ig; a harmadikat február 8-ig; a negyediket április 8-ig kell fizetni, *de egyszerre, vagy félévi részletben is lefizethető*. A nyugtatóványokat a tandíjkezelő állítja ki. Ezeket gondosan meg kell őrizni és kétes esetekben elő kell mutatni.

Szegénysorsú, de jó magaviseletű és előmenetelű növendékek tandíjmentességért folyamodhatnak. A folyamodványokat Szeged szab. kir. város tanácsához kell intézni s a tandíjkezelő tanárnál kell benyújtani legkésőbb szeptember hó 19-éig.

A folyamodványhoz szegénységi bizonyítványt kell mellékelni, melynek egy évnél nem szabad régiebbnek lennie, továbbá jó előmenetelről szóló iskolai bizonyítványt.

Szeged város új tandíj szabályzata 18. §-a értelmében a főgimnáziumban nem menthető fel az I. osztály tanulói az első félévre.

4. Segélyezés.

Szegénysorsú, legalább elégséges előmenetelű és „jó” magaviseletű tanulók írásbeli kérelemre az intézet kebelében fennálló ifjúsági segélyező-egyesület könyvtárából könyvsegélyt kaphatnak. Kérvényeiket augusztus 26-ától szeptember 1-éig kell beküldeniök a „Segélyező-egyesület Felügyelőségének” Szeged, Kegyesrendi városi főgimnázium címen.

5. Javító- és pótlóvizsgálatok.

Hogy mind a helybeli, mind a vidéki illetőségű tanulók a kitűzött időben jelentkezhessenek a fölvételre, a fölvételi-, javító- és pótlóvizsgálatok idejéül augusztus hó 30-ik és 31-ik napját délelőtt 8—12-ig tűzzük ki. Javítóvizsgálat a helybeliek részére augusztus hó 30-án, a vidékiek részére augusztus 31-én. A magánvizsgálatokat augusztus hó 30-án délelőtt háromnegyed 8 órakor kezdjük.

Javító- és pótlóvizsgálatra bocsáttatnak:

a) Oly egy tantárgyból bukott tanulók, kiket erre a tanári testület zárértekezleti ítélete feljogosít; e körülmény az iskolai bizonyítványban már jelezve van.

b) A két tantárgyból bukkottak közül azok, kik erre a szegedi tankerület főigazgatóságától külön engedélyt nyertek. Ezen engedélyért folyamodni kell. A kérvényeket 1 koronás bélyeggel ellátva és az iskolai bizonyítvánnyal fölszerelve a tankerületi főigazgatósághoz kell intézni és június hó 30-ig a gimnáziumi igazgatósághoz kell beküldeni.

c) Pótlóvizsgálatra igényt tarthatnak azon tanulók, kik a tanév végén tartott összefoglaló ismétléseken orvosi bizonyítvánnyal már akkor igazolt betegség miatt nem jelenhettek meg, ha egyébként a tanév folyamán rendszeren járhattak az előadásra. Hatósági orvosi bizonyítvánnyal és egyéb bizonyítványokkal felszerelt kérvényöket június 30-ig kell benyújtaniok az igazgatóságához. Sem a javító-, sem a pótlóvizsgálatért díjat nem kell fizetni. Akik azért nem vizsgázhattak, mert a tanév jelentékeny részét elmulasztották, azok csak magánvizsgálatot tehetnek, ha erre a tank. kir. főigazgatóságtól engedélyt nyernek. Az orvosi bizonyítvánnyal és félelvi Értesítővel felszerelt, egy koronás bélyeggel ellátott kérvényeket a főgimn. igazgatóságánál június 30-ig kell benyújtaniok. Az év végén határidőt mulasztott magántanulóknak is újra kell folyamodniok a magánvizsgálati engedélyért.

6. *A felvételi (különbözeti) vizsgálatok* módozatait az 1914—15. évi értesítők tünteti fel.

7. *A jövő tanévben új tankönyv nem lesz.* Hiteles tankönyvjegyzékünk megtalálható 1914—15. évi értesítőnkben.

Figyelmeztetjük a szülőket és tanulókat, *hogy ódon könyvek vásárlásától óvakodjanak; a használandó tankönyvek jegyzékében jelzett legújabb kiadásokra figyelemmel legyenek; elrongyolódott, nem eléggé tiszta könyvek károsak a tanulók előmenetelére és egészségére.*

8. Szeptember hó 6-án d. e. 8 ó. kezdjük meg a tanévet a Szentlélek ünnepélyes segítségül hívásával.

Figyelmeztetjük a tanulókat, hogy az iskolai fegyelmi szabályok a nagy szünidő tartama alatt is kötelezők és így ezekhez szigorúan alkalmazkodni tartoznak. Azon tanuló, aki ezek ellen vét, a következő tanévben fölvételre nem számíthat.

A vidéki szülők gyermekeik részére fölfogadandó szállás iránt az igazgatóságnál tudakozódhatnak.

Szeged, 1917 június 16-án.

Prelog József,
főgimn. igazgató.

TARTALOMMUTATÓ.

	Lap
<i>Kontraszty Dezső</i> : I. Ferenc József emlékezete	3—6
<i>Bíró Imre</i> : Dr. Szele Róbert	7—8
<i>Vézner Károly</i> : Mozikultusz és iskola	9—29
II. Adatok az intézet történetéhez az 1916—17. tanévben:	
I. <i>Iskolánk és a háború</i> . I. Az intézeti épület. II. Az intézeti tanárság.	
III. A tanulók. IV. A tanulók létszámának változása. V. Változások az intézet kezelésében levő tőkékben	30—34
II. A) <i>Az intézet állapota</i> : 1. Tanári testület. 2. Alakuló értekezlet.	
3. Az iskolai év kezdete. 4. Az intézeti épület. 5. Egészségügy.	
6. Tanszerek. 7. Segélyezési ügy	34—38
B) <i>Az intézet működése</i> : 1. Vallás erkölcsi nevelés. 2. Fegyelemtartás.	
3. Oktatás a) A tanítás menete általában. b) Az elvégzett anyag.	
c) A testi nevelés. 4. A vizsgálatok. 5. Érintkezés a szülőkkel. 6. A tanárok irodalmi és társadalmi működése. 7. Az ifjúsági könyvtár szervezete és forgalmi kimutatása. 8. Ifjúsági egyesületek: a) Az önképzőkör működése, ifj. ünnepélyek, pályakérdések eredménye. b) A Szavalókör ez évi működése. c) A Gyorsírókör működése, íróversenyei, vagyoni kimutatása. d) Az ifjúsági segélybizottság működése s vagyoni kimutatása	38—52
C) <i>Általános ügyek</i> : 1. Főigazgatói jubileum. 2. Zoltványi Irén dr. iskolalátogatása. 3. Főigazgatói látogatások. 4. Egyéb látogatások.	
5. Iskolai ünnepélyek. 6. Kirándulások	52—54
III. <i>Könyv- és szertárak</i> : 1. Könyvtárak: a) Tanári könyvtár. b) Ifjúsági könyvtár: 1. Önképzőkori könyvtár. 2. Ifjúsági nagyobb könyvtár. 3. Ifjúsági kisebb könyvtár. 4. A kötelező olvasmányok tára. 2. Szertárak: a) természettani-, b) természetrajzi-, c) vegytani-, d) történelmi- és földrajzi-, e) filológiai szertár, f) ének- és zeneszerek, g) érem- és régiséggyűjtemény-, h) rajzszerter, i) tornaszertár	55—61
IV. <i>Az intézet személyzete</i> : a) a kötelezett tantárgyak tanárai, b) a más vallású tanulók hitoktatói, c) a nem kötelezett tantárgyak tanárai, d) iskolaorvos és egészségtan-tanár, e) a katonagyakorlatok és céllovás vezetője, f) vivómaster	62—65

V. <i>A tanulók érdemsorozata: a) a kötelezett, b) a nem kötelezett tárgyakból</i>	67—100
VI. <i>Az iskolai év bezárása: 1. Évzáró. 2. Ösztöndíjak. Jutalmak. Az intézet jötevői I. a) ösztöndíjas, b) jutalmazott tanulók II. Az intézet jötevői</i>	101—106
VII. <i>Statisztikai adatok az elmúlt iskolai évről. 1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán. 2. A tanulók megoszlása vallás, 3. anyanyelv, 4. nyelvismeret, 5. szüleik, ill. gyámjuk foglalkozása szerint. 6. Magaviselet. 7. A tanulók illetékességének kimutatása. 8. Előmenetel. 9. Az érettségi vizsgálat eredménye</i>	107—111
VIII. <i>Az érettségit tett tanulók kimutatása: a) írásbeli tételek, b) az érettségizett tanulók névsora, c) a tanfolyam után érettségizett tanulók névsora</i>	112—114
IX. <i>Értesítés a jövő tanévrre. 1. A jelentkezés ideje 2. Bemutatandó okmányok. 3. Tandíjak. 4. Segélyezés. 5. Javító- és pótlóvizsgálatok. 6. Felvételi (különbözeti) vizsgálatok. 7. Jövő tanévben használandó tankönyvek</i>	115—118
